

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

1837-1937

Γ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΥΠΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Π. ΚΟΥΖΗ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ Α΄

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1939

0794

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ
1837-1937

© 2006-2016 ΕΚΠΑ

Γ.
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΥΠΟ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Π. ΚΟΥΖΗ
ΣΤΑΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΣ ΠΥΡΡΟΥ, Α. Ε.
1939

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ (1837—1937)

Ἄμα τῆ ἀνεξαρτησία μεταξὺ τῶν πρώτων σκέψεων τοῦ ἔθνους ὑπῆρξε καὶ ἡ τῆς ἰδρύσεως ἀνωτέρου παιδευτικοῦ ἰδρύματος πρὸς φεικισμὸν τοῦ γένους καὶ καλλιέργειαν καὶ μετάδοσιν τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἐπιστημῶν. Ἦδη δ' ἐπὶ Καποδιστριαῦ εἶχεν ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα τοῦτο ποικιλοτρόπως, ἀλλ' ἐπαληθινήθη ὀρθῶς ὅπως ἐπιστήθῃ πρωταρχικῶς ἡ προσοχὴ περὶ τὴν ἐπιβίουσαν στοιχειώδη μόρφωσιν τοῦ λαοῦ. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβη καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος, ὅτε ἐμελετήθη μὲν τοῦτο καὶ πάλιν, ἀλλ' ἐγκαταλείφθη δι' εὐθετώτερον χρόνον. Τέλος τῆ 3 Ἀπριλίου 1833 βασιλικὸν διάταγμα περὶ ἀρμοδιότητος τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως γραμματείας ἀνέθετο αὐτῇ καὶ τὴν μέριμναν συστάσεως «ὑψηλοτέρων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ ἐνὸς Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημίας».

Ἄλλ' ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως ἰατρῶν, ἢ τοὐλάχιστον ἡ μεταεκπαίδευσίς τῶν μᾶλλον μεμροφωμένων ἐκ τῶν πλημμυρησάντων τὴν χώραν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν καὶ ἀγυρτῶν, ἦτο πλέον λίαν προφανής, οὐδεμίαν δ' ἰδένατο νὰ τύχῃ ἀναβολῆς. Δι' οὗ καὶ μετὰ τὰς πρώτας τῶν κατελθόντων εἰς Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Ὀθωνος Βενουρῶν ἰατρῶν λίαν ἐπιμελεῖς προσπάθειαι περὶ ὑγειονομικῆς ὀργανώσεως τῆς χώρας καὶ ἰδρύσεως τοῦ Ἱατροσυνεδρίου, τῆ προτάσει τοῦ ἱατροσυνέδρου καὶ εἰτα καθηγητοῦ τῆς ἀνατομικῆς καὶ φυσιολογίας Δημητρίου Ἀλ. Μαυροκορδάτου, τὸ Ἱατροσυνέδριον, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματέως τῆς ἐπικρατείας Ι. Κωλέττη, ἐξέδοτο τὸ Β. Διάταγμα τῆς 18/30 Μαΐου 1835 «περὶ συστάσεως θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ διδασκαλικοῦ καταστήματος χειρουργίας, φαρμακοποιίας καὶ ἰατρικῆς», ἐν ᾧ ἀνεφέρετο μὲν ἡ δυσκολία τῆς ἀμέσου συστάσεως σχολείου «ὑψηλῶν ἐπιστημῶν», ἀλλὰ καὶ καταδεικνύετο ἡ ἐπιδηλητικὴ ἀνάγκη τῆς ἀμυστῆ ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν καὶ τῶν μελλόντων ν' ἀσκήσωσι τὴν ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν. Διὰ δὲ τοῦ διατάγματος καθορίζετο ἡ διδασκαλία θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας ὑπὸ τοῦ Δημ. Μαυροκορδάτου, τῆς παθολογίας καὶ θεραπευτικῆς ὑπὸ τοῦ Γ. Ἡπίτου, τῆς χειρουργίας ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐπιταλῶν Τράμπερ, τῆς φαρμακευτικῆς ὑπὸ τοῦ Ε. Λάνδερερ καὶ τῆς μαιευτικῆς ὑπὸ τοῦ Ν. Κωστή, τότε νομιάρχου. Τὸ σχολεῖον τοῦτο, πρὸς πρακτικὴν ἰδίαν μόρφωσιν τῶν μελλόντων νὰ φαιτῆσται, συνεδέετο πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ ἴδρυσιν

κατά την εποχήν εκείνην «μειστικὸν κατάστημα». Καί ἡ μὲν διδασκαλία διὰ τοὺς περὶ τὴν παθολογίαν καὶ τὴν χειρουργικὴν ἀσχολουμένους ἐμπειρικοὺς ὠρίσθητο ἐξάμηνος, διὰ δὲ τὰς μαίας καὶ τοὺς φαρμακοποιούς τετράμηνος. Ἡ διδασκαλία ἤρξατο τὴν 2 Δεκεμβρίου 1835 διὰ τῶν μαθημάτων ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας ὑπὸ τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Μουσίου, ἧτις εἶχε μεταβληθῆ εἰς «*Ἀνατομικὸν κέντρον*». Ἡ φαρμακοποιία ἐδιδάσκετο ὑπὸ Λάνδερερ ἐν τῇ Βασιλ. φαρμακείᾳ. Τοῦ πρώτου ἔτους αἱ παραδόσεις ἔληξαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου 1836, ἀλλὰ πρὸς τὰ ρηθέντα μαθήματα ἐδιδάχθησαν καὶ Κλινικὴ Παθολογικὴ, Χειρουργικὴ, Ἱατρικὴ Ὀλῆ (φαρμακολογία) καὶ Χημεία. Τούτων ἠκροάσθησαν 24 πρακτικοὶ ἢ ἐμπειρικοὶ ἰατροὶ καὶ χειρουργοί, ἐξ ὧν ἔλαβον τὴν ἀδειαν τῆς περαιτέρω ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος 16, καὶ δὴ ὁ μὲν μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἀριστα, 8 δὲ καλῶς καὶ 3 μετρίως. Ἐκ τῶν 23 φοιτησάντων ἐμπειρικῶν φαρμακοποιῶν 20 μὲν ἔλαβον δίπλωμα, 3 δὲ μόνον ἀδειαν. Τὰ μαθήματα τῆς μαιευτικῆς ἠκολούθησαν καὶ ἐμπειρικαὶ μαίαι, αἵτινες καίτοι «*προβεβηκυῖαι καὶ ἀτροπαίδευτοι, ἐν τοίοις ὠφελήθησαν μεγάλας*». Κατὰ τὴν β' σειράν τῶν μαθημάτων, ἀρξαμένων τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1836¹, ἐλήφθησαν μέτρα ἐπιλογῆς τῶν μελλόντων νὰ φοιτήσῃσιν, ἦτο δὲ οὗτοι ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 45 ἐτῶν, νὰ κέκτηνται ἀδειαν ἰατροσυνεδρίου καὶ ν' ἀσκῶσι τὸ ἐπάγγελμα ἐν Ἑλλάδι τοὐλάχιστον ἀπὸ 5 ἐτῶν. Οἱ λοιποὶ θὰ ἠδύνατο ν' ἀκροασθῶσι τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἀνευ τινὸς δικαιώματος ἀδείας. Καθηγηταὶ ὑπῆρξαν οἱ αὐτοί, τὰ αὐτὰ δὲ μαθήματα ἐδιδάχθησαν, μόνον ἀντὶ τοῦ Ἡπίτου ἐδίδαξε Παθολογίαν, θεραπευτικὴν καὶ κλινικὴν ἐν τῇ νοσοκομείῳ τῆς πόλεως ὁ Ι. Βούρος. Τὰ μαθήματα ἠκολούθησαν 50 περίπου ἄνδρες καὶ τινες μαίαι. Ταύτας καὶ τινες ἄνδρας ἐδίδαξεν ὁ Κωστής περὶ τὴν μαιευτικὴν. Ὁ Λάνδερερ ἐδίδαξε περὶ τοὺς 25 φαρμακοποιούς.

Σημειωθήτω δὲ ὁ Μαυροκορδάτος ἐν τῇ πρώτῃ προκηρύξει αὐτοῦ ἀθεώρησε τὸ σχολαῖον τοῦτο ὡς «*βάσιν Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας*», εἰς ἣν, ὡς ἔλεγε, «*τοῦ λοιποῦ θέλουσι σπουδάζει τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τὴν κείριον γλῶσσαν, κίησιον τῶν οὐγγενῶν καὶ τῶν φίλων τῶν καὶ ἐπάνω εἰς τὸ γλυκὸν τῆς πατρίδος ἔδαφος, δοῦν θέλουσι νὰ τρέξωσι τοῦτο τὸ σιάδιον*»². Πράγματι δὲ δύναται νὰ θεωρηθῆ τὸ σχο-

¹ Ἀθήνη, τόμ. Ε', 20 Μαρτίου 1836, ἄρ. 321, σελ. 1289.

² Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων συνετάχθη τῇ 24 Νοεμβρίου 1836, δημοσιευθὲν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ «*Ἀθήνη*» τῇ 30 Νοεμβρίου (τόμ. Ε', σελ. 1462). ἔχει αὕτως:

1) Ἀνατομία καὶ φυσιολογία ὑπὸ Δ. Μαυροκορδάτου ἄνω τῆς ἑβδομάδος.

2) Ἱατρικὴ Ἰατρ. ὑπὸ Ν. Κωστή, 2—3 μ. μ.

3) Παθολογία, θεραπευτικὴ καὶ Κλινικὴ 9—11 καὶ 5—6 μ. μ. ὑπὸ Ι. Βούρου.

4) Χειρουργία καθ' ἡμέραν 4—5 ὑπὸ Τράμπιερ.

5) Κλινικὴ εἰς τὸ Σπυρ. νοσοκομείον δις τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς Ἱατρικῆς Ὀλῆς παρὰ τοῦ αὐτοῦ.

6) Μαιευτικὴ ἄνω τῆς ἑβδομάδος, ἀπὸ ταλαιώρη ἢ Ἱατρικῆς Ἰατρ. ὑπὸ Ν. Κωστή.

7) Φαρμακεία καὶ Χημεία, τὸν μὲν Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον ἀπὸ 9—10 π. μ., μετὰ δὲ ταῦτα κατὰ πρόσφορον ὄραν ὑπὸ Λάνδερερ.

Καὶ κατὰ τὴν β' ταύτην σειράν τῶν μαθημάτων διατυπώσθη τὸ σχολαῖον ὑπῆρξεν ὁ Δ. Μαυροκορδάτος.

λαῖον τοῦτο ὡς ἡ εἰσαγωγικὴ βαθμὶς τῆς μετ' ἐλίγον ἰδρυθείσης Ἱατρικῆς Σχολῆς.

Τοιαυτὰ τινα εἶχον ληφθεὶ μέτρα περὶ τῆς Ἱατρικῆς, ὅποτε καὶ πάλιν, μετὰ 1800 ἔτη ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καταργήσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις λειτουργούντος ἑλληνικοῦ πανδιδασκτηρίου, ἐσήμανεν ἡ ὥρα, ὅπως ἐπανέλθωσιν αἱ ἐπιστήμαι εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν κοιτίδα, ἀχώριστος δὲ σύντροφος τούτων καὶ ἡ Ἱατρικὴ. Τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1836 ἐξεδίετο τὸ α' διάταγμα τῆς συστάσεως τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, τούτου δὲ καταργηθέντος ἐξεδίετο κατόπιν τὰ Β. Δ. τῆς 14 καὶ 22 Ἀπριλίου 1837 περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ συσταθησομένου Ὁθωνεῖου Πανεπιστημίου. Τὴν 3 Μαΐου ἐνοικιασθείσης τῆς ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν οἰκίας τοῦ Κλεάνθους ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἐναρξίς παρόντος τοῦ ἰδρυτοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ὁμιλήσαντος τοῦ α' Πρωτόνοως Κ. Σχινᾶ¹ καὶ τῶν σχολαρχῶν (= κοσμητόρων) τῶν 3 Σχολῶν, καὶ τοῦ τῆς Ἱατρικῆς Ἀναστασίου Λευκίου². Μεταξὺ δὲ 10 καὶ 26 Μαΐου ἤρξατο ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆς Ἱατρικῆς σχολῆς³ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Ἀν. Λευκίου, Δ. Μαυροκορδάτου καὶ Ι. Βούρου, ἐγένοντο δὲ μέχρι τέλους Ἰουλίου εἰσαγωγικὰ τινα μαθήματα, ἅτινα ἐπανελήφθησαν τακτικῶς κατὰ τὸ ἐπόμενον φθινόπωρον. Τὰ θεμέλια τοῦ νέου κτίριου τοῦ Πανεπιστημίου ἐτίθησαν τῇ 2 Ἰουλίου 1839 ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος προσφωνήσαντος. «*Ἡ ἑλληνικὴ νοσολαία, ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων, θέλει διδαχθῆ τὰς ἠθικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς γνώσεις, αἱ ὁποῖαι μόναι μαρτυροῦσιν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν δύνασθαι νὰ καταστήσῃσι τὸν ἀνθρώπον ἀξίον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὕψηλόν τῆς θείας προνοίας προσρισμόν του*». Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ Νοεμβρίου 1841 μετεκομίσθη τὸ Πανεπιστήμιον ἐκ τῆς οἰκίας Κλεάνθους εἰς τὸ νέον κτίριον.

Μετὰ τοῦ Β. διατάγματος τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐδημοσιεύθη καὶ τὸ διάταγμα τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ. Ἐν τῇ Ἱατρικῇ σχολῇ διορίσθησαν οἱ ἀκόλουθοι τακτικοὶ καθηγηταί: καθηγητῆς τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας ὁ Δημ. Μαυροκορδάτος⁴, τῆς ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς

¹ Ἐν τῇ λόγῳ αὐτοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα Ὁθωνά ἔλεγε πρὸς τοὺς ἄλλους: «*καὶ ἡ φιλόφρων Ἱατρικὴ ἀνακαλοῦσα τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους πατέρας τῆς Ἱπποκράτη, Ἀρεταίου, Γαλιένου, ὅμοι μὲ τὰς ὕψηλὰς θεωρίας καὶ κείρας τῶν μεταγενεστέρων αἰώνων, θέλει διδάσκει τοὺς νέους Ἑλλήνας εἰς τὴν ματρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐκτεταμένων τῆς γνώσεως, ὅστε νὰ μὴ ἀναγκάζωνται πλέον νὰ καταναλίσκωσιν εἰς ἕνα γῆν μὲ ταλαιπωρίαν καὶ πολυπλοκῆς κινδύνους τοσαῦτα ἔτη καὶ ἀναλόματα*».

² Οὗτος τοῦζον δὲ εἶναι μετὰ μεγαλύτερας ἐμπειρίας νὰ ἐκδοθῶσι οἱ σπουδάζοντες περὶ τὴν Ἱατρικὴν. Πάντα ἐν λαμπρῇ αἰετικῇ γλῶσσῃ ἐν τῇ ἀριστέστῃ λογικῇ αὐτοῦ: «*ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ ἐπιστήμασι, οὗτε μόνον τὸ βλάψαι ἐκ τῶν ἁμαρτημάτων συμβῆναι δύναται, καὶ τὸ ἐπινοεῖσθαι αὐτὰ ράδιον οὐχ οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ Ἱατρικῇ: ἔτι γὰρ καὶ τοῦ βραχυτάτου ἁμαρτήματος ὁ τῆς ἰγυίας καὶ ζωῆς ἀνεπανόρθωτος... ἀπιστοῦς ἡμπεύεται. Εὐχόμενος δ' ἐν ταῖς περὶ ἐδιδάσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς προσίθετα διὰ ταύτην: «*τὴν βίωσάν καὶ σωτήριον τέχνην, ἐν' αἷ ἔξ αὐτῆς πηγάζειν μὲλλουσι ἱατρικαὶ φάλαγγες μὲντοι ἱπποκρινοῦ χρῆζουσι ζηνικοῦ*».*

³ Ἡ ἱστορία τῆς σχολῆς ἀρτιῶς νὰ φέρῃ ὡς ἐμβλημα τὸν Ἀσκληπιὸν καθήμενον καὶ παρ' αὐτοῦ θῆναι καὶ ἀλέκτορα. Κάλυψ ἐν ἀρχῇ ἔφερε Ι. Σ. τοῦ Ὁθωνεῖου Πανεπιστημίου, εἶτα Ι. Σ. τοῦ Ἑθνεῖου Πανεπιστημίου (Β. Δ. 6 Ἰουλίου 1849).

⁴ Πρωτοπρωτονοῦς τῆς Ἀνατομίας διορίσθη ὁ Μ. Γεωργιῆδης.

(κατόπιν και της γενικής παθολογίας και θεραπείας) ο Άν. Λευκίας¹, της ειδικής παθολογίας, ιατρικής θεραπείας και κλινικής ο Ι. Βούρος, της μαιευτικής και ιατρικής ύλης ο Ν. Κοιστής, έκτακτος καθηγητής της χειρουργίας και προπαρασκευαστής ο Ι. Όλύμπιος, επίτιμος της κλινικής και διδασκαλίας της χειρουργικής εργασίας ο Ε. Τράμπερ. Ως καθηγηταί 2^ο επίτιμοι, κατά το διάταγμα, έδωκε να προσκληθώσι διά τήν συνενωθώσι και συμπληρώσωσι τόν κύκλον τών παραδόσεων των ο προλύτης Άλ. Παλλης διά τήν δικαστικήν ιατρικήν, ο ύπουργικός πάραδρος Νικολαΐδης Λεβαδιός² διά τήν δικαστικήν και ο Ήπίτης. Τά γενικά μαθήματα έδίδασκον ο έκτακτος καθηγητής Λάνδερερ (χημείαν και πειρ. φυσικήν), ο έφορος του Βοτανικού κήπου Φράας (βοτανικήν), ο Γεωργιάδης (άνθρωπολογίαν). Ο Γλαράκης προσορισθείς διά τήν άρκετολογίαν δέν διορίσθη. Κατόπιν προσετέθη ο Στρούμπος (φιλοσοφία και φυσική). Σημάντωρ η Σχολάρχης (κοσμήτωρ) της Ιατρικής σχολής διορίσθη ο Άν. Λευκίας.

Τήν 26 Άπριλίου 1837 εκλήθησαν εις έγγραφήν οι φοιτηταί, ών 4 μόνον ένεγράφησαν εις τήν Ιατρικήν σχολήν. Τά μαθήματα ήρξαντο κατά τάς άρχάς Μαΐου. Άλλ' ένεκα της μεγίστης ανάγκης Ιατρών διά Β. Δ. της 9/21 Ιανουαρίου 1836 έπατράπη να σπουδάσωσι τήν Ιατρικήν εκτός των τακτικών φοιτητών, των μεμορφωμένων διά τών απαιτουμένων προκαταρκτικών γνώσεων, και οι γνωρίζοντες έπαρκώς τήν έλληνικήν γλώσσαν και τών μαθηματικών τά αναγκαϊότερα.

Η σειρά των μαθημάτων τούτων, επί μίαν διετίαν διαρκούντων ήτο, διά μόν τήν α' εξαμηνίαν: Φυσική, Χημεία, Άνατομία, διά δέ τήν β' Φυσιολογία, Ιστορία Ιατρικής και Γενική Παθολογία και θεραπεία, Ιατρική ύλη, διά δέ τήν γ' Νοσολογία και Κλινική χειρουργία, έγχειρηματική, ύγιεινή δημόσιος και μερική³.

¹ Ούτος έδίδασκε και τήν φυσικήν Ιστορίαν εις τήν σχολήν των γενικών έπιστημών.

² Ούτος προωρίστηκε ταυτοχρόνως ως καθηγητής της φιλολογίας εις τήν σχολήν των γενικών έπιστημών.

³ Το α' πρόγραμμα του πανεπιστημίου έχει ως εξής:

Πρόγραμμα των παραδοθησομένων Ιατρικών μαθημάτων εις το Πανεπιστήμιον του Όθωνος κατά τήν χειμερινήν εξαμηνίαν του 1837-38. (Τά μαθήματα έρχονται τή 1η Οκτωβρίου 1837).

Όροι	Μαθήματα	Ημέρας παραδόσεως						Καθηγηταί
		Δευτ.	Τρίτη	Τετάρτ.	Πέμπτ.	Παρασ.	Σάββ.	
8-9 π.μ.	Μερική παθολογία, Θεραπευτική και Κλινική	1	2	3	4	5	6	Ι. Βούρος
9-10 "	Χειρουργική Κλινική	1	2	3	4	5	6	Έρ. Τράμπερ
10-11 "	Γενική Νοσολογία και Θεραπευτική	1	1	2	—	3	—	Άν. Λευκίας
10-11 "	Χειρουργία	—	1	—	2	—	3	Ι. Όλύμπιος
11-12 "	Μαιευτική	1	—	2	—	3	4	Ν. Κοιστής
12-1 π.μ.	Άνατομή (*)	1	2	3	4	5	6	Δ. Μαρμαροπούδης
3-4 "	Λοιμολογία	—	—	—	—	1	—	Άν. Λευκίας
4-5 "	Παροδικαστική	—	1	—	2	—	3	Α. Παλλης
5-6 "	Γραφή	1	—	2	—	3	—	Ν. Λεβαδιός

(*) Είς τινες θεωρηθασμένους ώρας θάλλον γίνεσθαι και ανατομικά γυμνάσματα παρά του Καθηγητού της Άνατομικής.

Σημ.—Τά έκ των θεωρηθασμένων μαθημάτων θάλλον παραδοθί τότε μόνον, όταν εύρεθώσι μαθηταί ελθόντες έφθην μέ τας απαιτουμένας προκαταρκτικές γνώσεις.

Είς τούδε πρακτικές τούτους έπατράπη ή εξάσκησης της Ιατρικής εις τά μέρη, ένθα δέν ύπήρχον έπιστήμονες Ιατροί. Επίσης κατά Β. Δ. οι άσκηθέντες έν δημοσίη νεοσυκομείη επί εξαμήνον ήδύναντο να διορίζωνται εις τήν στρατιήν και τόν στόλον ως δόκιμοι Ιατροί, και μετ' εξέτασιν να προδιόζωνται εις άνωτέρους βαθμούς. Πρώτος εκ των τακτικών φοιτητών δούε εξέτασιν και άριστέοσας (τφ 1843) ήτο ο Άναστάσιος Γούδας, ο συγγραφέας των Παραλλήλων Βίων και διευθυντής της Ιατρικής Μελέσεως. Τφ 1839 ένεγράφησαν 38 φοιτηταί και 1 άκροατής.

Η πρώτη αύτη περίοδος της Ιατρικής σχολής καταναλώθη εις προπαρασκευαστικήν εργασίαν και όργάνωσιν. Παρά τάς φροντίδας τούτας οι καθηγηταί παρακολουθόντες τήν έν τή Έσπερία Εβρώπη πρόοδον ήρξαντο μικρήν κατά μικρήν ρυθμίζοντες κάλλιον τά της διδασκαλίας και πλάσσοντες τήν έπιστημονικήν γλώσσαν, ως ειδικς δ' άπητήθησαν προς τούτο μέγιστοι και δυσκολία άνωτέρευται. Άς μόνη ή μεγίστη αύτων ζωτική δύναμις και ή θερμαίνουσα τάς φυγάς αύτών πατριωτική πνοή ήδυνήθησαν να ύπερνηώσωσιν. Ουδέποτε άπεδειλίωσαν, άλλα κινούμενοι ένεργώς εκ του έμφύτου προς τήν έπιστήμην θείου αύτων έρωτος και έπαυόσαντες δομηράι τήν καρτέριαν αύτών προς σιγντομότεραν σπουδήν και ένέργειαν, κατόρθωσαν από της καταστάσεως της νηπιότητος, άφ' ής ανέλαβον τήν Έλληνικήν Ιατρικήν, να παραδώσωσιν αύτήν άνδρωθείσαν εις τούδε επίσημας. Δι' ε και ουδέποτε θέλει παύσει ή Έλληνική Ιατρική να ή εύγνώμων αύτοίς και να μνημονεύη πάντοτε εύφύμως και εύλαδώς των όνομάτων των πρωτοπόρων τούτων της έπιστήμης.

Καθηγηταί¹.—Από της ένάρξεως της λειτουργίας της Ιατρικής σχολής μέχρι της λήξεως της α' εκατονταετηρίδος διορίσθησαν οι εξής Τακτικοί καθηγηταί, ταξινομηθέντες κατά τά μαθήματα, ά έδίδαξαν²:

¹ Έκ τούτων πρώτοις ήγένοντο 24, έν 2 δίς. Πρώτος πρώτους εις της Ιατρικής σχολής ήγένοντο 4 Ν. Κοιστής (1811), Κοσμητόρος διετίλοσσαν σχολήν πάντας οι καθηγηταί. Έπειδή άνοχήλως τούς ήγείοντο κατά τήν έκλογήν των κοσμητόρων, άπεραιώθη τελευταίως, όπως έκλήγονται πάντας οι καθηγηταί ως κοσμητόρος κατά σειράν άρχαιότητας. Πρώτος κοσμητωρ της Ιατρικής σχολής διορίσθη ο Άν. Λευκίας (1837-1838), έπεις κατόπιν έξελήγη και άλλος 2ς (1838-1839 και 1839-1840). Οι καθηγηταί έν άρχή διορίζοντο υπό της Καθηνόσεως, από του 1882 όμως διά Β. Δ. άνεγνωρίσθη το δικαίωμα, όπως το Πανεπιστήμιον μετίζη του διορισμού των καθηγητών, τούθ' όπερ από του 1875 είχε κανονισθί υπό του ύπουργού Α. Ράλλη, αλλά δέν είχε άρραρωθί. Τελευταίως πλήρες δικαίωμα της έκλογής των καθηγητών έδόθη εις τήν Σχολήν.

² Έπειδή τινες των καθηγητών κατέλαβον διαδοχικώς διαφόρους έθρας, ή ταξινόμησης τούτων ήγένετο ή άναλόγης της κυρίας ειδικότητος αύτών ή συμφώνως προς τήν τελειός ύπ' αύτών καταληφθέντων έθρας. Άλλά και οι έθρας δέν ήσαν διέ νόμος καθορισμέναι, άλλ' έν τφ προέπολογισμφ του Κράτους έκωνόζατο κατ' ήτος 4 έριθμοί αύτών. Τφ 1899 νόμος έκδοθείς όρισει τάς έθρας.

Ο μισθός των καθηγητών ύπήρξεν άπ' άρχής γλίσχος, καίτοι τά της συστάσεως του Πανεπιστημίου διάταγμα όριζεν ότι έθρας να καταστήση άνεξαρτήτως τούς μόντους της έπιστήμης διά της χορηγίας έθραςος μισθού και διδάκτρων, να μη άνεγκαστικώς περιπέλονται και εις άλλα βυροποριστικά έργα, ένιακ των όποίων να παραμείωσι τήν διδασκαλίαν και τήν συγγραφήν, δι' έν, ως έν αείθρ ήτοιόζατο, και μόνον και πρό πάντων της δευτέρας προδόνται και τελεοποιούνται οι έπιστήμας. Κατά τόν καταστατικόν νόμον του 1843 όριζετο μηνιαίος μισθός τών μόν τακτικών εις 350 δραχμ., των δέ έκτάκτων εις 200. Τφ 1843 ήλαττώθη. Ο πρώτος Άρχιεπίσκοπος τφ 1853 ήλεγεν ότι μόνον οι καθηγηταί του Πανεπιστημίου ήπαθον άνάστον μέχρι τούδε Ελάττωσαν τών μηνιαίων έπο-

ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ¹

1. **Δημήτριος 'Αλεξ. Μαυροκορδάτος.** Έγεννήθη τῷ 1811 ἐν Κωνσταντινουπόλει· εἰσαγγήσει αὐτοῦ ἰδρύθη τὸ πρακτικὸν σχολεῖον ἰατρικῆς καὶ χειρουργικῆς, οὗτινος ὄρισθη διευθυντής. Τῇ 14 'Απριλίου 1837 διορίσθη πρῶτος καθηγητὴς τῆς 'Ανατομίας καὶ Φυσιολογίας, δυστυχῶς ὅμως μετὰ διετίαν (ὁ Νοεμβρίου 1839) ἀπεβίωσεν. Ἐκκληροδότησε τῷ Πανεπιστημίῳ οἰκίαν, ἣς ἐκ τῶν εἰσοδημάτων διετεροῦντο 2 ἄποροι φοιτηταὶ τῆς Ἰατρικῆς. Τὸ χρέος τῆς οἰκίας ταύτης, δι' οὗ ἦτο αὐτῇ ἐπιθεβαρυνμένη ἀναδέχθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πρῶτοι ὑπότροφοι τοῦ Μαυροκορδατείου κληροδοτήματος ὑπῆρξαν οἱ Α. Γούδας καὶ Κ. Βουσάκης.

Κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργων εἶναι:

- 1) 'Ανατομία τοῦ ἀνθρώπου σώματος 'Αθήναι 1836, 8ον, σελ. γλ + 799. Τυπ. Κ. Πάλλης. Ἐν αὐτῇ ἡ προσέθεσι πρὸς πλείων ἐπιστημονικῶν ἀνατομικῶν ἔργων (ὅρα καὶ πρόλογον σελ. λγ-λη).
- 2) Ὅτι ἡ Κωνσταντινουπόλις πατὴρ τῆς πανύλης. 'Ασκληπιός, τόμ. Α', σελ. 89.
- 3) Περὶ Κατῆξης ρίξης. Αὐτόθι τόμ. Α', σελ. 138. Ἄρχειν ἐν χειρογράφῳ ἡμετέρις ἐγχειρῶδιον φυσιολογίας.

2. **Δαμιανὸς Γεωργίου,** ἐκ Μακεδονίας. Διορίσθη καθηγητὴς τῆς 'Ανατομίας καὶ Φυσιολογίας τῇ 16 Ἰανουαρίου 1840, ἀπὸλλάγη δὲ τῆς ὑπηρεσίας φέρων τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτιμίου τῇ 11 Ἰανουαρίου 1888. Ἀπέβηεν τῷ 1899.

Ἐγραψε:

Ἐργασίαν εἰς τὸν ἀνατομικὸν ἀτλαντα τοῦ Μ. Γ. Οὐβέρρου, 'Αθήναι 1843, 8ον.

Ἐν συζητήσεσι τῆς ἰατρικῆς ἑταιρείας Ἀθηνῶν πολλάκις ἔλαβε τὸν λόγον, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ἀνατομικῶν ἢ παθολογοανατομικῶν ζητημάτων.

3. **Λουκάς Παπαϊωάννου.** Διαπρεπὴς ἀνατομικὸς γεννηθεὶς ἐν Ἀραχῶδι τῆς Παρνασσίδος τῷ 1831. Μετὰ τὴν λήψιν τοῦ διπλώματος αὐτοῦ μετέβη εἰς Χίον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρισίους πρὸς μετεκπαιδεύσιν. Ἐπανελθὼν ἤσκησε τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, γενόμενος ἅμα δήμαρχος Ἀραχῶδος καὶ πληρεξούσιος ἐν τῇ Β' ἐν Ἀθήναις τῶν Ἑλλήνων συνελεύσει. Τῷ 1881 ἐγένετο ὑφρ-

δοχῶν των, ἐν ᾗ ἔπειτα οἱ τοῦβήθμοι δρωσὶσι λειτουργοὶ (ἀρτοποιεῖται, ἑλεγκταὶ) ἀποκατέστησαν εἰς τὴν πλήρη αὐτῶν ἐπέλευσιν. Τῷ 1859 ἐπανέβηεν εἰς τὸν ἀρχαῖον μεθὲν ὀρισθέντος ἅμα ἕως μετὰ παντατικῶν ἀξίονων μέχρι 450 (τακτ.) καὶ 300 δραχμῶν (ἐκτ.) ἰατρικὴ τότε ἐκ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς λαβόντες τὴν αὔξασιν ἦσαν οἱ Κισσῆς, Ὀλόμπος, Πάλλης, Γεωργιανός καὶ Ἰτακκῆς οἱ Μιακῆς καὶ Πρινάρης. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους προσηρῶσθη ὁ μαθὴς τῶν καθηγητῶν πρὸς τὴν πύσιν τοῦ νομίματος. Ἐνεκεν ἀπαραθυρίας τούτων καθηγητῶν ἕως προσέρχονται εἰς τὰς συνελέσεις τῶν Σχολῶν ἐξηγήθη τῇ 11 Ἰουλίου 1844, ὅπως καταῖται ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ἀνατομικῶν μέτρων.

¹ Ἀπὸ τῆς Ἀνατομικῆς εἶχον ἐκζητηθῆ ὁ ἀποχωρησθὴς τῆς Ἰατρικῆς, μέλλουσα τῷ 1838 εἶχε προσέβη ὡς καθηγητῆς τοῦ νοσήματος τότε οὗ Δ. Κασιώτης, ἀλλὰ τὸ ἴπασργεῖον δὲ ἀναδέχθη τὴν πρώτησιν τάσιν, οὐδὲ τὴν ταυτόχρονον τῆς ἑβδόμης ἔδρας Ἰγνίου, δι' ἣν εἶχεν ὑποδεχθῆ ὁ Γ. Βάρμης. Τελευταῖος ἰγένετο Ἰτακκῆς ἔδρα Ἰατρικῆς - ἑμβρυολογίας, εἰς ἣν διορίσθη κατ' ἀρχάς μὲν ὁ Γεώργιος Κοσμετάκης, εἶτα δὲ ὁ Θεμιστοκλῆς Γ. Σκλαβοῦνος.

γητῆς τῆς Ἀνατομίας, τῇ δὲ 15 'Απριλίου 1883 τακτικὸς καθηγητὴς διαδεχθεὶς τὸν Δ. Γεωργίου. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1890. Γνώστης βαθὺς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ μελετητὴς τῶν συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἰατρῶν ἐγένετο ὁ εἰσαγγητὴς τῶν ἰσχυρότων ἐπιστημονικῶν ἀνατομικῶν ἔργων, ἐν πλείστοις καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ καθηγητῆς Γ. Σκλαβοῦνος εἶτα ἐπλάσεν.

Κυριώτερα¹ τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Ἀνατομικὴ τοῦ ἀνθρώπου περιέχουσα καὶ ἱστολογίαν καὶ ἑμβρυολογίαν. Τόμ. 3. Ἀθήναι 1889 - 1890, 8ον, Β' ἐκδ. 1896, σελ. 2200.
- 2) Ἀνατομικὴ περιγραφή τῶν ἄγγεωδῶν τε καὶ μυϊκῶν χιτώνων τοῦ βολβοῦ τοῦ ἑφθαλμοῦ. Διατριβὴ ἐπὶ ἑρμηνείᾳ. Ἀθήναι 1887, 8ον, σελ. 62. Τύπ. Μάλλοντος.
- 3) Ἡ ἀνατομικὴ ἐν τοῖς καθ' ἡμέρας χρόνοις (λόγος) Ἀθήναι 1886, 8ον, σελ. 22. Τύπος Α. Κωνσταντινουπόλεως. Ἐρα καὶ Ἰατρ. καὶ Φαρμ. ἀτλάντιον, τόμ. Α', σελ. 25.
- 4) Ἐρμηνεία χωρίων Ἀριστοτέλους Ἀθήναι 1884, 8ον, σελ. 22. Ὅρα καὶ Παρνασσός, τόμ. Η', σελ. 561.
- 4) Ἀνατομικὰ μελετήματα, τεύχ. Α' Ἀθήναι 1870, 8ον, σελ. 64. Τύπ. Κισσῆ καὶ Οὐλομόου.
- 5) Ἀνατομικὰ μελετήματα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς ἀρχαίους ἰατρούς. Πειραιεὺς 1882.
- 5) Περὶ ἀνατομικῶν τιμῶν ἀνωμαλιῶν. Πρακτ. Συνέδρ. Ἑλλ. ἰατρῶν (1887) σελ. 21.
- 6) Ὅροι ἀνατομικοῦ. Ἰατρ. Δελτίον, τόμ. Β', σελ. 27.
- 7) Περὶ τῆς ὀσμῆς τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Ἀθήναι, τόμ. Α', σελ. 629.
- 8) Περὶ ἀνατομικῆς ἐξ ἑμβρυολογίας. Ἀσκληπιός, τόμ. Η', σελ. 257.
- 9) Περὶ τῆς ἐν Ἀνωμαλίᾳ (Ἀρχαῖος) τῷ ἔτει 1872 ἐπιδημίας ἐξ ἐλλογίας. Πρακτ. Συνέδρ. Ἑλλ. ἰατρῶν (1883), σελ. 231. Αὐτόθι καὶ συζήτηση.
- 10) Ἰδιότης τῶν νεοτέρων χειρουργῶν Ἀσκληπιός, τόμ. Η', σελ. 345.

4. **Ρήγας Νικολαΐδης,** διαδεχθεὶς τὸν Α. Παπαϊωάννου τῷ 1891, διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἀνατομίας μέχρι τῆς 7 Ἰουλίου 1899, ὅτε κατέλαβε τὴν ἔδραν τῆς Φυσιολογίας· εἶναι ὁ εἰσαγγεῖν συστηματικῶς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἑμβρυολογίας.

5. **Γεώργιος Α. Σκλαβοῦνος,** ὁ νῦν κατέχων τὴν ἔδραν. Ἐγεννήθη τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1869 ἐν Τιθεράζ (Βελίτσι) τῆς ἐπαρχίας Λοκρῖδος. Τῷ 1884 - 1885 ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, προτιθέμενος ἵνα κατόπιν μεταγραφῆ εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν καὶ ἀκολουθήσῃ δικαστικὸν κλάδον. Ἀλλὰ μετὰ ἐνός ἔτους φοίτησιν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ, κλεισθέντος τοῦ Πανεπιστημίου ἕνεκα ἐπιστρατεύσεως καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπιμένοντος ἵνα σπουδᾶσῃ Ἰατρικὴν, μετέβη τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1885 εἰς Ζυρίχην, ὅπουθεν μετ' ὀκτάμηνον διαμονὴν μετέβη εἰς Wuertzburg τῆς Βαυαρίας, ἔνθα τῷ 1886 ἐνεγράφη εἰς τὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιον ὡς φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς. Τῷ 1891 ἀνομοσυνέβη διδάκτωρ τῆς Ἰατρικῆς, ὑποβαλὼν διατριβὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ ἐλαιαδίνης καὶ τῆς κερματοποιητικῆς ἐξερρασίας τῆς καρδιακῆς μοίρας τοῦ στομάχου τῶν θηλαστικῶν». Τῷ 1891 ὑπέστη τὰς πρακτικὰς ἐξετάσεις (Staatsexamen).

¹ Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἑκτονταετηρίδος θέλουσι δημοσιευθῆ ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκδοτοὶ τῶν καθηγητῶν μόνου περὶ τῆς 15 ἐκ τῶν νεοτέρων.

Μετά διετή υπηρέσιαν ως βοηθού εν τῇ ἀνατομικῇ ἰνστιτούτῳ τοῦ Βυρτο-
βούργου, ἠναγκάσθη ἕνεκα οἰκογενειακῶν λόγων νὰ διακόψῃ καὶ νὰ ζητήσῃ τοιαύτην
ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Οὕτω τῇ 1892 ἐπιστρέφας εἰς Ἀθήνας διορίσθη ὑφηγητὴς τῆς
Ἀνατομικῆς καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ Ἀνατομικοῦ ὑπὸ τὴν Ρήγαν Νικολαΐδην, τῇ δὲ
1899, καταλαβόντος τοῦ Νικολαΐδου τὴν ἑδραν τῆς Φυσιολογίας, διορίσθη τακτικὸς
καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς.

Ἐκ τῶν πολλῶν δημοσιευθεισῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ κυριώτεραι εἶναι αἱ ἑξῆς:

- 1) Untersuchungen über das Kleidin und den Verhornungsprozess der Pars cardiaca des Magens der Säugetiere, 1890. Αυστριακὴ ἐπιδ. διδασκαλία.
- 2) Beiträge zur feineren Anatomie des Rückenmarks der Amphibien, 1892.
- 3) Über Ösophagitis dissicans superficialis, 1893.
- 4) Über die feineren Nerven und ihre Endigungen in den männlichen Genitalorganen, 1893.
- 5) Zur Kenntnis der Spinalganglien der Säugethiere.
- 6) Περὶ τῆς ἕξης τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἀθήναι 1894.
- 7) Über Keimzellen in der weissen Substanz des Rückenmarkes an älteren Embryonen und Neugeborenen, 1899.
- 8) Περὶ τοῦ πρώτου ἐμβρυικοῦ κωτάρου καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὰ τοῦ τεταλειμένου ὁργανισμοῦ κώταρα. Λόγος ἑναρκτηρίου καθηγησίας, 1899.
- 9) Παρατηρήσεις πρὸς τὴν κατασκευήν τοῦ πλακούντος τῶν εὐρυπόρων. (Συνεργ. I. Τσακλῆ), 1904.
- 10) Über Ventriculardrüsen des Kehlkopfes beim Erwachsenen und Neugeborenen Menschen sowie bei einigen Affen, 1904.
- 11) Über eine einfache Methode zur Feststellung und Abbildung der Umrisse der Muskelansätze, 1907.
- 12) L'artère pulmonaire et plus spécialement des rapports de sa branche droite avec le cœur, Paris.
- 13) De muscle presternal, Paris.
- 14) Ἀνατομικὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἦτοι σύγγραμμα ἀνατομικῆς μετὰ ἐγχρόμων εἰκόνων καὶ πινάκων ἀποτελούμενον ἐκ 3 τόμων, εἰς 3 ἐκδόσεις.
- 15) Περὶ ἀνωτέρου πορτῆος τῆς εὐλαβῆς διὰ μέσου τοῦ περιφερικοῦ μέρους τοῦ δεξιῦ πνεύμονος, 1918.
- 16) Zur schnellen Ablösung der Placenta, 1920. τὰ αὐτὰ καὶ ἀγγλιστὶ ἐν Surgery.
- 17) Über die Appendices epiploicae des Duesum- und Dickdarmes des Menschen und der Thiere und über deren Abstammung, 1926.
- 18) Sur l'épiploïdium de l'appendice vermiforme de l'homme, 1929.
- 19) Über ein typisches Epiploïdium des Processus vermiformis des Menschen.
- 20) Über einen Fall von Mesenteriolium ventrale beim Menschen 1931.

Ἀπὸ τοῦ 1897 διατελεῖ ἰσόβιον μέλος τῆς διεθνούς Ἀνατομικῆς Ἑταιρείας.

Τῇ 1911 διορίσθη μέλος τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, τῆς διορισθείσης ὑπὸ
τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνάλυσιν τῶν ἔργων καὶ ἐκτίμησιν τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ
διδασκτικῆς ἰκανότητος τῶν ὑποψηφίων καθηγητῶν διὰ τὰς κενὰς τακτικὰς ἑδρας
ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ.

Τῇ 1926 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1933—1934 διευθυντὴς τοῦ Ὀδοντιατρ. Σχολείου.

* Ἐν τῇ συγγράμματι αὐτοῦ τούτῳ περιελήφθησαν πλείεσται ἑξῆς παρατηρήσεις, αἵτινες κατ' ἴδεν δημοσιεύματα ἰδιώματα νὰ ἀποτελέσονται κολλὰς διηρηθῆς.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ¹.

1. Δημήτριος Ἀλ. Μανροκορδάτος.

2. Δαμιανὸς Γεωργίου. Ἀμφότεροι, ὡς εἶρηται, ἐδίδασκον καὶ τὴν Φυσιολογίαν μετὰ τῆς Ἀνατομικῆς.

3. Ἰωάννης Νικολαΐδης ἐκ Λεβαδαίας, ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1837, γενόμενος τακτικὸς καθηγητὴς τῇ 16 Ἰανουαρίου 1846. Ἀπελύθη τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1848.

Ἐγγραφε:

- 1) Περὶ προόδου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, Παρίσι 1831, 8^{ον}, σελ. 122.
- 2) Σύνοψις τῶν πριεστώτων ἀνακαλύψεων καὶ ἐκφυρίσεων κατ' ἐπιστήμας καὶ τέχνας. Ἑὐρωπ. Ἰταλιαν., τόμ. Α', σελ. 227—256.

4. Κωνσταντῖνος Βουσαΐης. Ἐγενήθη ἐν Συρίκῃ κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1819². Τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παίδευσιν ἔσχεν ἐν Ναυπλίῳ. Μετὰ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Πανεπιστημίῳ μετέβη εἰς Παρίσιον, ὡς ὑπότροφος, ἀκεῖ δ' ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ διδασκτοῦ (1847). Ἐπιστρέφας εἰργάσθη μετὰ Ἑλίου κατὰ τῆς εἰς Πειραιᾶ καὶ Ἀθήνας ἐνοκηψάσης χολέρας (1854), δι' ἣ ἐτιμήθη ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Τῇ 11 Μαρτίου 1849 ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας, εἶτα δὲ διορίσθη ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας (23 Ἰουνίου 1856) καὶ τέλος τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1862 τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ μαθήματος. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1898.

Ἐγγραφε τὰ ἑξῆς:

- 1) Περὶ χλωρίσεως, διδασκαρικὴ διηρηθῆ γαλλιστὶ, Παρίσι 1847.
- 2) Περὶ τῆς κατὰ τὸν Πειραιᾶ καὶ Ἀθήνας χολέρας, 1855.
- 3) Περίπτωσις ὑμενογόνοιο λαρυγγίτιδος σπένδας ἐν Ἑλλάδι, Πρακτ. Ἱατρ. Ἑταιρ. Ἀθηνῶν, Ἀθήναι 1875.
- 4) Περὶ ἐπιλογίτου μολύσματος, Συγγράμμα αὐτόθι 1892.
- 5) Περὶ τοῦ ἥπατος, Ἱατρ. Ἐργμ. τοῦ Στρατοῦ, τόμ. Ε', σελ. 977.
- 6) Ἐγγυρτίδιον Φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου, μετ' εἰκόνων, Ἀθήναι 1889, 8^{ον}, σελ. 802, εἰς δύο ἐκδόσεις.

5. Ζωχίδης Ἰωάννης. Ὁ κατόπιν καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς (βρ. κατωτ.).

¹ Τὸ πρῶτον τῇ 1 Δεκεμβρίου 1844 ζητήσας ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Ἀρχιεπισκοπῆ δι' αἰτήσεις του πρὸς τὴν Ἱ. Σχολὴν, ἕως ἀποχωρηθῆ ἡ Φυσιολογία τῆς Ἀνατομικῆς καὶ καταλάβῃ οὗτος τὴν ἑδραν. Ἡ Σχολὴ ἔρωσ ἤρνηται τὴν ἑδραν β' ἔδρας. Ὁ αὐτὸς ἱερεὺς ἐζήτησεν, ὅπως διδῆται καὶ Βασιλεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν ταύτην ἠπέφραξεν ἡ Σχολή, προκηρῖνον ὅπως διδῆται τὸ μάθημα ταῦτο ἐ Δόξας. (Συνεδρία 20 Ἀπριλ. 1844). Ἀλλὰ καὶ ἐκ τρίτου προσήλθεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αἰτούμενος, ὅπως διδῆται ἔμπροσθὶ Ὀφθαλμολογίαν. Ἡ Σχολὴ καὶ πάλιν ἤρνηθη, ὡς διδῆται οὐκ ἔστιν ἐπὶ τὸ μάθημα τοῦ καθηγητοῦ Ὀλομπίου (Συνεδρία 1. Σ., τῆς 20 Δεκ. 1844).

² Κατ' ἄλλη πηρὴν ἐγενήθη ἐν Μεγάρου κατὰ Νοέμβριον 1823.

6. **Ρήγας Νικολαΐδης.** Ο εισηγητής της πειραματικής φυσιολογίας εν Ελλάδι. Έγεννήθη εν Ορμενίω (Πορταριά) του Πηλίου τη 6 Οκτωβρίου 1856, μετά την εγκύκλιον αυτού παιδευσιν εν Βόλω και Αθήνας ενεγράφη εν τη Ιατρική Σχολή του Έθν. Πανεπιστημίου (1872), εγένετο διδάκτωρ τῆ 1876, εἶτα δ' ἀπήλθεν εἰς Γερμανίαν και Γαλλίαν πρὸς μετεκπαίδευσιν. Ἐπανελθὼν εγένετο τῆ μὲν 1882 ὀφηγητὴς τῆς φυσιολογίας, τῆ 1887 ἐπιμαθητὴς παρὰ τῆ καθηγητῆ Ζωχιῶ. Τοῦτον διαδέχθη τῆ 1892 ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Πειραματικῆς φυσιολογίας, ἀφ' οὗ, ὡς εἶρηται ἀνωτέρω, ἐν τῆ μεταξὺ ταύτῃ διατέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς. Τῆ 1902 εγένετο πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συνεδρίου, τῆ δὲ 1896 ἀκαδημαϊκός. Ἀπέθανεν ἐν Αθήναις τῆ 1928.

Κυριότεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου, Τόμ. 3, ἔκδ. α' 1903-6, β' 1912-5.
- 2) Über die histologischen Veränderungen der Stauungsmilz, 1880.
- 3) Über die Anwendung der Stromuhr unter Beihülfe des Peptons, 1882.
- 4) Über den Verlauf der Vasomotoren im Rückenmark, 1882.
- 5) Recherches sur le nombre des globules rouges dans les vaisseaux du foie 1883.
- 6) Φυσιολογικὰ ἱκανὰ περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς θερμότητος ἐπὶ τὴν ἐλαστικότητα τῶν μυῶν, 1882.
- 7) Περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς τῶν καθ' ἡμέρην χρόνιον φυσιολογίας καὶ τῶν προβλημάτων αὐτῆς. Ἐναρτήσιμος λόγος ὀφθησῆς, 1890.
- 8) Über die karyokinetischen Erscheinungen der Muskelkörper während des Wachstums der Quergestreiften Muskeln, 1883.
- 9) Über die mikroskopischen Erscheinungen bei der Contraction der quergestreiften Muskeln, 1883.
- 10) Über die Curve nach welcher die Erregbarkeit des Muskels abfällt, 1886.
- 11) Über den zeitlichen Verlauf des Muskelstromes, 1889.
- 12) Das Überleben von Kaninchen nach Ausschaltung beider Lungenmagi, 1900.
- 13) Über die Ursache der rhythmischen Bewegungen bei konstanten Reizen, 1909.
- 14) Die Hemmungen, 1909.
- 15) Wärmezentrum und Wärmepolyrhythe, 1910.
- 16) Untersuchungen über die Regulierung der Atembewegungen der Vögel 1914.
- 17) Untersuchungen über die Veränderungen der Gangliaszellen der Medulla oblongata während der Polyrhythe, 1918. Ἠλλάς: ἐν ἔργασις ἑτετέλει καὶ ἐδημοσίευσε μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Σ. Δουκῆ.

7. **Σπυριδῶν Δουκῆς.** Έγεννήθη τῆ 21 Ἰουνίου 1878 ἐν Αθήναις, μετὰ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν ενεγράφη ἐν τῆ Ἰατρικῆ Σχολῇ τοῦ Έθν. Πανεπιστημίου (1894), γενόμενος διδάκτωρ τῆ 1898. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Γερμανίαν πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς, τῆ 1900 εγένετο βοηθὸς τοῦ φυσιολογίου, τῆ 1901 ἐπιμαθητὴς, τῆ δὲ 1916 ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς Γενικῆς φυσιολογίας. Τῆ 13 Ἀπριλίου 1925 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Πειραματικῆς φαρμακολογίας, τῆ 1927 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας. Κατ' Ἰούνιον 1931 μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τῆ δὲ 1932 μέλος τῆς Kais.-Leopold. Carol. γερμανικῆς Ἀκαδημίας τῶν φυσιοδιδάκτων. Διατελεῖ μέλος τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν φυσιολόγων καὶ πρόεδρος τῆς Δέσχης τῶν Ἐπιστημόνων.

Ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀναφέρομεν τὰς ἑξῆς:

- 1) De la courbe d'élasticité des muscles avec et sans nerfs. Arch. ital. de Biol., Τόμ. 36, 1901.
- 2) Über einige Einwirkungen auf die Dehnungscurve des Muskels, Arch. f. Anat. u. Phys. 1903, S. 419.
- 3) De l'action du curare, de la sparteine et de l'atropine sur la contraction des muscles véralinisés de la grenouille. Compt. rendu du VI Congr. intern. de Phys. Bruxelles, 1904, p. 72.
- 4) Über ein Atemzentrum in der Grosshirnrinde des Hundes und den Verlauf der von denselben entspringenden centrifugalen Fasern, (συνεργ. Μουράκη), Ibidem.
- 5) Περὶ τῆς ἐν τῆ κεντρικῇ νευρικῇ σπητατικῇ κορτίει τῶν τὴν κέρην νευρῶσιν ἰσθῶν. (Συνεργ. Γ. Κοσμητάου), Πρακτ. Ἐ' Πανελ. Συνεδρ. 1906, σελ. 121.
- 6) Versuch, welcher zeigt dass nach Abkühlung des Gehirns an der Gegend der Corpora striata die hervorgerufene Polyrhythe verschwindet (Συνεργασίς Ρ. Νικολαΐδου). Ἀνακτῶν τῆς Διεθ. Συνεδρ. Φυσιολ. ἐν Gronningen 1913.
- 7) Action physiologique du d chlorhydrate de pinène et du d-camphène sur la grenouille (Συνεργασίς Δ. Τσακαλιότου). Journ. d. Pharm. et de Chim. t. XV. 1917, p. 19.
- 8) Τοπικὰ θερμικὰ ἐπιδράματα τοῦ κέντρου τῆς θερμότητος. Τριμηνιακτικὸς καθ. Ρ. Νικολαΐδου 1922.
- 9) Les lumières industrielles en Grèce. Compt.-rendus de la 4e Confer. d. chim. p. 184.
- 10) Über die narkotische Wirkungen des mit chloresurem Kaliums versetzten Rauchtobaks Nr. 5, 1905.
- 11) Ἐπιδρασις νέου σύνθετασι καὶ ἐργασιῶν πρὸς παράτασιν τῆς ἐλαστικότητος τῶν μυῶν 1932.
- 12) L'eau de l'organisme et la polyrhythe thermique, 1931.
- 13) Ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος καὶ ἡ ἄρτηριακὴ πίεσις κατὰ τὴν ταχυκαρδικὴν περιόδον τοῦ κινῶν. (Συνεργ. Παπαγεωργιάδου), 1934.
- 14) Modifications morphologiques de la rétine de la grenouille adaptée à la lumière et à l'obscurité, 1934. (Συνεργ. Κοσμητάου - Κοτσούτη).
- 15) Ἡ ἰσχυρὴ τῆς διαπυρρῶματικῆς λειτουργίας τῆς θερμοκρασίας ἐπὶ τοῦ κινῶν. (Συνεργ. Παπαγεωργιάδου) 1935.
- 16) Πειραματικὰ ἱκανὰ περὶ τῶν βιταμινῶν τῶν ἑλληνικῶν σταβίων (σταβιανῶν Κρήτης), 1936.

Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι:

- Φυσιολογία, Τόμ. 2, ἔκδ. α' 1923-30, β' 1933-6. Ἐπεξεργασίς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.
 Αὐτὸς περὶ τῆς φυσιολογικῆς χημείας δασκίσις, Ἀθήναι, α' ἔκδοσις, 1907, β' 1913, γ' 1914.
 Φαρμακολογία, Τόμ. 2, α' ἔκδ. 1912-4, β' 1925-6.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ

1. **Ἀναστάσιος Γεωργιάδης Λευκίας.** Έγεννήθη ἐν Φιλιππουπόλει Θράκης τῆ 1773, ἐνθα ἐφοίτησεν εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κ. Οἰκονόμου γυμνάσιον. Τῆ 1877 μεταβὰς εἰς Βουκουρέστιον ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς παρὰ τῆ Λάμπρου Φωτιάδου, μετὰ ταῦτα δὲ μετέβη εἰς Βιέννην (1802) καὶ Ἴεννη (1805) πρὸς σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς. Γενόμενος διδάκτωρ ἐν Ἴεννη (1806) ἀπανήλθεν εἰς Βιέννην, ἐνθα ἐξέλιτο μὲν ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ τὴν «ἀντιπανάκειαν» αὐτοῦ (1810), μετάρρουν δ' εἰς τὸ ἑλληνικὸν τῆς ἰατροφιλοσοφικῆς ἀνθρωπολογίας τοῦ Ἰω. Δανιήλου τοῦ Μεσγέρου μετὰ σημειώσεων καὶ προλόγου. Μετὰ μικρὰν δ' εἶτα διαμονὴν ἐν Παρισίοις διὰ Βιέννης μετέβη καὶ πάλιν εἰς Βουκουρέστιον, ἐνθα ἤσκησε τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαετίων ἑλλην τυγχάνων πολλῆς ὑπολήψεως. Κατὰ τὴν ἐκείσε

διατριβήν του εξυπνήτησε πολλαχώς και δι' άρρωστων χρηματικών τόν ύπερ άναξαρ-
τησίας άγωνα¹. Τή 1832 καθ' ύπόδειγμα τών άφορισμών του Ιπποκράτους εξέδοτο
έν Ιωνική διαλέκτῳ εξαίρετον σύγγραμμα υπό τόν τίτλον «Πυρετού περιφυγώδους
ή λοιμοῦ άφορισμοί», κατά τόν αὐτόν δέ χρόνον ἕτερον έν Παρισίοις, φέρον τόν
τίτλον: «Memoire sur la contagion des maladies exotiques, telles que la peste
orientale etc.». Κατελθών τή 1837 εἰς Ἑλλάδα διορίσθη τακτικός καθηγητής
τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς, εἶτα δέ και τῆς γενικῆς παθολογίας και θεραπευτικῆς,
πρώτος σχολάρχης (κοσμήτωρ) τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς και πρόεδρος τῆς Ἱατρικῆς
Ἑταιρείας. Ἐξέταξε μέχρι τοῦ 1847, ὑπῆρξε δέ και εὐεργέτης τοῦ Πανεπιστημίου,
δωρήσας αὐτῷ δέκα στρέμματα ἀμπέλου και δύο στρέμματα οἰκοπέδων². Ἀπέθανε
τῆ 13 Ἰουλίου 1853.

Κυριώτερα τών ἔργων αὐτοῦ³:

- 1) Ἀντιπανόσια, ἴσθι περί τῶν αἰτίων, ἑ τῆς νόσουσ ὀσπεύουσ ἢ ἀνείτους, μή τοιαύτας καθ' ἑαυτάς
οὐσαι, ὡς ἐστὶ τὸ πολλὸν ἔργόντου, Βιέννη κολ' (1810), 8ον, σελ. 545. Ἑλληνιστὶ και λατινιστὶ. Τύμ. Στρατιμβλίου.
- 2) Πυρετοῦ περιφυγώδους ἢ λοιμοῦ άφορισμοί. Τύπος Πουσαύλου έν Αὐστριακῆ Παρισίῳ 1832, 8ον, σελ. κβ+398.
- 3) Περὶ χολέρας. Ἀσκληπιός Α' σελ. 7.
- 4) Περὶ τῶν έν ταῖς νόσοις ὑπερτασισμῶν. Αὐτόθι Β', σελ. 161.
- 5) Περὶ τῆς φλυκτανοῦσος λοιμῆς και τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῆς. Αὐτόθι Γ', σελ. 83.

Ἱστορίαν τῆς Ἱατρικῆς και εἰσηγήσεις (εἰσαγωγήν) εἰς Ἱατρικὴν⁴ ἐξέταξαν
κατόπιν ὁ **Αντ. Βιτσάρης**, ὅστις ἐγένετο και ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας
τῆς Ἱατρικῆς και οἱ καθηγηταὶ **I. Βοῦρος**, **K. Πρινάρης** ὅστις ὑπῆρξε και καθη-
γητῆς τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς και ὁ **II. Κυριακός**.

2. **Ἀριστοτέλης II. Κούζης**. Ἐγεννήθη τῆ 22 Σεπτεμβρίου (5 Ὀκτωβρίου)
1872 έν Ἀθήναις. Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετέδῃ εἶτα εἰς Γερμα-
νίαν και Γαλλίαν πρὸς μετακπαίδευσιν. Ἰψηγητῆς έν ἀρχῇ (1902) ἐξελέγη εἶτα
τῆ 1921 τακτικός καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς. Ἴδρυσε τὴν βιβλιοθήκην
τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, εἰς ἣν ἐδώρησε πλείστα βιβλία. Ἐξελέγη τῆ 1931 μέλος τῆς
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Εἰργάσθη μεταξὺ τῶν πρώτων έν τῇ ἀγῶνι κατά τῆς φθίσεως,
τῶν ἐλαδῶν πυρετῶν και τοῦ καρκίνου, πρωτοβουλία δ' αὐτοῦ ἱδρύθη τὸ Ἑλληνικὸν
ἀντικαρκινικὸν ἱνστιτούτον. Τῆ 1936 ἐγένετο ὑπουργὸς τῆς Ἰγισινης.

Αἱ ἐπιστημονικαὶ αὐτοῦ ἐργασίαι ἀναφέρονται κυριώτερον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς
Ἱατρικῆς, τὴν Ἱστορίαν τῶν νόσων, τῶν ἐπιδημιῶν, μελέτην και ἔκδοσιν ἀνεκδότων
Ἱατρικῶν κωδίκων κ.τ.λ.

¹ Ὁ Πρώτος Σουλῆς (1848) τονεῖ ὅτι διὰ λόγων και χρημάτων ἱβούθησε τόν ἀγῶνα ἐκ τῶν πρώτων
περιβληθῆς τῶν τῆς Ἑλλ. αὐτονομίας θύρανα.

² Ἐγράφη έν κατὰ Φαλακρότερ, ἠδὲς και φιλολογικῆ του ἔργα.

³ Ἀσ' ἀρχῆς τῆς οὐκείσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐπέθηθη ἔργασίον, ἕπος παρεδίδηται έν ἐκείστῃ σχολῇ
μᾶθημα Μεθοδολογίας και Ἐγκυκλοπαιδείας (εἰσηγήσεις, εἰσαγωγή) ἐκείσεως ἱστορίας, ἵνα οἱ φοιτηταὶ ἀποκτήσει
συστημένον ἱκανὸν τῆς ἱστορίας, ἣν ἱδρύεται ἐν ἀποδύσεως και τῶν καθ' ἑαυτὰ κλέδων αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ἐργασίων αὐτοῦ ἀναφέρονται τὰς ἐξῆς:

- 1) Ὁ Καραῖος κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλῶν ἱατροὺς (Βραβεύεται έν τῇ Συμβουλείῳ ἀγῶνι), 1902.
- 2) Περὶ ἑχινιακόων κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλῶν ἱατροὺς, 1903.
- 3) Sur les fièvres paludéennes d'après les anciens médecins Grecs. Ἐν Ἀττὶ della Società
per gli studi della Malaria, 1908.
- 4) L'œuvre médicale inédite de Paul de Nicée. Janus 1911.
- 5) L'œuvre médicale de Paul de Nicée. Texte grec inédit collationné sur tous les manus-
crits, 1911.
- 6) Τὸ ἐπερὶ τῶν έν ἐβδαί παθῶν ἀνέκδοτον ἔργον Νισοῦ τοῦ Προδρομικοῦ, 1927.
- 7) Περὶ τοῦ κατὰ οὐρον ἀνεκδότου ἔργου τοῦ Ἰωάννου ἱπποκράτους Πρωδρακῶν, 1928.
- 8) Das (lateinische) Fragment: Quo modo visitare debes infirmum und seine Abhängig-
keit von Werke des Paulus Nicaenus 1930.
- 9) Contribution à l'étude de la médecine des Xenons pendant le XVe siècle, basée sur
deux manuscrits inédits, 1927.
- 10) Τι ἐπιπέδισον ἢ ἀρχαῖα Ἑλληνικῆ ἱατρικῆ εἰς θεμελίωσιν τῆς ἱατρικῆς, 1932.
- 11) Ὁ Καραῖος εἰς ἱατρῆς, 1933.
- 12) L'évolution de la médecine en Grèce, 1932.
- 13) Ἱστορία τῆς Ἱατρικῆς, Τόμ. Α', 1930.
- 14) Πειραματικαὶ ἔρευναι περί τῆς διὰ χλωρῶν καὶ μὲν πνευματικῆς (έν συνεργασίῳ μετὰ τοῦ ἀκαδη-
μακοῦ Α. Βουρνού), 1906.
- 15) Ὁ πρῶτος πυρετός, 1911. Διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς τὸ πρῶτον ἐπιστήθη ἢ προσοχῇ έν Ἑλλάδι ἐπὶ
τοῦ πυρετοῦ τούτου.

Ἐξέδοτο ἐπίσης ἑκα σύγγραμματα ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἱατρῶν, μετέφρασε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κωδίκῃ
τῶν ἀρχαίων ἱατρικῶν συγγραμμάτων ὑπαλειφθέντων μόνον έν ἀραβικῇ γλῶσσῃ, ἱθροσίνουσ Ἑλλῶν ἱατρῶν
βιβλιογραφίαν ἐπὶ τοῦ 1458, κριτικῇ ἐπὶ Συμβουλείῳ ἀγῶνων ὡς εἰσηγητῆς, ἐκδοτικῆς μελέτης ἐπὶ τῆς φθί-
σεως (Βραβεύεται έν τῇ ἀγῶνι τοῦ Α' Συνεδρίου κατὰ τῆς φεματιστικῆς τῶν ἐλαδῶν πυρετῶν και τοῦ καρκίνου
και ἐξέδοτε τὰ πρακτικὰ τοῦ Α' Πανελληνίου κατὰ τῆς φθίσεως Συνεδρίου (1909).

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

1. Ἀναστάσιος Γεωργιάδης Λευκίας.

2. **Γεώργιος Πρινάρης**. Ἐγεννήθη έν Ἠπειρῳ τῆ 1808, ἐσπούδασε δέ
ἱατρικὴν έν Ἀθήναις και Ἑσπερία. Τῆ 1846 (22 Ἀπριλίου) ἐγένετο ὀφηγητῆς
τῆς Φυσιολογίας, τῆ 9 Ὀκτωβρίου 1847 τακτικός καθηγητῆς τῆς Γενικῆς παθο-
λογίας και τῆς Ἱστορίας τῆς ἱατρικῆς, τῆ δέ 27 Σεπτεμβρίου 1848 ἀνέλαβε και
τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Ἰγισινης. Ἀπηλλάγη τῆς ὀφηρείας τῆ 3
Μαρτίου 1881, ἀπέθανε δ' έν Ἀθήναις τῆ 1883.

Κυριώτεραι αὐτοῦ ἐργασίαι εἶναι¹:

- 1) Στοιχεῖα φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου, 1847.
- 2) Περὶ ἑβδαῖς χολέρας, 1848.

3. **Παναγιώτης Κυριακός**. Ἐγεννήθη τῆ 1835 έν Καλάμιας, ἐνθα ἔσχε
και τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐγκύκλιον παιδείαν, μεθ' ἣν ἐνεγράφη εἰς τὴν I. Σχολὴν

¹ Ἰψῆξε συντάκτης και ἐκδοτῆς τοῦ Νέου Ἀσκληπιοῦ, ἔγραψε δέ και 3 φθῆς πρὸς τὸν βασιλεῖ Ὀθῶνα.

του Έθν. Πανεπιστημίου. Καίτοι διδάκτωρ της Σχολής ταύτης μεταβάς εἶτα εἰς Βερολίνον ἠκολούθησε ἐκ νέου τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ὑποβαλὼν διατριβὴν περὶ τῆς κατὰ Langenbeck διεκπίσεως τοῦ βραχιονίου ὀστέου καὶ ἔλαβα δεύτερον δίπλωμα διδάκτορος. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο τῇ μὲν 2 Ὀκτωβρίου 1862 ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς Γεν. Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς, τῆς μεθοδολογίας καὶ ἐγκυκλοπαιδείας τῆς ἱατρικῆς, τῇ δὲ 28 Μαΐου 1871 τακτικὸς καθηγητῆς διδάσκων ἅμα ἱστορίαν τῆς ἱατρικῆς καὶ ὑγιεινῆς¹. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις κατ' Ἰούλιον 1900.

Κυριώτεροι τῶν πραγματειῶν αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Συγκριτικὴ ἀνατομικὴ καὶ φυσιολογία τοῦ ἱεροῦ, 1864.
- 2) Περὶ στρατιωτικῶν ἱατρῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, 1866.
- 3) Περὶ συγγενῶν δυσμορφῶν καὶ ἰδία περὶ ἱερμορφῶτων, 1866.
- 4) Περὶ ἐπιρροῆς τοῦ Ἀριστοτέλους εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱατρικὴν Σχολήν, 1897.
- 5) Περὶ τοῦ κατὰ τὴν Πελοποννησιακὴν πόλεμον λοιμοῦ, 1866.

4. **Ἀντώνιος Χρηστομάνος.** Γῆς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Χημείας Ἀν. Χρηστομάνου ἐγεννήθη τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1871 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἔλαβα καὶ τὴν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν. Τῷ 1887 ἐνεγράφη ἐν τῇ ἱατρ. Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος μετέβη εἰς Πάρισον, ἐνθα ἐξηκολούθησε τὰς ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, γενόμενος διδάκτωρ τῷ 1894. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐγένετο βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς ὀφθαλμολογίας Fuchs καὶ τοῦ καθηγητοῦ Nothnagel. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας τῇ μὲν 1897 διορίσθη ἐπιμελητῆς τοῦ χημικοῦ καὶ μικροβιολογικοῦ ἐργαστηρίου τοῦ θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», τῷ 1898 ἐπιμελητῆς τοῦ Παθολογικοῦ τμήματος ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Ν. Μακκᾶν, τῷ δὲ 1898 ὀφηγητῆς τῆς Γεν. Παθολογίας. Τῷ 1899—1901 διετέλεσεν ἐπιμελητῆς τῆς παθολογικῆς κλινικῆς τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Καραμήτσαν, τῷ 1912 διευθυντῆς τοῦ παθολογικοῦ τμήματος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῷ δὲ 1912 διορίσθη καθηγητῆς τῆς Γεν. Πειραματικῆς παθολογίας. Τῷ 1921 παρτήθη τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἠκολούθησε τὸ πολιτικὸν στάδιον. Ἐγένετο γεν. διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ὑγιεινῆς, βουλευτῆς, ὑπουργὸς τῆς συγκοινωνίας καὶ τέλος τῆς ὑγιεινῆς. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1933.

Αἱ κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Beitrag zur Kenntniss der Muskelspindeln, 1891.
- 2) Zur Frage des Antiperistaltik, 1895.
- 3) Πειραματικὴ συμβολὴ εἰς τὴν κίσησιν κούριον, 1898.
- 4) Nachweis v. Chinin im Harn durch Pikrinsäure 1898.
- 5) Ein Fall vollständiger Milznekrose 1898.
- 6) Zur Farbstoffproduktion des Bacillus pyocyanus, 1901.
- 7) Über die Zahl der roten Blutkörperchen in zwei Fällen von Nierenkrankung, 1906.
- 8) Colica intestinalis caeci, ein wohlcharakterisierte selbständig auftretender Symptomencomplex, 1904.

¹ Μεθόλου διδάσκων ἱστορίαν τῆς ἱατρικῆς, μετὶ ἀσκήσεως τῆς ἱατρικῆς ἐν τῷ πρωτοκλήρῳ αὐτοῦ λόγι (σελ. 13) ὑποέκρινε τὴν ἀνάγκην τῆς συμπληρώσεως τῆς ἔθρας ταύτης.

- 9) Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς προδιαθέσεως εἰς τὴν φυματίωσιν 1903.
- 10) Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱερῶν κημερῶν ἐν τῇ νόσῳ τοῦ Addison, 1907.
- 11) Μελανοδερμικὴ νοσημοσύνη ἐπὶ ἐλάθους καρχαίας ἐκ κούρας, 1908.
- 12) Μελάντις ἀπὸ συνεισῆς θαλασσοῦ, 1908.
- 13) Ἐπὶ τῆς αιτιολογίας τῆς αὐλικουδότητος, 1908.
- 14) Kalá-Azar Fälle in Griechenland 1911.
- 15) Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρσενικοβενζολίου πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου Καλά Ἀζάρ, 1911.
- 16) Ὁρθοθεραπευτικὰ ἐπιτελέσματα ἐπιτευχθέντα ἐν τῷ Εὐαγγελισμῷ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπιδημίαν τῆς ἐγκεφαλονοστιῆς μηνιγγίτιδος, 1911.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

1. **Θ. Ἀφεντούλης.** Ὁ κατόπιν καθηγητῆς τῆς φαρμακολογίας ἐγένετο πρῶτος ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς παθολογικῆς ἢ γενικῆς ἀνατομίας τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1852.

2. **Χαράλαμπος Πρετεντέρης Τυπάλδος.** Ὁ κατόπιν καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς διορίσθη ἐν ἀρχῇ καθηγητῆς τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας (24 Ὀκτωβρίου 1863).

3. **Κωνσταντῖνος Δηλιγιάννης.** Ὁ κατόπιν καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς, ὀφηγητῆς δὲ ὢν τῆς Παθολογικῆς ἀνατομικῆς ἀπὸ 14 Μαρτίου 1863, ἀνέλαβε προσωρινῶς τῷ 1885 καὶ τὸ μάθημα τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς.

4. **Μιχαὴλ Χατζημιχάλης.** Ὁ κατόπιν καθηγητῆς τῆς Ἀστυκλινικῆς ἐν ἀρχῇ μὲν διετέλεσεν ὀφηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς (1862), εἶτα ἑκτακτος καθηγητῆς διαδεχθεὶς τὸν Κωνστ. Δηλιγιάννην (4 Νοεμβρίου 1875), τέλος δὲ τακτικὸς (1879).

5. **Δημήτριος Χασιώτης.** Ἐγεννήθη ἐν Βαΐψῃ (Ζαγορίου) τῷ 1846, τὴν δὲ πρώτην αὐτοῦ παιδείαν ἔσχεν ἐν Ἰωαννίνοις, μεθ' ἣν ἠκολούθησε τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς ἐν Γερμανίᾳ. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἔσκησε τὸ ἐπάγγελμα ἐν Ἰωαννίνοις, εἶτα δὲ ἐν Ἀθήναις, ἀσχολούμενος ἅμα περὶ τὴν ἱστολογίαν καὶ Παθολογικὴν ἀνατομικὴν, ἧς ἐγένετο καὶ ὀφηγητῆς τῷ 1880. Τῷ 1890 ἀποχωρήσαντος τοῦ καθηγητοῦ Χατζημιχάλη ἐγένετο τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς. Μετὰ βραχυχρόνιον ἔμωσ διδασκαλίαν παθῶν ψυχικῶν νόσημα ἀπεσφόθη καὶ ἀπέθανεν εἶτα ἐν Ἀθήναις (1897).

¹ Σημειώσαντες καὶ ὁ καθηγητῆς Γ. Καραμήτσας ἐν ἀρχῇ διετέλεσεν ὀφηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς.

Κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων εἶναι ².

- 1) Ἱστολογία φυσιολογική τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῴων, Ἀθήναι 1888.
- 2) Μελιτήματα ἱστολογικά, 1881.
- 3) Περὶ λέπρας, 1881 (Γερμ.).
- 4) Παρατηρήσεις περὶ τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως τῆς κνίνης, 1879.

6. **Νικόλαος Πεζόπουλος.** Ἐγεννήθη τῷ 1859 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ πάλαι. Μετὰ τὴν λήψιν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου μετέβη εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἠσχολήθη περὶ τὴν νευρολογία, ἱστολογία καὶ παθολογικὴν ἀνατομικὴν. Ἐπανελθὼν ἐγένετο ἐν ἀρχῇ μὲν παρασκευαστὴς (1886) ἐν τῇ Παθολογικῇ ἀνατομείῳ, εἶτα δὲ (1889) ἐπιμελητὴς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς παρὰ τῷ καθηγητῇ Καραμήτσοι. Τῷ 1895 ἀποχωρήσαντος τοῦ καθηγητοῦ Χασιώτου διαδέχθη τούτων ἐν τῇ Ἑβρ. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1911 ἐκ χρονίας νεφρίτιδος.

Κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων εἶναι:

- 1) Περὶ τῆς νόσου τοῦ Thompson, 1888.
- 2) Περὶ χρονίου προΐοντος συστηματικοῦ παραληρήματος, 1891.
- 3) Νοσήματα τῆς καρδίας καὶ τῶν ἠρτηρῶν. Μέρος Α', 1895.
- 4) Ἡ ἰλιοναΐα ἐν Ἀθήναις, 1906 (Γερμ.).
- 5) Περὶ συγγενεῶς ἑλισμαίνουσι, 1904 (Γαλλ.).
- 6) Περὶ ἑσπερίδους ἀμφοφαινοειδοῦς πυρετοῦ, 1906 (Γαλλ.).
- 7) Περὶ τῆς αἰτιολογίας τῶν ὄγκων, Ἐπιτήριος ἐν Πανελληνίῳ Συνεδρίῳ 1906.

7. **Κωνσταντῖνος Μελισσηνάς.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1867. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Μ. Ἀσίας ἐνεγράφη τῷ 1883 ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, τῷ 1892 ἐγένετο διδάκτωρ καὶ βοηθὸς τοῦ φυσιολογικοῦ ἐργαστηρίου, εἶτα δὲ μετέβη εἰς Μόναχον (1898) πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς. Τῷ 1901 ἐγένετο ὁρηγητὴς τῆς φυσιολογικῆς ἱστολογίας καὶ ἐπιμελητὴς ἐν τῇ Παθολογικῇ Ἀνατομείῳ, τῇ δὲ 26 Ἰουλίου 1912 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς.

Κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων εἶναι:

- 1) Παθολογικὴ ἀνατομική, α' ἔκδ. 1906, β' 1934.
- 2) Τεχνικὴ τῶν νεκροτομιῶν καὶ μικροσκοπικῶν ἐστίσεων μετὰ δεκτυνοσταθῆ, 1904.
- 3) Untersuchungen über einige intra- und extraneurale Gebilde im Pankreas der Säugthiere auf ihre Beziehung zu der Sekretion, 1903.
- 4) Περὶ ἀνωρίστες τῶν νευρῶν συμπλέκτικων γαγγλίων ἐν καὶ ποσάριτι, 1899.
- 5) Über Erythroblasten des grossen Netzes, 1898, Διπλ. ἰατρ. ἐργασίαι.
- 6) Über die Fettkörnchen und ihre Bildung in der Placenta bei den Nagern und der Katze, 1905.
- 7) Die Entwicklung des Eies der Mäuse etc. von den ersten Furchungsphänomenen bis zur Festsetzung des Allantois in der ectoplacentarplatte 1907.
- 8) Antwort auf eine Kritik Sobotta's 1913.

² Ἐκτὸς τούτων καὶ διαφόροι διατριβαὶ περὶ Ἡσίοτου.

9) Beitrag zur Kenntniss der pathologischen Anatomie der Mikrogyrie, 1912.

10) Περὶ συγγενεῶς πολυκυτταροῦ νεφροῦ, καὶ βραδύτερον, συμβολὴ εἰς αἰτιολογικὴν γένεσιν τοῦ συγγενεῶς πολυκυτταροῦ νεφροῦ, 1902.

Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ περὶ τὰς 20 ἄλλαι ἐργασίαι ἐπὶ ζητημάτων ἱστολογικῶν, ἐμβρυολογικῶν καὶ παθολογοανατομικῶν.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ¹.

1. **Ἰωάννης Κατσαράς.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουλίου 1883, διήκουσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Ἀθήναις, τὴν δὲ ἱατρικὴν ἐσπούδασεν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Πανεπιστημίῳ, γινόμενος διδάκτωρ τῷ 1905. Τῷ 1906 μετέβη εἰς Βερολίνον πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ 1911, ἐργασθεὶς εἰδικώτερον περὶ τὴν Παθολογικὴν Ἀνατομικὴν. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα διορίσθη κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐπιμελητὴς τοῦ Παθολογικοῦ ἀνατομείου, εἶτα δὲ τῷ 1915 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς ἀνατομίας. Τῷ 1924 ἀποχωρήσαντος τοῦ καθηγητοῦ Α. Χρησιμάνου ἐξελέγη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς φυσιολογίας. Ἀποχωρήσαντος δὲ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Μελισσηνοῦ (1937) ἐγένετο τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς, διδάσκων ἕνα Παθολογικὴν Φυσιολογίαν.

Ἀι κυριώτεροι τῶν δημοσιευθεισῶν ἐργασίων αὐτοῦ εἶναι αἰ ἐπόμενοι:

- 1) Über die in der Leber tuberculöser Meerschweinchen auftretenden Infrakte, Virchow's Archiv 1908.
- 2) Über das Verhalten der Mitosen bei den gutartigen papillären Epitheliomen, 1911.
- 3) Zwei Fälle von Madurafuss (Mycetozoa pedis) in Griechenland, 1912 καὶ 1915.
- 4) Über einen Fall von lokalisiertem Hodgkinschem Granulom der Pleurocoelklappe. (Ἐν συνεργείᾳ μετὰ Β. Γεωργαντζῆ), 1914.
- 5) Οἱ κυριώτεροι σταθμοὶ τῆς ἐπιπέσεως τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς μετὰ κριτικῶν περὶ αὐτῶν παρατηρήσεων, Ἀθήναι 1916.
- 6) Contribution à l'étude des métastases par voie lymphatique rétrograde (Mélanosarcomes multiples du tube gastro-intestinal) 1919.
- 7) Συμβολὴ εἰς τὴν καθορισμὸν τῆς αἰτιολογικῆς σημασίας τοῦ τραυματικοῦ ἐπὶ ἐπιπέσεως θανάτου, 1918.
- 8) Contribution à l'étude des métastases cancéreuses des os (Adénocarcinome primitif du foie avec métastase osseuse), 1921.
- 9) Embolies graisseuses pulmonaires dans la bronchopneumonie grippale. La Presse Médicale N° 63, 1920.
- 10) A contribution to the study of thrombosis of the Mesenteric Artery (Ἐν συνεργείᾳ μετὰ Α. Καββαδίου), 1923.
- 11) Zur Frage über die infektiös-toxische Natur der leukämischen Erkrankungen, 1924.
- 12) Über einen Fall von indischen Madurafuss (Mycetozoa brachii), 1924.
- 13) Totale Nekrose einer Wandermilz mit kompensatorischer peripherischer, vielknotiger Hyperplasie von Milzgewebe, 1928.
- 14) Über eine eigenartige Form von Milzfibrose mit ausgedehnten Eisen- und Kalkinkrustationen und multipler knotiger Pulphyperplasie, 1930.

¹ Ἐπὶ τῶν ἐργασίων τοῦ καθηγητοῦ Χρησιμάνου ἐπὶ τῆς Ἑβρ. τῆς Γενικῆς Παθολογίας ἢ Ἱ. Σχολῆς καθύπευκτον ἔβαν Παθολογικῆς Φυσιολογίας. Πρῶτος ὁρηγητὴς τοῦ μαθήματος τούτου ἐναρτίεται ὁ κατόπιν καθηγητὴς τῆς Μικροβιολογίας Μιλτιάδης Βενιζέλος.

- 15) Pathologisch-anatomische Beobachtungen zum Denguefieber, 1831.
 16) Zur Frage der Kalkseisenkrustationen in der menschlichen Milz, 1832.
 17) Ausgedehnte rückfällige Thrombose der Eingeweideblutadern bei subakuter Sepsis.
 (*Εν συνεργασία μετὰ τοῦ κ. Α. Σαρμεντινού). Virchow's Archiv, Bd. 286, 1892.
 18) Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιλογκτικῆς δαιμονοκρατίας. Ἑλληνικὴ Ἱατρικὴ 1934.
 19) Σύγγραμμα αὐτοῦ ἢ Γενικὴ Παθολογία, Τόμος Α', Ἀθήναι 1936.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

1. **Γεώργιος Νικολαΐδης Δεβαδεύς.** Ἐγεννήθη ἐν Δεβαδεύῃ τῷ 1800, ἔσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου ἐν Θήβαις, εἶτα δ' ἐν Ὁδησσῷ ἐνθα κατέφυγε μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. Τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα ἔλαβεν ἐν Παρισίοις (1832), ἐνθα ἐσπούδασε φιλοσοφίαν καὶ ἱατρικὴν. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο τακτικὸς καθηγητὴς τῆς φαρμακολογίας καὶ τῆς ὑγιεινῆς, εἶτα ὁμοῦ διὰ Β. Δ. τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1848 ἀπελύθη, ἀνατεθείσης τῆς μὲν φαρμακολογίας εἰς τὸν Ν. Κωστῆν, τῆς δὲ ὑγιεινῆς εἰς τὸν Γ. Πριναρῆν. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1871. (*Ὁρ. ἄνωτ. σελ. 11).

2. **Νικόλαος Κωστῆς,** ὁ κατόπιν καθηγητὴς τῆς μαιευτικῆς.

3. **Θεόδωρος Ἀφεντούλης.** Ἐγεννήθη ἐν Ζαγορά τῷ 1824, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν πρῶτην αὐτοῦ ἐγκύκλιον μόρφωσιν, ἣν εἶτα συνεπλήρωσεν ἐν Σμύρνῃ. Μετὰ ταῦτα ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, γενόμενος δὲ διδάκτωρ μετέβη εἰς Μόναχον (1843), ὅπου ἔλαβε καὶ πάλιν διδακτορικὸν δίπλωμα. Μετὰ δὲ διατεῖς σπουδᾶς ἐν Παρισίοις καὶ Βουδαπέστη ἀπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὀφθηγῆς (1849), εἶτα δὲ τῷ 1852 ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς. Τῷ 1856 διορίσθη ἑκτακτος, τῷ δὲ 1862 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς φαρμακολογίας, διαδεχθεὶς τὸν καθηγητὴν Ν. Κωστῆν, διακριθεὶς ὡς ἐξοχος διδάσκαλος. Ἀποχωρήσας τοῦ καθηγητοῦ Θεοδ. Ὀρφανίδου, ἀνέλαθεν εἶτα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Βοτανικῆς, περὶ ἣν εἶχεν οὐ μικρὰν ἐμπειρίαν καὶ ἦν ἐδίδαξε μετὰ τῆς φαρμακολογίας μέχρι τοῦ θανάτου του (8 Ἀπριλίου 1893).

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Παθολογία, ἀνατομικὴ ἱστορὴ (α'—γ') 1880.
- 2) Φαρμακολογία εἰς 3 τόμ. γ' ἔκδ., 1890.
- 3) Στοιχεῖα ἐπιστημονικῆς φυσιολογίας (ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τοῦ I. Βίανερ) εἰς 2 τόμ. 1880—1887.
- 4) Φαρμακοποιία (τοῦ Γερμ. Κράτους γ' ἔκδ.) μετὰ θανάτου ἀποπερατωθεῖσα ὑπὸ Ἀν. Χρηστομάνου, 1890.
- 5) Περιστατικὰ τῶν ἐκ τῆς ἱατρικῆς πράξεως, 1881.
- 6) Περί ἰλαστικῶν πυρεθῶν 1887.
- 7) Παρατηρήσεις τινεὶ περὶ τῶν ἐν Πειραιεὶ ἐπικρατησάντων δαιμονοκρινῶν πυρεθῶν, 1869.
- 8) Περί τοῦ ἐν Τουρκίᾳ σπαραξικοῦ ἔχθου ἱεραρόδου πυρετοῦ, 1859.
- 9) Ἐκδρομὴ εἰς Ἄνδρον, 1856, εἰς Νέων 1858.

* Ἡ διαίρεσις τοῦ μαθήματος τῆς φαρμακολογίας εἰς τὴν μαιευτικὴν ἐγένετο τῷ 1856, τῆς διδασκαλίας αὐτῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸν τότε ἑκτακτὸν καθηγητὴν τῆς γενικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομικῆς Θ. Ἀφεντούλην.

Ἡ πρωτανικὴ αὐτοῦ λογοδοσία (1888) δεικνύει οὐ μόνον τὸν πονοῦντα τὸ Πανεπιστήμιον ἀλλὰ καὶ τὸν ἐμπνευσμένον συγγραφέα.

Διετέλεσε τῷ 1863 ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑθνοσυνολεύσεως.

Ὁτρηρὸς θεράπων τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν ταῖς Μούσαις εὗρισκεν ἀνάπαυσιν ἀλλὰ καὶ νέας δυνάμεις διὰ τὸ πελυάσχολον ἔργον του. Τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ πᾶραργα εἰς 3 τόμους, ἐν οἷς τὸ πανηγύρι τοῦ Ὀλύμπου, αἱ ἀλκαϊκῆς ᾠδαί (1881) καὶ αἱ μεταφράσεις τοῦ Νάθαν τοῦ σοφοῦ τοῦ Λέσσιγκ (Ἀθήναι 1880) καὶ τῆς Μαρίας Στούαρτ, τοῦ Σάλλερ (1882), δεικνύουσι τὸν ἐμπνευσμένον ποιητὴν, ὅστις καὶ ὡς κριτὴς ἐξαιρετικῶς διακρίθη κατὰ τὸ Βουτυναῖον καὶ Οἰκονόμιον ποιητικὸν ἀγώνισμα.

Ἀλλὰ καὶ ὡς πρακτικὸς καὶ φιλόανθρωπος ἱατρὸς ἐλατρεύετο ἐν Ἑλλάδι, βίωσεν ἐν Πειραιεὶ, ἐν ᾧ κατόψεαι, καὶ οὐ τὸ Ζάννειον νοσοκομεῖον διηθήνα μέχρι τοῦ θανάτου του (8 Ἀπριλίου 1893).

4. **Νικόλαος Γ. Μανκᾶς,** ὁ κατόπιν καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς φαρμακολογίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀφεντούλη, διδάξας τὸ μάθημα μέχρι τοῦ 1902.

5. **Νικόλαος Καλλικούνης** Ἐγεννήθη ἐν Νησίῳ (Μεσσηνίας) τῷ 4 Δεκεμβρίου 1862. Τῷ 1885 ἐγένετο διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εἶτα δ' ἀπήλθεν εἰς Μομπελιῆ καὶ Παρισίους πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς. Ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ἐπιμελητὴς τῆς ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Καραμήτσαν Παθολογικῆς Κλινικῆς, ὀφθηγῆς τῷ 1896 καὶ τέλος καθηγητὴς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας τῷ 1901. Ἀπέθανεν τῷ 1922 ἐξ ὄγκου τοῦ μεσολίου.

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Κλινικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ εἰς 4 τόμους, 1912—14.
- 2) Περί δροθεραπείας (Γαλλ.), Παρίσι 1889 καὶ ἐν μεταφράσει ὑπὸ Σ. Ζωγραφίδου 1900.
- 3) Περί φαρμακώσεως (1890).
- 4) Ἰστορικὸ - ἐπιλογκτικὸν παραθεύματα, 1894.

6. Τοῦτον διεδέχθη ὁ **Σπυρίδων Δοντάς** ἐκλαγείας τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Φαρμακολογίας, ἣν ἐδίδαξεν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1928, ὅπότε, ὡς εἶρηται ἄνωτέρω, κατέλαβε τὴν ἔδραν τῆς φυσιολογίας.

7. **Γεώργιος Ἰωακείμογλου.** Ἐγεννήθη τῷ 28ῳ Δεκεμβρίου 1887 ἐν Κοῦλφ (Αἰθιοπίας). Τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς ἀπεράτωσεν ἐν Σμύρνῃ, εἶτα δὲ (1905) ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, ὅπου καὶ ἐφοίτησε μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1910, ὅτε ἔσχε τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος. Κατὰ τὰ ἔτη 1911—1913 ἐπαδόθη εἰς εἰδικωτέραν σπουδὴν τῆς Χημείας ἐν τῷ Χημικῷ Ἐργαστηρίῳ τοῦ Καθηγητοῦ Emil Fischer καὶ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1913 ὑπέστη τὰς εἰδικὰς ἐξετάσεις τοῦ ἐργαστηρίου τούτου. Κατὰ Μάιον τοῦ 1913

διωρίσθη βοηθός (Assistent) του Φαρμακολογικού Έργαστηρίου του Πανεπιστημίου του Βερολίνου. Από τον Ιούλιο του 1917 μέχρι του Ιουλίου 1918 ήσυχολήθη εν Greifswald εις τὸ Ἔργαστήριον τῆς Ὑγιεινῆς του Πανεπιστημίου περὶ τὴν Μικροβιολογίαν καὶ τὴν καταπολέμησιν ἐν Ποιμαρινίᾳ του ἐξάνθηματικοῦ τύφου. Κατὰ Δεκέμβριον του 1918 διωρίσθη Ἐφηγητὴς καὶ κατ' Ἰανουάριον του 1921 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ του ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου. Κατὰ τὴν Πρυτανείαν 1922/1923 του καθηγητοῦ τῆς Φαρμακολογίας Heffter ἐδέξατο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἀντικαθιστῶν αὐτόν, τὸ μάθημα τῆς Φαρμακολογίας. Παρατηθέντος κατ' Ὀκτώβριον του 1924 του βρεθέντος καθηγητοῦ τῆς Φαρμακολογίας ἀνετέθη αὐτῷ ὑπὸ μὲν του Πρωσικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἢ Διεύθυνσις του Φαρμακολογικοῦ ἔργαστηρίου μέχρι του διορισμοῦ νέου τακτικοῦ καθηγητοῦ, ὑπὸ δὲ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς ἢ διδασκαλία του μαθήματος τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας. Ὡπίσθεν ἐγένετο μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν κλάδον τῆς Φαρμακολογίας.

Τὸν Σεπτέμβριον του 1926 διωρίσθη ἑφηγητὴς τῆς χημικῆς Σχολῆς του ἐν Βερολίνῳ πολυτεχνείου.

Τὸν Ὀκτώβριον του 1928 ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς Πειραματικῆς φαρμακολογίας καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν του Φαρμακολογικοῦ ἔργαστηρίου του Πλιν. Πανεπιστημίου. Τὸν Ἀπρίλιον του 1929 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Τὸν Ἰούλιον του 1932 ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ του ἐν Ἀμβούργῳ Πανεπιστημίου ἀπένευμεν αὐτῷ τὸ χρῆσθον μετάλλιον αὐτῆς. Τὸν Αὐγούστον του 1935 διωρίσθη πρόεδρος του Ἀνωτάτου ὑγειονομικοῦ συμβουλίου.

Ἐδημοσίευσεν μετὰ τὸν συνεργάτην του 138 ἔργασις. Ἐκτὸς τούτων 58 μελέται ἐγένοντο ὑπὸ τῆς ἐδηγίας του ὑπὸ μαθητῶν του καὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπ' αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἔργασιδων τούτων 24 ἀφορῶσιν εἰς θέματα τῆς Ὁρολογίας, Μικροβιολογίας καὶ Ὑγιεινῆς, 23 εἰς θέματα τῆς Χημείας, μεθόδους κλπ., 11 εἰς θέματα τῆς Φυσιολογίας καὶ 139 εἰς θέματα τῆς Φαρμακολογίας. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων 14 ἀφορῶσιν εἰς τὰς ἐνώσεις του ἀρσενικοῦ, 13 εἰς τὴν καρουρὰν καὶ τὰ παράγωγα αὐτῆς, 13 εἰς τὴν δακτυλίτιδα, 13 εἰς τὰ ἀλογόνα παράγωγα συγγενῆ του γλωροφορμίου καὶ εἰς τὰς θεωρίας τῆς καρκόσεως, 6 εἰς τὸ σελήνιον καὶ τελλούριον, 2 εἰς τὴν διὰ προσαρτήσεως θεραπείαν καὶ 78 εἰς διάφορα ἄλλα θέματα τῆς Φαρμακολογίας. Αἱ περισσότεραι τῶν ἔργασιδων τούτων ἔχουσι δημοσιευθῆ εἰς γερμανικὰ περιοδικὰ (Biochemische Zeitschrift, Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, Pflüger's Archiv, Klinische Wochenschrift κτλ.). Αἱ ἀπὸ του 1928 καὶ ἐντεῦθεν γινόμεναι μελέται ἐδημοσιεύθησαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Εἶναι συνεργάτης του Heffter's Handbuch der experimentellen Pharmakologie. Ἐπίσης του ὑπὸ τῶν Gottstein, Schlossmann καὶ Teleky δημοσιευθέντος

Handbuch der sozialen Hygiene und Gesundheitsfürsorge καὶ του ὑπὸ του Atzler δημοσιευθέντος Handbuch der Arbeitsphysiologie.

Ἐδημοσίευσεν ἐπίσης τὰ ἑξῆς συγγράμματα:

- 1) Ἐγγερθίδων Φαρμακολογία καὶ Συνταγογραφία, Ἀθῆναι 1929—1935, τόμος I, σελ. 1—844.
- 2) Στοιχειώδεις μέθοδοι προσδιορισμοῦ του p_H, Ἀθῆναι, 1934, σελ. 89.
- 3) Μεθόδοι καὶ πρακτικαὶ ἐφαρμογαὶ ὑγειονομικῆς χημείας κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς Ὑγειονομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ, ΠΡΟΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ¹.

1. **Ἰωάννης Βούρας.** Ἐγεννήθη τῇ 1 Ἰουλίου 1808 ἐν Χίῳ, ἐνθα ἠκολούθησε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσασιν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος του διεσώθη εἰς Τεργέστην, ἐκαίθηεν δὲ μετέβη εἰς Βιέννην (1825) πρὸς σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς. Τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα ἔλαθεν τῷ 1832 ἐν Ἀλλῃ (Halle) καὶ διὰ μέσου Γερμανίας, Ἰταλίας, Γαλλίας, κατήλθεν εἰς Ἑλλάδα. Τῷ 1834 διωρίσθη νομοίατρος Κυκλάδων, τῷ 1836 καθηγητὴς τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ κλινικῆς ἐν τῷ συσταθέντι χειρουργικῷ σχολεῖῳ, ταυτοχρόνως δὲ μέλος καὶ γραμματεὺς του Ἰατροσυνεδρίου, ἅμα δὲ τῷ Ἰούλιῳ του Πανεπιστημίου τακτικὸς καθηγητὴς τῶν μαθημάτων τούτων (14 Ἀπριλίου 1837). Τῷ 1840 ἐγένετο πρόεδρος του Ἰατροσυνεδρίου καὶ τμηματάρχης του ὑγειονομικοῦ τμήματος του ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, μετὰ τριετίαν ὅμως παρῆντήθη καὶ διωρίσθη ἰατρός του βασιλέως Ὀθωνος. Τῷ 1853 διωρίσθη καὶ πάλιν τμηματάρχης ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ πρόεδρος του Ἰατροσυνεδρίου. Παρατηρηθεὶς (24 Ἀπριλίου 1848) ἐνεκεν ἀσθενείας μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνθα ἐξήσκησε τὴν ἰατρικὴν. Τῷ 1873 ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας, ἐνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 1885.

Κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Περὶ νοσοκορίων σχεδίασμα, Παρίσι 1831.
- 2) Ἑλληνικὴ φαρμακοποιία, Ἀθῆναι 1838 (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Σ. Λεόνταρος καὶ Γ. Σαρτορίου).
- 3) Περὶ τοῦ ἐστίου του θεοφράστου, Ἀσκληπιός 1937.
- 4) Δοκίμιον συνωνυμίας Ἑλληνικῆς, Ἀσκληπιός 1893, σελ. 137 καὶ ἄλλαι πραγματεῖαι δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ «Ἀσκληπιῳ» ἢ ἀνακαινοῦθεῖσαι τῇ Ἰατρικῇ Ἐταιρίᾳ Ἀθηνῶν.

2. **Κωνσταντῖνος Μαυρογιάννης,** ἐξ Ἠπείρου καταγόμενος διωρίσθη τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1843 ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς Κλινικῆς ἰατρικῆς, ἀλλὰ μετὰ τριετίαν ἀπελύθη (10 Νοεμβρίου 1845), ἀπέθανε τῷ 1861.

¹ Ἐν ἀρχῇ ἡ εἰδικὴ Νοσολογία καὶ Θεραπευτικὴ ἀπετάλει ἰδιάν ἔβραν, εἴτε ὅμως εἰς ταύτην προσετέθη ἡ Προπαιδευτικὴ Κλινικὴ. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ καθηγηταὶ τῶν Παθολογικῶν κλινικῶν προήρχοντο κυρίως ἐκ καθηγητῶν τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας, οὗ τούτου καὶ αὐτοὶ προσετέθησαν εἰς τὰ κλινικῶν ταῦτα, ἀποχωρισθεῖσης μόνως τῆς γ'. παθολογικῆς κλινικῆς μετὰ τῆς Ἀστυλιανικῆς καὶ τῆς Θεραπευτικῆς κλινικῆς. Τούτ' αὐτὸ ἐγένετο καὶ διὰ τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς.

3. Γεώργιος Α. Μακκῆς. Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1818, ἐσπούδασε δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Βιέννῃ. Ἦρκεσε καταλθὼν εἰς Ἑλλάδα τὴν ἰατρικὴν ἐν ἀρχῇ μὲν ἐν Σύρῳ (1846-1848), εἶτα δὲ ἐν Ἀθήναις. Τῇ 11 Ἰανουαρίου 1849 διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ κλινικῆς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀσθενήσαντος Ι. Βούρου. Τῷ 1884 διαιραθείσης τῆς κλινικῆς εἰς 2 τμήματα¹, τὸ μὲν ἐν ἐξηκολούθησε νὰ διευθύνῃ οὗτος, τὸ δ' ἄλλο ἀνέλαβεν ὁ Πρωτεύων. Μετὰ μακρὰν νόσον κατόπιν ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κλινικὴν (22 Ἀπριλίου 1887), κατὰ Μάρτιον δὲ τοῦ 1896 ἀπεχλύθη τῆς διδασκαλίας γενόμενος ἐπίτιμος. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1905. Διετέλεσεν ἀρχίατρος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'.

Κυριώταται τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν εἶναι:

- 1) Περὶ γυναικτικῆς τοῦ σώματος ὡς μέρους τῆς κατὰ τοὺς ἀρχαίους τελείας παιδείας, 1855.
- 2) Περὶ εὐθείας καὶ μακροβιότητος, 1875.
- 3) Περὶ τῆς γενεῆς ἐπὶ τοῖς ἰσχυροῦς μέλους κατὰ τὰ ζωοθόνια ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων, 1856.
- 4) Περὶ τῆς ἰατρικῆς οὐραίας καὶ τῆς ἱστοριολογίας τῶν λέξεων Mulandrin, Mauken καὶ Malleus, 1857.
- 5) Ἰατρικὰ παραγγέλματα ἐν κριτοῦ γλώσσῃ, 1892.
- 6) Περὶ τῆς καθ' ἑαυτὸν ἀκρασίας τῶν εὐδαιμόνων ἐν τῇ παιδικῇ ηλικίᾳ, 1897.

4. Διονύσιος Αἰγινήτης. Ἐγεννήθη κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Αἰγίνῃ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο, τοῦ κυρίου αὐτοῦ ὀνόματος ἕντος Διονύσιος Χ. Κατῆς τοῦ Παναγιώτου. Τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παίδευσιν ἔσχεν ἐν Αἰγίνῃ παρὰ τῷ Νεοφύτῳ Δούκῃ, εἶτα δὲ ἐν Ἀθήναις. Μετὰ ταῦτα ἀπηλθὼν εἰς Βερολίνον, ἐνθα ἐπὶ πενταετίαν ἠκολούθησε τὰς ἰατρικὰς σπουδὰς, λαθὼν ἐκεῖσε καὶ τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος (1848). Κατελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ὀφθηγῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς (1849), τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1855 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπευτικῆς, τῷ δὲ 1862 τακτικὸς. Κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς «αὐτῇ ἐλυπήθη διὰ τὴν γενομένην διαίρεσιν τοῦ μαθήματος τοῦτου ἀπὸ τῆς κλινικῆς ἰατρικῆς». Τῷ 1882 ἀπεχώρησε λόγῳ ὑγείας, κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος (1 Νοεμβρίου) καὶ ἀπέθανε, κληροδοτήσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐκ τῶν πόρων τῆς ὁποίας ἰδρύθη τὸ Αἰγινήτειον νοσοκομεῖον.

Κυριώταται τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀνεκοινώθησαν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἰατρικὴν ἔταιρειαν, ἐξ ἧν ἀναφέρομεν τὰς ἑξῆς:

- 1) Περὶ τῆς ἐγκεφαλοειδοῦς καρδίης εἰς τὸ ὄμα τῆς λεπνῆς καὶ τοῦ μεσοῦ, 1849.
- 2) Περὶ τῆς σκελετοῦ κατὰ τὴν ἀνάστασιν ἐκ νεκροῦ, 1856.
- 3) Περὶ τῆς φύσεως τοῦ φέροντος τοῦ διαβήτου, 1859.
- 4) Περὶ τῆς πύθουσις ῥήσεως τῆς καρδίης μετὰ χρονίαν πάθησιν αὐτῆς, 1859.

¹ Σημειώσιον ὅτι τὸ πρῶτον ἐχωρίσθη ἡ διδασκαλία τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπευτικῆς ἀπὸ τῆς κλινικῆς δὲ Β. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1855. Κατὰ Β. Δ. δὲ τῆς 1 Μαΐου 1856 αὕτη εἶλε: παραδειχθέντι ὑπὸ 2 καθηγητῶν, ἓν εἰς τῆς κλινικῆς.

5. Χαράλαμπος Πρωτεύων Τυπάλδος. Ἐγεννήθη τῷ 1821 ἐν Ληξουρίῳ τῆς Κεφαλληνίας. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ μαθημάτων ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ, ἀλλ' ἄμεως μεταβὰς εἰς Παρισίους ἐξηκολούθησεν ἐκεῖ τὰς ἰατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς. Τῷ 1851 ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα διορίσθη καθηγητὴς τῆς Γεν. Παθολογίας ἐν τῇ ἰατρικῇ Σχολῇ τῆς ἐν Κερκύρᾳ Ἰονίου ἀκαδημίας, εἶτα δὲ κατ' Ὀκτώβριον 1864 καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1867 διορίζεται καθηγητὴς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Κλινικῆς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἰατρὸς τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Ὁ Πρωτεύων ὑπῆρξεν ὁ κατ' ἐξοχὴν κλινικὸς τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ. Ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1885.

Αἱ κυριώταται τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἰσὶν:

- 1) Περὶ τρυφεροῦς μεσοτερῆς-ἐντερικῆς (Γαλλιστῆ). Διδακτορικὴ διατριβή, Παρίσι 1846.
- 2) Ὅργανοι καὶ νόσοι τῆς καρδίης (Γαλλιστῆ). Παρίσι 1845.
- 3) Περὶ ἐκτετακτῆς χολέρας καὶ θερμότητος ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1850 (Γαλλιστῆ), 1850.
- 4) Περὶ τῆς ἐν Κερκύρᾳ χολέρας 1855.
- 5) Περὶ κελύφους ἐν Κερκύρᾳ (Γαλλιστῆ), Ἀθήναι 1866.
- 6) Περὶ τρυφεροῦς μεσοτέρῃ καὶ πρὸς συνεχῶν χολέρας μεσοτέρῃ (Γαλλιστῆ), 1881.
- 7) Περὶ τῆς ἐν 1869 ἐκτετακτῆς ἐν Ἑλλάδι Ἑγκεφαλοειδοῦς καρδίης (Γαλλιστῆ), Ἀθήναι 1883. Καὶ πολλὰ ἀνακοινώσας εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἰατρικὴν ἔταιρειαν.

6. Κωνσταντῖνος Δηλιγιάννης. Ἐγεννήθη τῷ 1832 ἐν Ναυπλίῳ, ἐνθα ἔσχεν τὰ ἐγκύκλια αὐτοῦ μαθήματα, μεθ' ἃ ἐνεγράφη (1851) ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, γενόμενος διδάκτωρ τῷ 1855. Εἶτα μετέβη πρὸς εὐρυτέρως σπουδὰς, ἐν ἀρχῇ μὲν εἰς Γερμανίαν καὶ Αὐστρίαν, κατόπιν δ' εἰς Παρισίους. Ἐπανελθὼν ἐκεῖθεν (1861) εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ὀφθηγῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς (1862), εἶτα κατὰ σειρὰν ἔκτακτος καθηγητὴς καὶ τακτικὸς (1864) καθηγητὴς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Πρωτεύωνος τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς. Ἀπέθανε τῷ 1898 ἐκ καρδίου.

Εἰς τοῦτον ἀφείλεται ἡ ἔδρα τοῦ Παθολογοανατομικοῦ Μουσείου καὶ ἡ συγκρότησις τοῦ πρώτου ἐργαστηρίου βιολογικῶν καὶ μικροσκοπικῶν ἐρευνῶν ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένῃ Κλινικῇ.

Κυριώταται τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ:

- 1) Ἐγκεφαλοειδοῦς καρδίης Παθολογικῆς ἀνατομίας, 1864.
- 2) Ἐγκεφαλοειδοῦς καρδίης τῶν νόσων τοῦ ἀνθρώπου, 1883.
- 3) Περὶ νόσων τοῦ αἵματος, γαλλιστῆ ἐν τῇ Παθολογίᾳ τῶν Bernheim καὶ Laurent.

7. Γεώργιος Καραμήτσας. Ἐγεννήθη τῷ 1834 ἐν Μετωλῆνῃ, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν. Προτιθέμενος νὰ σπουδᾷ τὴν ἰατρικὴν ἐν ἀρχῇ μὲν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, εἶτα δ' ἔμεινε ἠκολούθησε τὴν σπουδὴν ταύτης ἐν Μονάχῳ καὶ Βυρταβούργῃ, ἐνθα ἔσχε

του διδακτορικού αυτού διπλώματος. Μετά ευρυτέρας εἰτα σπουδᾶς ἐν Βιέννῃ καὶ Βερολίνῃ ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας, ἐνθα κατὰ σειρὰν διορίζεται ἰατρός ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ, ὑφηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς (1862), ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας (1875) καὶ ὑποδιευθυντὴς τῆς Ἀστυκλινικῆς, τέλος δὲ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας (1880) καὶ τῇ 1885 τακτικὸς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς. Ἀπέθανε τῇ 19 Ἀπριλίου 1904 ἐξ ἀποπληξίας.

Ἐγραψε :

- 1) Ἐγχειρίδιον εἰδικῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου 1869. βραβεύθην ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱατρικῆς Ἐταιρείας.
- 2) Περὶ τῆς αἱματωρίας ἐν κύνει 1878.
- 3) Περὶ ἐλάδους αἰμοσφαινευρικού πυρετοῦ, 1882.
- 4) Περὶ ἐπιδημικῆς ζυφθοροειδούς φλεγμονῆς, Ἀσκληπιός, τόμ. Η, 289.
- 5) Πνευμονία πλανίτις, Ἀντίοι θ, 168.
- 6) Στρογγύλου διατεταμένου Πίλου τοῦ δουλοκακτοῦ, Ἀντίοι θ, 1.
- 7) Ὀλίγα περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις διακτιπύοντων πυρετῶν, 1882.
- 8) Περὶ ἱεπιδύδους αἱματωρικού πυρετοῦ, Γαλλικός, Γ, 90.
- 9) Περὶ καταπληξίας, Ἀσκληπιός, 19, 78.
- 10) Περὶ ἀλλοιώσεων τοῦ ἔκτου ἐκ ἐλευθέρων πυρετῶν 1887.
- 11) Περὶ αὐλοροδερμίας, Ἀσκληπιός, 14, 129.
- 12) Βραχία τινὰ περὶ ἀνοσοθητικῆς, Ἰατρικῆς 1882.
- 13) Περὶ προέσεως ἀροφίας τῶν μυῶν, Ἱατρ. Μίση, Ε, 385.
- 14) Περὶ ρέξεως τοῦ σπληνός, Ἀσκληπιός, Η, 43.
- 15) Ἰσως τραυματικῶς τεταμένου, Ἀντίοι 14, 210.
- 16) Περὶ καρτείου κατὰ Βαλντέιερ, Ἀντίοι 80.
- 17) Περὶ ὄψεως τοῦ ἐπιδύδου πυρετοῦ, Ἀντίοι θ, 153.
- 18) Περὶ πόνου τῶν ἔκτου, 1879 (Γαλλιστί, μετάφρ. Ἰσπανιστί 1890).
- 19) Περὶ ἐλάδους αἰμοσφαινευρικού πυρετοῦ Γαλλιστί.
Ἐπίσης ἀνεκίνησε κλειστάς πραγματείας εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἱατρικὴν Ἐταιρείαν.

8. **Ἰωάννης Ζοχιός.** Ἐγεννήθη τῇ 1840 ἐν Κερκύρᾳ, ἐν τῇ ἠκολούθησε τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς, μεθ' ἧς ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, ἧς ἐγένετο διδάκτωρ. Μετὰ μετακτιπύσεων ἐν Παρισίοις, ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Φυσιολογίας (1869), εἰτα δὲ ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας καὶ Ἀνατομίας (1875), τέλος δὲ καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας (1880). Εἰτα ἐκλήθη ὡς διάδοχος τοῦ καθηγητοῦ Κ. Δηλιγιάννη εἰς τὴν ἔδραν τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς (1889), ἣν διεύθυνε μέχρι τοῦ θανάτου του (1912).

Ἐγραψεν :

- 1) Παιρόμια ἱερωσίας τοῦ χλοροφορμίου ἐκ τῶν μυῶν (1869). Διοτριβὴ ἐκ Ἰσηγαίας.
- 2) Ἐγχειρίδιον φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου 1872.
- 3) Περὶ αὐτοματισμοῦ 1883.

9. **Νικόλαος Γ. Μανιᾶς.** Ἐγεννήθη τῇ 1847 ἐν Σύρῳ, οπου ἔσχε τὴν πρώτην καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ μόρφωσιν. Εἰτα μετέβη εἰς Βιέννην πρὸς σπουδὴν τῆς Ἱατρικῆς. Γενόμενος διδάκτωρ ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἤσκησε τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν ἀρχῇ μὲν ἐν Σύρῳ, εἰτα δ' ἐν Ἀθήναις. Ὑφηγητὴς τῆς Εἰδ. Νοσο-

λογίας ἀπὸ τοῦ 1879 ἐξελέγη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ καθ. Ἀφεντοῦλη καθηγητὴς τῆς φαρμακολογίας (1893), τῇ 1902 καθηγητὴς τῆς εἰδικῆς Νοσολογίας, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Καραμήτσα (1906) καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς. Τῇ 1919 ἐγένετο ὁμότιμος καθηγητὴς. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 1935. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Εὐαγγελισμοῦ διεύθυνεν ἐπὶ μακρὸν τὸ Παθολογικὸν τμήμα αὐτοῦ.

Ἐγραψε πρὸς ἄλλοις καί :

- 1) Ἡ φθίσις τοῦ λάρυγγος, 1879.
- 2) Περὶ χορδαίως τοῦ λάρυγγος, 1879.
- 3) Αἰτιολογικαὶ μελέται περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιδημιῶν τῆς ζυφθοροειδούς, 1882.
- 4) Κλινικὴ μελέτη περὶ τῆς προδρόμου τοῦ τυφοειδούς πυρετοῦ κικουχίας, 1882.
- 5) Ὁ ἔκτακτος πυρετός ἐν Ἀθήναις, 1884.
- 6) Ὁ ἐπιδημιὸς κατάρρους, 1890.
- 7) Ἐβόλις τῆς πρακτικῆς Ἱατρικῆς ἐν Ἑλλάδι, 1898.
- 8) Ὁβελία πρὸς νοσηλίαν ἀρρώστου, 1875 καὶ 1921.

10. **Σπυρίδων Γ. Διβιεράτος.** Ἐγεννήθη τῇ 15 Ἀπριλίου 1881 ἐν Αἰγυρίῳ, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐγκύκλιον παιδείαν, μεθ' ἣν μετέβη εἰς Γένουσαν τῆς Ἰταλίας, ἐνθα ἐφοίτησε καὶ ἐγένετο διδάκτωρ (1902). Ἐν Γενούῃ διετέλεσε βοηθὸς τῆς Παθολ. Κλινικῆς (1904), ἀπαιρητὴς (1907), ὑφηγητὴς (1907) καὶ ἀναπληρωτὴς καθηγητὴς (1911). Ἐκείθιν ἐκλήθη ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (1912).

Τῇ 1937 ἐγένετο πρόεδρος τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱατρικῆς Ἐταιρείας.

Ἐκ τῶν 149 ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν του, ἀναφέρομεν τὰς ἀκολούθους :

- 1) Über die Wirkung der Influenza auf den Verlauf verschiedener Infektionskrankheiten, 1907.
- 2) Sul modo di comportarsi della sistole catente nelle varie lesioni cardiache 1907.
- 3) Über die Aetiologie des Scharlachs, 1909.
- 4) Biologische Untersuchungen über Magenkrebs, 1909.
- 5) Die Typhus und Typhusähnlichen Bakterien, 1910.
- 6) Die Magensaft-Anarhyliaxie, 1910.
- 7) Untersuchungen über die tuberkulösen Exsudaten, 1911. Des vibrations respiratoires, 1914.
- 8) Le tissu lymphatique tuberculeux au point de vue de l'action qu'il exerce sur l'évolution de la tuberculose expérimentale, 1922.
- 9) Application et résultats thérapeutiques de l'autovaccinothérapie mixte dans l'abcès pulmonaire, 1926.
- 10) Παθολογικὴ Κλινικὴ. Σύγγραμμα ἑτερον, 1927.
- 11) La Dengue en Grèce, 1929.
- 12) La Brucellose en Grèce, 1931.
- 13) Sur les lésions traumatiques des valvules du cœur, 1933.
- 14) Contribution à l'étude de l'assimilation des sucres chez les chiens porteur d'une fistule de Eck., 1933.
- 15) Sur la privation complète de la circulation artérielle du foie chez le chien, 1935.
- 16) Ὁ Μελιταῖος πυρετός ἐν Ἑλλάδι, 1935.
- 17) Influence des avitaminoses sur les fonctions digestives, 1936.
- 18) Les Sources thermales en Grèce 1936.

14. **Βλαδίμηρος Μπένσης.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1877. Ἐγγονος ἐκ μητρὸς τοῦ μεγάλου Ρώσου συγγραφέως Β. Μπελίνοβη. Τὰς γυμνα-

διακὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἠκολούθησεν ἐν Κερκύρῃ, τὰς δὲ Πανεπιστημιακὰς ἐν Παρισίοις, ἐνθα ἔλαθε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα (1900). Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἐπιμελητὴς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου (1904), ὑφηγητῆς (1909) καὶ τέλος τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς (1912). Τῇ 1916 ἀνετέθη αὐτῇ ἡ διεύθυνσις τοῦ Σανατορίου «Σωτηρία», τῇ δὲ 1931 κληθεὶς εἰς Παρισίους ἐποιήσατο 3 διαλέξεις ἐν τῇ ἐκείσῃ Ἱατρικῇ Σχολῇ. Ἀντιπροσώπευσε τὸ Πανεπιστήμιον κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἑπιστημῶν τῆς Πετροπόλεως (1925). Τῇ 1923 διορίσθη γενικὸς διευθυντῆς τῆς ὑγιεινῆς, τῇ δὲ 1933 ἐξελέγη ἀντιπαιστέλλον μέλος τῆς Ἱατρικῆς Ἑταιρείας τῶν Παρισίων. Προήδρυνε τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὀργανώσεως τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Συγκριτικῆς Παθολογίας, οὗτινος ἡ διεξαγωγὴ χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ ἐστρέφθη ὑπὸ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας.

Κυριώτεραι τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Recherches sur la flore du canal génital chez la femme eueciante.
- 2) Contribution à l'étude du pneumotyrphus (Soc. Méd. des Hôp.).
- 3) Néphrites et rénodécortifications (S. M. H.).
- 4) Contribution à l'étude de la fièvre de Malte (S. M. H.).
- 5) Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱερακλονομοειδούς μινγγίτιδος (Ἐπιτροπὴ ἰατρ. Ἑταιρείας).
- 6—11) Πειραματικὴ σπείρα μετὰ πλείους κατέστη παθολογοανατομικῆς ἀνακοινώσεως εἰς τὴν Ἱατρικὴν Ἑταιρείαν.
- 12) Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς Spirochaeta Pallida (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Γ. Δεδέρου).
- 13) Sur un cas de gliome bulbo-protuberantiel sous-ventriculaire unilatérale. Ἐργασία κυρίως παθολογοανατομικῆ ἀνακοινώσεως καὶ δημοσιεύσεως εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Société Médicale des Hôpitaux de Paris.
- 14) Étude sur le vaccin antityphique Chantemesse (Comptes-rendus Société de Biologie de Paris).
- 15) Sur un cas d'érythémie (Société de Biologie).
- 16) Sur la dissociation du syndrome Addisonien avec examen histologique des surrénales et des ganglions du plexus solaire (Livre Jubilaire en l'honneur d'Umberto Gabbi).
- 17) Étude épidémiologique et clinique de la Dengue.
- 18—25) Σχετὰ αἱματολογικῶν ἱσχυρῶν δημοσιεύσεως ἐν τῇ «Sang» καὶ ἀνακοινώσεως εἰς τὴν Αἱματολογικὴν Ἑταιρείαν τῶν Παρισίων (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἱηγητοῦ Α. Γούττα).
- 26—29) Σχετὰ ἱσχυρῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἱηγητοῦ Κουδούνη ἐπὶ τῆς θεραπείας τῶν βρογχοπνευμονικῶν ἱσχυρῶν διὰ τῆς ἐνδοφλεβίου ἐλεσθεραπείας. Περὶ κεραινωτικῆς ὑπερτάσεως κλπ.
- 30) Περὶ τῆς κατὰ Lowenstein αἱματοκαλλιέργειας (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Μουτούση καὶ Γούττα), Zeitschrift für Hygiene.

Ἐπι δε σύγγραμμα κλινικῆς διαγνωστικῆς εἰς 3 ἐκδόσεις καὶ δεκάς εἰσέτι κλινικῶν περιπτώσεων ἢ συμβολῶν δημοσιευθειῶν ἐνταῦθα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

12. **Ἀναστάσιος Ἰω. Ἀραβαντινός.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουλίου 1879. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς αὐτοῦ ἐνεγράφη ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ἐν ἀρχῇ μὲν ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ (1895), τὸ ἐπόμενον δ' ἔτος μεταγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ, ἧς ἐγένετο διδάκτωρ τῇ 1900. Μετὰ ταῦτα ἐφοίτησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου (1903—1907). Μετὰ τὰς διδακτορικὰς

αὐτοῦ ἐξετάσεις διορίσθη βοηθὸς τοῦ Ἱατροδικαστικοῦ καὶ τοξικολογικοῦ ἐργαστηρίου, μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἐκ Γερμανίας βοηθὸς ἱατρὸς ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ (1910), κατόπιν δ' ἐγένετο ὑφηγητῆς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας (Ἰαν. 1911) καὶ ἐπιμελητῆς τῆς Παθολογικῆς κλινικῆς ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ (1916). Τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1918 διορίσθη τακτικὸς καθηγητῆς τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπευτικῆς καὶ τῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Die Perkussion in der Bestimmung der Herzgrenzen, 1907.
- 2) Über kombinierte spezifische Behandlung der Tuberkulose, 1910.
- 3) Kala-Azar in Griechenland, 1911 (Μετὰ τοῦ κ. Μιχαηλῆ).
- 4) Il Kala-Azar in Grecia, 1911.
- 5) Su una dermatite di canna che incontrasi in Grecia, 1912.
- 6) Klinische Erwägungen über das Dreitagsfieber u. die Dengue in Griechenland, 1913.
- 7) Contribution à l'histoire de la Leishmaniose interne, 1916.
- 8) L'Anatomia pathologica e l'istopathologia di un caso di leishmaniose interna Greca, 1916.
- 9) Beobachtungen über die innere Leishmaniosis in Griechenland, 1916.
- 10) Die Pathogenese der lymphatischen Ödeme, 1916.
- 11) Modification dans la technique de la ponction de la rate, 1916.
- 12) Das Addisonische Syndrome im höheren Lebensalter, 1916.
- 13) Ἐπιτροπία τραυμάτου πυλίου ἐν Ἀθήναις 1916.
- 14) Un cas de cystite ambienne en Grèce, 1918.
- 15) Méthode pour assurer l'innocuité parfaite de la ponction splénique, 1918.
- 16) Le rôle de la rate dans la fièvre recurrente, 1919.
- 17) Therapeutical results and clinical observation on seven hundred cases of viscera leishmanioses, 1920.
- 18) La pandémie de Dengue en Grèce, 1925.
- 19) Sur une nouvelle forme clinique de la maladie de Nicolas-Favre, 1935.
- 20) Über das Auftreten der Erythroblastenämie bei Erwachsenen, 1926.

Ἐπι δε συγγράμματα: 1) Εἰδικὴ νοσολογία καὶ θεραπευτικῆ. Τόμ. 4. 2) Ἐπαγγελματικὰ νόσοι 1937.

ΑΣΤΥΚΛΙΝΙΚΗ — Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

«Εὐχαρίστως» ἔλεγον ὁ Ἰ. Ὀλύμπιος ἐν τῷ πρωτανιῷ αὐτοῦ λόγῳ τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1856 «ἀγγέλλω ὑμῖν ὅτι ἡ Β. Κυβέρνησις ἐθεράπευσε καὶ ἐν ἑκ τῶν ἄχρι τοῦδε ὑπαρχόντων ἐλλειμμάτων τῆς Ἱ. Σχολῆς συστήσασα διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Ἀυγούστου Β. Δ. τὴν οὕτω δὴ λεγομένην ἀστυκλινικὴν ἢ περιοδευτικὴν κλινικὴν διδασκαλίαν». Πρῶτος καθηγητῆς διορίσθη ὁ Δ. Ὀρφανίδης, βοηθοὶ δ' ἐγένοντο ὁ καθηγητῆς Στέφ. Σταυρινάκης, ὁ ὑφηγητῆς Ἄντ. Βιτοάρης καὶ ὁ Θ. Ἀρταῖος.

1. **Δημήτριος Ὀρφανίδης.** Ἐγεννήθη τῇ 1820 ἐν Σμύρνῃ, ὁπόθεν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατέφυγον εἰς Τήνον καὶ εἰτα εἰς Ναύπλιον, ἐνθα οὗτος ἔσχεν καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐγκύκλιον παιδείαν. Μετὰ ταῦτα ἐνεγράφη

έν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου (1839) μετὰ διατίαν δὲ ἐξήκολούθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Παρισίοις, ἐνθα ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς (12 Ἰουν. 1847). Τῷ 1850 καταβὼν εἰς Ἀθήνας διορίσθη νομοίατρος (8 Σεπτ.) μεγάλης ὑπηρεσίας παρασχὼν κατὰ τὴν ἐνσκήψασαν κατὰ τὸ 1854 ἐπιδημίαν τῆς χολέρας ἐν Πειραιεὶ καὶ Ἀθήναις. Κατὰ Β. Διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1855 ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἀπένευεν αὐτῷ παράσημον: «διὰ τὴν μετ' αὐταπαρνήσεως θεραπείαν τῶν πασχόντων καὶ τοὺς κόπους πρὸς περιστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τῆς χολέρας». Μετὰ τρία ἔτη Ἰερουθεΐας πρωτοβουλία αὐτοῦ τῆς Ἀστυκλικῆς διορίσθη τακτικὸς καθηγητῆς καὶ διευθυντῆς αὐτῆς. Διηύθυνε δὲ ταύτην μέχρι τοῦ θανάτου του (29 Ἰαν. 1898). Τῷ 1874 μετασχὼν τοῦ ἐν Βιέννῃ διεθνοῦς συναδρίου πρὸς καταπολέμησιν τῆς χολέρας ὑπεστήριξε τὴν ἐφαρμογὴν ὑγιεινομικῶν καθάρσεων ἀπὸ τοῦ ξηροῦ καὶ θαλάσσης. Ἐπὶ τριακονταετίαν διετέλεσε πρόεδρος τοῦ Ἱατροσυναδρίου καὶ προηγουμένως τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διαδεχθεὶς τὸν Ἰ. Βοῦρον (1862). Ὁ Ὀρφανίδης ἐξήσκησε φιλανθρωπῶς τὴν Ἱατρικὴν, ἐγένετο δ' ἐκ τῶν ἱατρῶν τῶν ἐχόντων τὴν πλεονάζουσαν καὶ ἐκλεκτὴν πελατεῖαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦν ὁ καθηγητῆς τῆς Βοτανικῆς καὶ ποιητῆς Θεόδωρος Ὀρφανίδης.

2. Μιχαὴλ Χατζημιχάλης. Ἐγεννήθη τῷ 1835 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἠκολούθησε καὶ τὴν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν, μεθ' ἣν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Πρὸς εὐρυτέρας σπουδὰς εἶτα μετέβη εἰς Γερμανίαν. Ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὀφθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας (1873), εἶτα δὲ ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας (1875) καὶ τέλος τακτικὸς (1879) τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας, ἀναλαβὼν κατόπιν τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἀστυκλικῆς. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1908.

Κυριώτεραι τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀνεκοινώθησαν ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Ἱατρικῇ Ἐταιρίᾳ, ἐκ τῶν λοιπῶν μνημονεύομεν τὰς ἐπομένας:

- 1) Τὸ αἷμα τῆς συστάσεως τῶν ἐγκυόστων παρ' ἡμῶν. Ἔργα τῆς Ἐταιρ. τῆς Ἰατρικῆς. Τομ. Β', σελ. 225.
- 2) Ἐρεθὶς ὁ τυφλὸς ἴος (μετὰ τοῦ Ἀρσενίου καὶ Χρυσίου). Γαλλοὶς Γ', 149.
- 3) Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἀντιμοιολογίας πρὸς τὴν εὐλογία (1882).
- 4) Μηνγγεῖς ἑγκεφαλονοστιᾶν ἐπιδημικῆς. Ἀσκληπιῶς II' 1.
- 5) Ὅλιγα τινὰ περὶ τῆς κατὰ τὸ παραβλῆθαι θύρας ἐνταυθῆς ἐπιδημίας τυφοειδοῦς πυρετοῦ (1882).

3. Μενέλαος Σακόρραφος. Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1867, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν, μεθ' ἣν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, γενόμενος διδάκτωρ τῷ 1890. Μετὰ ταῦτα μετέβη πρὸς μετακπαίδευσιν εἰς Παρισίους, ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἀθήνας διορίσθη ἱατρός τῆς Ἀστυκλικῆς, τοῦ φησιαστροῦ ἢ Σωτηρίας, τέλος δὲ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς (1915) καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἀστυκλικῆς, ἣν ταῖς προσπα-

θείας του ἐπέτυχε νὰ μεταφέρῃ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ κτιρίου, εἰς ἡ αὐτὴ ἐστεγάσῃτο, εἰς τὸ εὐρύχωρον κτίριον τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου καὶ ἐκαίθη ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς μέγαρον Μαγγίνα.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀναφέρομεν τὰς ἐπομένας:

- 1) Ἐπιτομὴ γενικῆς παθολογίας. 2 τόμοι 1900.
- 2) Ἡ πνευμονικὴ φυματίσις. 1924.
- 3) Scrofule et phthisie pulmonaire, 1906.
- 4) Le sang dans l'acromégalie et le gigantisme, 1905.
- 5) L'ophtalmoreaction à la tuberculose est-elle spécifique? 1905.
- 6) Les œdèmes cachectiques des phthisiques, 1909.
- 7) Le signe de la matité claviculaire, 1914.
- 8) Sur un cas de trophœdème de Meige, 1914.
- 9) Sur un cas d'acrocyanoose chronique, 1914.
- 10) L'hérédité tuberculeuse envisagée au point de vue clinique, 1927.
- 11) Recherches expérimentales et biologiques sur le diabète insipide, 1933.
- 12) L'efficacité du microbe de Danysz pour la destruction de rats des égouts, 1901.
- 13) Comment doit-on former les néologismes provenant du Grec, 1906.
- 14) Les grandes médications contre la tuberculose pulmonaire, 1909.
- 15) Étude clinique sur la Dengue, 1928.
- 16) Les dites formes cliniques de la Dengue, 1930.
- 17) Nouvelles remarques sur la Dengue, 1929.
- 18) L'hérédité de la tuberculose, 1929.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ — ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙΝΙΚΗ

1. Μελέτιος Γεωργόπουλος. Ἐγεννήθη ἐν Γουδίῳ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1878, μετὰ δὲ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου (1894), ἐγένετο δὲ διδάκτωρ τῷ 1898. Τῷ 1901 ἐγένετο ἐσωτερικὸς βοηθὸς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Καραμήτοαν, εἶτα δὲ μετέβη εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν πρὸς μετακπαίδευσιν. Ἐπανελθὼν ἐγένετο ὀφθηγητῆς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας (1909), προετάθη δ' ὡς ἑκτακτος καθηγητῆς τῷ 1905. Ἀπὸ τοῦ 1926 διεύθυνει τὴν Α' Παθολογικὴν Κλινικὴν τοῦ Θεραπευτηρίου «ὁ Εὐαγγελισμὸς». Τὴν 27 Ἀπριλίου 1934 διορίσθη καθηγητῆς τῆς Θεραπευτικῆς, μετ' ὀλίγον δ' ἀνάλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ Ἰερουθεΐας Θεραπευτικῆς Κλινικῆς.

Ἐδημοσίωσεν πολλὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν Γερμανικοῖς περιοδικαῖς, ἀφορῶσας εἰς παθήσεις τῶν νεφρῶν, τῶν κυκλοφορικῶν ὀργάνων, τοῦ αἵματος, τῶν ἐνδοεγκερικῶν ἀξόνων, ὧν κυριώτεραι αἰ περὶ παθογενείας τοῦ νεφρικοῦ ὕδατος καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσεως τῶν διουρητικῶν φαρμάκων τῆς οἰκίας τῆς πουρίνης, ἢ περὶ τῶν μεταβολῶν τῆς πυκνότητος τοῦ αἵματος ἐπὶ νεφριτίδων καὶ περὶ τοῦ χλωροεγκερικτοῦ σταθεροῦ συντελεστοῦ τοῦ Ambard, καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατανομῆς τῶν ὁρμητικῶς ἐνεργῶν οὐσιῶν ἐν τῷ ὄρφ τοῦ αἵματος, τῆς νόσου τοῦ Weil καὶ τοῦ ἱκτερώδους αἰμοσφαιρηνουρικοῦ πυρετοῦ, ἢ

περί παθογενείας της ύψωσης της αρτηριακής πίεσεως των νεφρικών, αί περί της επιδράσεως διαφόρων φαρμάκων επί την ιδιοπαθή αρτηριακήν υπερτανίαν, ή περί του μετακινητού της καρδίας επί κατακλίσεως επί τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν καὶ τῆς διαγνωστικῆς ἀξίας τούτου, ή περί τῆς ἐξ ὑπερκοπώσεως ἀνεπαρκείας τοῦ καρδιακοῦ μυός, ή περί τῆς ἀξίας τοῦ ἐλέγχου τῆς διὰ δακτυλίτιδος θεραπείας διὰ τῆς ἤλεκτροκαρδιογραφίας, ή περί τῶν μεταβολῶν τῆς βασικῆς ἐναλλαγῆς ἐπὶ ὑπερτονίῶν, ή περί τῶν μεταξὺ ἐνδοκρινῶν ἀδένων ἐναλλακτικῶν σχέσεων, ή περί τῶν ἀλλοιώσεων τοῦ αἵματος ἐπὶ τῆς νόσου τοῦ Basedow, ή περί τῆς αἰτίας τῆς καθιζήσεως τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων, ή περί τῆς αἰτιολογίας τῆς αἱμορραγικῆς ἀλευκίας καὶ τῆς ἀκοκκιουκταραιμίας καὶ ή περί τῆς παθολογίας τῆς δξείας ἰδιοπαθοῦς αἱματοπορφυρίας.

ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ — ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

1. **Μιλτιάδης Βενιζέλος.** Ὁ κατόπιν (ἀπὸ 2 Μαΐου 1861) καθηγητῆς τῆς μαιευτικῆς ἐν ἀρχῇ ἐδίδαξεν ὡς ὑφηγητῆς παθολογίαν (23 Φεβρ. 1851), εἶτα δὲ διαρίσθη ἑκτακτος καθηγητῆς τῶν νευρικών, σφριλιδικῶν καὶ δερματικῶν νοσημάτων.

2. **Ἀντώνιος Βιτσόσης** ὁ κατόπιν καθηγητῆς τῆς παιδιατρικῆς ἐγένετο καὶ οὗτος ἑκτακτος καθηγητῆς τῶν νευρικών καὶ ψυχικῶν νοσημάτων (1862).

3. **Μιχαὴλ Κατσαρῆς.** Ἐγεννήθη τῇ 5 Μαρτίου 1860 ἐν Σύμῃ, ἐνθα ἠκολούθησε τὰ πρῶτα ἐγκύκλια αὐτοῦ μαθήματα, ἕτινα συνεπλήρωσεν ἐν Πύργῳ καὶ Ἀθήναις. Μετὰ δὲ τὰς ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὴν ἀναγόμενά του εἰς διδάκτορα (1880) μετέβη εἰς Παρίσιον, ἐνθα ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς, κλάδου ἐν πρῶτος εἰσήγαγεν εἰς Ἑλλάδα τῷ 1883 καὶ ὄν ἐδίδαξεν ὡς ὑφηγητῆς ἐπὶ δέκα ὀλόκληρα ἔτη (1883-1893). Τῷ 1893 διαρίσθη τακτικὸς καθηγητῆς διδάσκων τὰ μαθήματα ταῦτα μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1930, ὅτε ἐγένετο ὁμότιμος καθηγητῆς. Ἐξελέγη τῷ 1929 τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ τῷ 1935 πρόεδρος αὐτῆς.

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀναφέρονται τὰς ἐξῆς:

- 1) Περὶ τῆς κατὰ πλάσας σκληρόσεως. Ἀνατρίβη ἱεργητικῆ, 1883.
- 2) Περὶ τῶν ἐξ ἀνοπνευματώσεως παθήσεων ἐν Ἑλλάδι, 1905.
- 3) Ἡ θύσις τῆς Νευρολογίας καὶ τῶν φρενιτιδίων νόσων ἐν τῇ Ἱατρικῇ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ καθόλου (θεωρητικὸς λόγος καθηγητοῦ), 1893.
- 4) Παθολογία τῶν νεύρων καὶ ψυχιατρική, β τόμ. (5^α ἔκδ. 1928).
- 5) Ἡ σχιζοφρένεια πρὸ τῆς δικαιοσύνης, 1907.
- 6) Ἐντόπιος τῶν ψυχικῶν παθῶσεων καὶ ὀργανικῆ ὑπόστασις αὐτῶν, 1929.
- 7) Hémiplégie gauche avec aphasie chez un malade qui n'était pas gaucher, 1884.

- 8) Paraplégie ataxique ou tabétique, 1884.
- 9) De la curabilité de la sclérose en plaques, 1885.
- 10) Recherches cliniques et expérimentales sur les scaphandres, 1896.
- 11) Communication sur l'affinité des maladies mentales avec les maladies nerveuses, 1906.
- 12) Valeur diagnostic et pronostique des symptômes catatoniques. Pseudodémences catatoniques, 1907.
- 13) Contribution à l'étude des formes cliniques du paludisme cérébral, 1910.
- 14) Le rôle de l'élément toxique et infectieux dans la genèse des maladies mentales, 1910.
- 15) Rapport sur le travail dans l'air comprimé, 1910.
- 16) La décompression en plusieurs temps comme moyen preventif des accidents par l'emploi des scaphandres, 1910.
- 17) Le traitement du tabes par le neosalvarsan, 1920.
- 18) L'accroissement progressif des affections nerveuses et psychiques toxiques en Grèce et le polymorphisme des troubles médullaires dus à l'alcool, 1931.
- 19) Le rôle étiologique de l'élément toxique et infectieux dans la genèse des affections psychiques, 1933.
- 20) Recherches cliniques sur la classification des affections psychiques, 1934.
- 21) Recherches cliniques sur le traitement de la Psychasthenie, 1935.
- 22) Μάλιστα περί τῆς ἄρσεως τῆς μεταξὺ τῆς δεινίας καὶ τῆς ἡθικῆς συνειδήσεως ἀνοσορροπίας, 1936.

4. **Γεώργιος Κ. Παμπούκης.** Ἐγεννήθη ἐν Κιάτῳ (Κορινθίας) τῷ 1885, ἐσοδόσασ τὴν ἱατρικὴν ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, καὶ ἐγένετο διδάκτωρ τῷ 1904. Εἶτα μετέβη πρὸς μετακπαίδευσιν εἰς Βερολίνον καὶ Ζυρίχην. Ἐκπαιδθὼν εἰργάσθη ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ δεκατρία ἔτη, τὸν δὲ Ἀπρίλιον τοῦ 1934 ἐξελέγη τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Ψυχιατρικῆς, μετὰ δ' ἐν ἑτος καὶ τῆς Νευρολογίας.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι.

- 1) Ἐπὶ δύο περιπτώσεων μυστηρίας, 1925.
- 2) Τὸ φαινόμενον Bahánsky κατὰ τὰς ἱεποψυχορριδικὰς συμβολὰς, 1932.
- 3) Δόγματις ἐπὶ ὀργανικῶν τινῶν νευρικῶν καταστάσεων, 1929.
- 4) Μυστηρία βλαβερῶν μετὰ δόγγων, 1929.
- 5) Παρατηρήσεις ἐπὶ μυστηρικῶν τινῶν περιπτώσεων, 1929.
- 6) Πολλὰ καὶ περιπτώσεις πρωτοπαθοῦς μυστηρίας, δυστροπίας κατὰ Ἑβρ εἰς 4 γυναικὶ τῆς αὐτῆς κληρονομίας, 1931.
- 7) Ἡ ὄψις κολομοελίτης, 1930.
- 8) Αἱ βολβοτροφικαὶ κρίσεις ἐπὶ τῶν μεταληθαργικῶν παρανοσητικῶν καταστάσεων, 1931.
- 9) Ἡ συνδεδουμένη φευδοσυστηματικὴ δισμική ἑκρύσταξις ἢ δισμική μελίτις κατὰ τὴν μεταδογματικὴν ἀνομιαν κακοήθους χαρακτῆρος.
- 10) Ἡ σημασία νόμων τινῶν τῆς διαδρομῆς τῶν ἀσπλαστικῶν ἱεθισμῶν ἐν τῇ νευρολογίᾳ, Ἀθήναι 1933.
- 11) Ἡ πλάγια μυστηρικὴ σκλήρυνσις καὶ νισιαία σπασμοειδὴ παραλύσις παρὰ πνεῖον, 1933.
- 12) Περίπτωσης ἱεργητῆς ζυστήρος διξιοῦ ἡμεροῦ προσώπου, κεφαλῆς καὶ ἀραιότερον διξιοῦ ἡμεροῦ σώματος μετὰ παραλύσεις ὁμινοῦ κροσσικοῦ νεύρου, 1933.
- 13) Αἱ παθολογικαὶ συνδρομαὶ ἐν τῇ νευρολογίᾳ καὶ τῇ ψυχιατρικῇ ἐν σχέσιν πρὸς τὸ ἔμας ἱεθιστικὸν φαινόμενον καὶ τὸ κείραμα, Ἀθήναι 1934.
- 14) Αἱ λειτουργίαι τοῦ λόγου ἢ τῆς λαλιῆς, ἢ διανοῆσις καὶ ἡ δεξιχειρία, 1934.
- 15) Ἐπιθέσις ἀσθενεῖς μετὰ βολβοτροφικῶν κρίσεων καὶ καταπληξίας, παραγομένῳ πειραματικῶς, 1934.
- 16) Ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἡδὴ δ' εὐμετερος ἐγκέφαλος καὶ ἡ σχέσις του πρὸς τὴν ὑστερίαν καὶ τὰς ἐν γυναικὶ ψυχο-νευρικὰς ἀνομιὰς, 1935.
- 17) Ἡ κρίσις ἀμφοτέρων τῶν προσώπων νεύρων μετὰ νευρολογίας ἀμφοτέρων τῶν τρεθῶν νεύρων καὶ ἱεργητῆς τοιαύτης τῶν βραχιόνιων πλεγμάτων 1936.
- 18) Παραλύσις ὀλοκλήρου διξιοῦ ἐντε ἕκρου, ἴδια ἄκρας χειρὸς κατὰ τὴν πολυῶρου καθ' ἑκάστην γραφῆς, 1936.

Πολλὰ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἐν Γερμανικαῖς περιοδικαῖς.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΩΝ — ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

1. **Αντώνιος Βιτσάρης.** Έκ Ψαρρών διασωθείς εκ τῆς καταστροφῆς τῆς πατρίδος του ἐπεδόθη μετὰ ζήλου καὶ ἐξαιρετικῆς ἐπιμελείας εἰς τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, δι' ἧς καὶ ἀπαστάλη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ὑπότροφος εἰς Γερμανίαν πρὸς σπουδὴν τῆς Ιατρικῆς. Ἐπανελθὼν ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὴν περιθαλψὴν τῶν παθόντων ἐκ γολέρας κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τῶν Ἀθηνῶν (1854), ἅμα δὲ τῇ ἐνάρξει τῆς Ἀστοκλινικῆς ἐγένετο βοηθὸς αὐτῆς, κατὰ Σεπτέμβριον 1855 ὡρηγητὴς τῶν νοσημάτων τῶν παιδῶν, τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1862 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Ιστορίας τῆς Ιατρικῆς, τῶν ψυχικῶν νοσημάτων καὶ τῶν νοσημάτων τῶν παιδῶν, τέλος δὲ τακτικὸς τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1864. Ἐξελέγη δὲ καὶ πληρεξούσιος τῆς Β' ἐν Ἀθήναις Ἐθν. συναλεύσεως. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἀπριλίου 1882.

Κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Ἐγχειρίδιον αἰσῆς παθολογίας καὶ θεραπείας τῶν παιδῶν. Ἀθήναι, 1871.
- 2) Μικρογίτες κοκκοῦδες ἢ φυματώδεις. Ἀσκλήρ. Γ', 98.
- 3) Περὶ ἐντερομειντερικῆς φυματώσεως τῶν παιδῶν. Ἀπόθ. Ε', 97.
- 4) Περὶ ραχίτιδος. Ἀπόθ. α, 239.
- 5) Περὶ τῆς ἀκουστικῆς ἀφῆσεως καὶ ἀφοδύσεως τῶν παιδῶν. Ἀπόθ. α, 413.
- 6) Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς αἰσθητικῆς τῶν σπυγγητῶν καὶ τῶν ἐπιθημάτων. Ἀπόθ. Γ', 1.
- 7) Περὶ εἰδήματός τῶν νεογνῶν. Ἀπόθ. Η', 385.

2. **Ἀναστάσιος Ζίννης.** Ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 1832, ἐσπούδασε τὴν Ιατρικὴν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, κατόπιν δὲ ἐν Παρισίοις (1857—1858). Ἐπανακάμφας εἰς Ἀθήνας τῇ 1858 κατ' ἀρχὰς μὲν ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δημοτικοῦ Βρεφοκομείου ὡς ἱατρὸς, εἶτα δὲ ἐξηκολούθησε διεύθυνων τοῦτο ὡς ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς παιδιατρικῆς (1879) καὶ κατόπιν (1881) ὡς τακτικὸς. Ἀπηλλάγη τῆς ὑπηρεσίας τῇ 1882, ἀλλὰ διαπίσθη καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγους μῆνας. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὸν Μάιον 1899.

Ἐγράφη:

- 1) Ἡ Φυματιώτης τῶν βρεφῶν ἐν Ἀθήναις, 1877.
- 2) Περὶ τῆς προφύλαξης ἐκ τῶν μεταδοτικῶν νόσων, 1878.
- 3) Περὶ τῶν κυριωτέρων θανατηφόρων αἰτίων κατὰ τοὺς παῖδας, 1880.
- 4) Περὶ ἱκτεροῦ τῆς ὀδοντομίας ἐπὶ τῶν νόσων τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, 1892.
- 5) Περὶ τῆς θεραπείας τῆς βρογχιτιδαίης, καὶ
- 6) Περὶ χρονίης διάρροιας τῶν παιδῶν, 1886.

3. **Χρῆστος Μαλανδρινός.** Ἐγεννήθη τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1862 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα διήνησε τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς, μετ' ἧς ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου (1877), ἧς ἐγένετο διδάκτωρ (1882). Μετὰ μετακταύσεσιν ἐν Παρισίοις περὶ τὴν παιδιατρικὴν, ἐγένετο ὡρηγητὴς τοῦ μαθήματος τούτου (1900) εἶτα δὲ τακτικὸς καθηγητὴς (1907). Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 1928.

Κυριώτεροι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργων εἶναι:

- 1) Γαστροεντερίτιδες κατὰ τὴν πρώτην παιδικὴν ἡλικίαν, 1900.
- 2) Περὶ τῶν ἐνδείξεων τῆς ἰφαρμογῆς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διακυλινώσεως ἐν ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὴν τραχειοτομίαν, 1897.
- 3) Περὶ διακυλινώσεως ἐκτὸς τῶν νοσοκομείων, 1901.
- 4) Περὶ τῆς δι' ἀφυλάκτους ἀποβουτυρωθέντος γάλακτος ἢ τεχνητῆς γαλλογίας τῶν παιδῶν, 1903.
- 5) Ὁ παιδίοντος, 1900.
- 6) Ἡ Παιδιατρικὴ ὡς ἴδιος κλάδος τῆς Ιατρικῆς, 1907.
- 7) Περὶ τῶν ὁδῶν τῆς μελέσεως διὰ τοῦ μικροβίου τοῦ Κόχ ἐπὶ τῆς βλάσῃ κλινικῶν παρατηρήσεων καὶ 91 ἰδίων νεοτομῶν, 1909.
- 8) Ὁ δὲ τοῦ σχολίου ἔργον κατὰ τῆς φυματώσεως, 1912.

4. **Γεώργιος Νικολάου Μαννῆς.** Ἐγεννήθη εἰς Ἀθήνας τὴν 21^{ην} Μαρτίου (2^{ην} Ἀπριλίου) 1877. Ἐγκύκλιος σπουδαὶ εἰς Ἀθήνας, σπουδαὶ Ιατρικῆς ἐν Ἀθήναις 1892—1896. Διδάκτωρ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (10/22 Ὀκτωβρίου 1896). Συμπλήρωσις Ιατρικῶν σπουδῶν καὶ εἰδίσεις εἰς τὴν Παιδιατρικὴν ἐν Βιέννῃ (1896—1899), ἐν Παρισίοις (1899—1901) καὶ ἐν Βερολίνῳ (1901—1902). Ἐγκατάστασις καὶ ἐξάσκησις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν Ἀθήναις τὸν Ἰούλιον 1902. Διευθυντὴς Ιατρὸς τοῦ Παθολογικοῦ τμήματος τοῦ νοσοκομείου τῶν Παιδῶν ἐν Ἀγία Σοφίᾳ, (Ἰούλιος 1902—1921 καὶ 1923—1926) εἰς ἀγκαταστάθην εἰς τοῦτο ἡ Παιδιατρικὴ Κλινικὴ τοῦ Πανεπιστημίου. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ διευθυντὴς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τῶν Παιδῶν ἐν Ἀγία Σοφίᾳ ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1929.

Ἐπιστημονικὰ ἔργα:

- 1) Ἡ φυματιώτης κατὰ τὸν παιδῶν καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἄγιον, 1909.
- 2) Ἡ Φυματιώτης τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐν Ἑλλάδι. Αἴτια καὶ μέση πρὸς περιστολὴν, 1911.
- 3) Ὁ δασύτροπος πυρετός, 1918.
- 4) Ὀλίγα τινὰ περὶ λοιμώδους Ιατρικῆς, 1919.
- 5) Περὶ ὀργάνωσης, προστασίας καὶ περιθαλψῆς τῶν ἀπόρων οἰκονομικῶν τῶν ἐν πολέμῳ παύοντων, 1919.
- 6) Ἡ προστασία τοῦ παιδῶν, 1921.
- 7) Ἡ βρεφικὴ ἡλικία, 1923.
- 8) Πλεῖστοι ἀλλοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ ἀνακρινώσεως, τεσσαράκοντα καὶ ἑνὴν τῶν ἀριθμῶν, ἐν αἱ πλεῖστοι περὶ νόσων ἱστιαίου διὰ τῆς Ἑλλάδος ἰδιαίτερον (εἰπόντες, «καλὰ-αἴμα», κωσμομῶν, ἐρο-θροβλαστούσεως, κλπ.).
- 9) Ἀρχαία τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Τόμος Α', 1935, σελ. 600, περιλαμβάνοντα τῆς κατὰ τὴν τετραετίαν (Ἰανουάριος 1931—Ὀκτωβρίου 1934) ἐκ τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς ἐπὶ τοῦ ἴδιου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνακρινώσεως καὶ δημοσιουσιῆς τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρας ἱστορημονικῆς ἔργα.
- 10) Διελίον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδιατρικῆς Ἐταιρίας, τῆς πρωτοβουλίας τοῦ ἴδιου ἱεροθέλου ἐν ἔτει 1932 εἰς τὴν τελευταίαν τεύχη τούτου τῶν ἐτῶν 1925 καὶ 1936, δημοσιουσιῆσαν μέχρι σήμερον καὶ ἔτι 25 ἔργα αὐτοῦ τοῦ ἴδιου καὶ τῶν μαθητῶν του ἀνακρινώσεως ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1934 μέχρι τοῦ Μαΐου 1935.

5. **Κωνσταντῖνος Χωρῆμης.** Ἐγεννήθη ἐν Κλαμιέντῃ (Κορινθίας) τῇ 25 Ἰανουαρίου 1898. Μετὰ τὰ ἐν Κορίνθῳ καὶ Παιραιεὶ ἐγκύκλια αὐτοῦ μαθήματα ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, βραβευθεὶς δὲ διὰ τοῦ κληροδοτήματος Α. Παπαδάκη ἐσπούδασε δαπάναις αὐτοῦ. Μετὰ τὴν λήψιν τοῦ

διδασκαλικού διπλώματος (1921) μετέβη εις Βερολίνον πρὸς μετεκπαίδευσιν. Ἐπανελθὼν εις Ἀθήνας εἰργάσθη ἐν τῷ Δημοτικῷ Βρεφοκομείῳ Ἀθηνῶν, τῷ 1928 διορίσθη ὑφηγητὴς τῆς Παιδιατρικῆς, τῷ δὲ 1935 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι :

- 1) Ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ὑπερτονικῶν διαλυμάτων σακχάρου ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς βρεφικῆς τοξαιμίας, 1930.
- 2) Πειραματικὴ ἀφιδρώσις καὶ γλυκογόνου τοῦ ἔπατος (μετὰ τοῦ καθ. Schiff καὶ Dr Bayer).
- 3) Zur Pathogenese der Ernährungsstörungen bei Säugling, 1925.
- 4) Insulinstudien am Kinde, μετὰ τοῦ Dr. Freise.
- 5) Experimentelle Exsikkose und Kohlehydratstoffwechsel.
- 6) Untersuchungen über den Urobilinstoffwechsel bei Kindern, insbesondere nach Bluttransfusion μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Orita.
- 7) Περίπτωση συγγενούς ἰλιονοσίας, μετὰ τοῦ κ. Α. Τσακαλιώτου.
- 8) Ἡ καθυστέρησις τοῦ ἱκτέρου καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ ὡς συνδρόμου ἐν τῇ Παιδιατρικῇ, 1927.
- 9) Ἡ φυλογενεσις καὶ ἀνατομὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας, 1927.
- 10) Ἐρευναὶ ἐπὶ τῶν βρεφικῶν ἐν Ἑλλάδι μετὰ τοῦ κ. Τσακαλιώτου.
- 11) Περὶ φοματώσεως τῶν παιδῶν, μετὰ προλήτου τοῦ καθηγητοῦ Α. Czerny, Ἀθήναι 1928.
- 12) Περὶ τῆς σημασίας τῆς φοματικῆς ἀποδόσεως ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, 1928.
- 13) Συμβολὴ εἰς τὴν διατροφήν συγγενῶς ἐνδοκρινόμενων βρεφῶν, 1928.
- 14) Ἀνταλλαγὴ τῆς ἕλης καὶ ἀνοσίας ἀξίωσης καὶ ἀλλεργία, 1928.
- 15) Ὁ ἀγγεῖος ἐν τῇ παιδικῇ ηλικίᾳ, μετὰ τοῦ κ. Ρουφογιάννη, 1928.
- 16) Συμβολὴ εἰς τὴν τεχνητὴν διατροφήν τῶν βρεφῶν 1929.
- 17) Ἡ δὲ τῆς ἐξωστικῆς θεραπείας τῆς ἐπιληψίας, 1929.
- 18) Ἡ γυναικακτικὴ ἀδρῆσις ἐν τῇ βρεφικῇ ἡλικίᾳ μετὰ τοῦ Σ. Ρουφογιάννη, 1929.
- 19) Πειραματικαὶ ἔρευναὶ ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἰνσουλινῶν τοῦ σακχάρου ἐπὶ τῆς ἰσχυρῆς τῆς ἕλης ἐπὶ φυσιολογικῆς συνθήκης καὶ ἐπὶ πειραματικῆς ἀφροδοτικῆς.
- 20) Die Wirkung der Vitamin b auf die chronischen Ernährungsstörungen des Säuglings.

ΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ — ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ

1. **Φώτιος Πανᾶς.** Ὁ κατόπιν ἐπιφανὴς κατήγητὴς τῆς ὀφθαλμολογίας ἐν Παρισίους, διορίσθη τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1863 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἐγχειρητικῆς, ἀλλὰ δὲν ἀπεδέχθη τὴν θέσιν.

Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ 30 Ἰανουαρίου 1832, ἰσοδόξου ἐν Παρισίους καὶ ἐγένετο διδάκτωρ τῷ 1860 γράφας διατριβὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Recherches sur l'anatomie des fosses nasales et des voies lacrymales», εἶτα ἑκτακτὸς καθηγητὴς (1863) ἰγασθητὴς κατὰ σειράν εἰς διάφορα νοσοκομεία καὶ τέλος τακτικὸς καθηγητὴς (1879). Ἐργαζεὶ πλείστα ἐπιστημονικὰ ἔργασια, καταλαμβάνει δὲ ὑπάρχον θέσιν ἐν τῇ ἐπιστῇ ἱστρίως ἔχοντα τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ἕξει.

2. **Παῦλος Ἰωάννου.** Ἐγεννήθη ἐν Καστορίᾳ τῷ 1823, ἐνεγράφη δ' ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μετὰ δὲ τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ εἰς διδάκτορα (1858) μετέβη εἰς Γερμανίαν καὶ Παρισίους πρὸς εὐρυτέρας σπουδὰς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διορίσθη ἐν ἀρχῇ μὲν ἑκτακτὸς (1868), εἶτα δὲ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Ἐπιθεσμολογίας (1874). Ἀπὸ τοῦ 1883 ἀνέλαβε καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοκομείου τῶν Ἀφροδισίων νοσημάτων. Ἀπέθανεν ἐν Πειραιεὶ, εὐθα διήμενα, τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1897.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι :

- 1) Ἐγχειρίδιον συστηματικῆς Ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς 3 ἑκτ., Ἀθήναι, 1878—1884. Ἐπὶ τῇ βίβλῳ 1812 τῆς ἑκδομῆς Hyrtl.
 - 2) Ἐγχειρίδιον Ἐγχειρητικῆς, τὸμ. Α', 1884.
 - 3) Περὶ τῆς κατ'ἀνατομὴν πρὸς τὴν Ἀνατολίαν ἀρχαίας ἑλληνικῆς πλαστικῆς τοῦ ἀνθρώπου σώματος, 1893.
 - 4) Μελέται περὶ τῆς χειρουργικῆς τῶν ἀρχαίων, 1887.
 - 5) Περὶ τῆς ἀντισηπτικῆς θεραπείας τῶν τραυμάτων ἐν γίνει, Γαλλῶς ΓΣΤ', 273.
 - 6) Περίπτωσις τραυματικῆς ὄγκου τοῦ ὁστέου, 1892.
 - 7) Περὶ σφίγγων καθόλου καὶ ἰδίως περὶ σφίγγου τῶν γυναικείων μαστῶν, Ἀσκληπιῶς ΣΤ', 177.
- *Ἐπίσης δὲ καὶ διάφοροι πραγματεῖαι αὐτοῦ εἰς περιοδικὰ.

3. **Εὐάγγελος Καλλιωντῆς.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1862, ἐνθα ἠκολούθησε καὶ τὰ ἐγκύκλια αὐτοῦ μαθήματα. Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς τῷ 1881, ἐγένετο βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ Ἀρεταίου, εἶτα δὲ ἀπήλθεν (1883) εἰς Παρισίους πρὸς μετεκπαίδευσιν, ἀσχοληθεὶς περὶ τὴν γενικὴν χειρουργικὴν, ἰδιαιτέρων δὲ τὴν οὐρολογίαν. Τῷ 1887 παρῆγαλούθησεν ἐν Λονδίῳ, Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ τὰς χειρουργικὰς κλινικὰς, εἶτα δ' ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ χειρουργὸς τῆς Ἀστυκλινικῆς (1886) καὶ τῇ 1893 ἐπίμαθητὴς τῆς κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ Γαλδάνη. Κατὰ Μάιον τοῦ 1898 θάλλετος τοῦ καθηγητοῦ Παύλου Ἰωάννου ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Ἐγχειρητικῆς. Μετὰ ταῦτα ἀνέλαβε χειρουργικὸν τμήμα ἐν τῷ νοσοκομείῳ «Ἀρεταίσιον». Μέχρι τοῦ διορισμοῦ τοῦ καθηγητοῦ Πρωτοπούλου διηύθυνεν ἐπίσης τὸ νοσοκομεῖον τῶν Ἀφροδισίων νοσημάτων. Κατὰ τὸν τελευταῖον Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον διηύθυνεν ἐν τῷ Βαρδακίῳ νοσοκομείῳ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐν δὲ τῷ Anjou médicale (1900) ἐδημοσίωσεν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον : «Les blessés de la guerre græco-turc». Ἀντιπροσώπευσε τὴν Ἑλλάδα εἰς πολλὰ ἱατρικὰ συνέδρια. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1922 ἐκ διαβητικῆς γαγγραινῆς.

Ἐδημοσίωσε πλείστα ἔργασια, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὰς ἀκολούθους :

- 1) Περὶ κελῶν καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν 1888.
- 2) Ἐγχειρητικῆς, 2 τόμ., 1899.
- 3) Χειρουργικὴ τῶν οὐροποικτικῶν ἀφρόνων, 4 τεύχ., 1889—1896.
- 4) Τοπογραφικὴ ἑκτομικὴ τοῦ ἀνθρώπου, 1890.
- 5) Μαθήματα χειρουργικῆς Κλινικῆς καὶ Θεραπευτικῆς, 2 τόμ., 1906—1914.
- 6) Περὶ τραυμάτων τῶν ἑπιπλακῶν αὐτῶν καὶ τῆς θεραπείας, 1893.
- 7) Περὶ τῆς σχέσεως τοῦ τραυματισμοῦ πρὸς τὰ νεοπλασμάτα, Γαλλῶς ΙΑ', 315.
- 8) Εἰσαγωγή εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς, Ἱατρ. Μην. Β', 170.
- 9) Περὶ τῶν λίθων τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν, 1886.
- 10) Τὰ νοσήματα τοῦ προστάτου καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν, 1891.
- 11) Τὰ στενώματα τῆς οὐροδόχου καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν 1892.

4. **Κωνσταντῖνος Μέτρηγνας,** ὁ εἶτα καθηγητὴς Χειρουργικῆς Κλινικῆς.

5. **Πέτρος Σ. Κόκκαλης.** Ἐγεννήθη τὴν 18 Σεπτεμβρίου 1896 ἐν Λεβαδείᾳ. Μετὰ τὴν ἀποπαράτωσιν τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐνεγράφη τὸ

1911 ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1913 ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ εἰς τὰ Πανεπιστήμια Βερολίνου, Ζυρίχης καὶ Βέρνης, ἐνθα ἔλαβε τὸ πτυχίον τὸν Δεκεμβρίου τοῦ 1917, τὸ δὲ διδακτορικὸν δίπλωμα τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1919. Μετὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο τῷ 1929 ὑφηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς, τῷ δὲ 1930 διευθυντὴς τοῦ Χειρουργικοῦ τμήματος τῆς Ἀστυκλινικῆς. Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1939 ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν Χειρουργικοῦ τμήματος ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ, κατὰ δὲ Μάρτιον τοῦ 1935 τὴν διεύθυνσιν τῆς I' Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ «Ἐὐαγγελισμοῦ». Τὴν 10 Ἀπριλίου 1935 διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας.

Ἐδῆμοσιον ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὰς ἀκολούθους ἐργασίας:

- 1) Ἡ ἐπίρροια οὐλοσῶν τινῶν τοῦ θυροειδοῦς ἄδένος ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφολογικῆς ἐξέσεως τοῦ αἵματος, Βίοντ 1919.
- 2) Experimentelle Untersuchungen über mechanische Atmungsstörungen und einige Folgezustände (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ R. Nissen).
- 3) Beeinflussung der Pneumothoraxatmung durch Vagotomie, 1925.
- 4) Blutehemismus und beidseitige Vagotomie (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ R. Nissen).
- 5) Ἀλλοιώσεις τοῦ αἵματος κατὰ τὸν ἐκθετικὸν περιγεγραμμένον κέντρον ἐν τῇ καρδίᾳ, 1928.
- 6) Eiweiß- und Zuckerausscheidung bei Erregungszuständen und ihre Beziehungen zur Innervation der Niere, 1930.
- 7) Postoperative Veränderungen des Mineralstoffbestandes des Blutes als Folge mechanischer Nervenschädigungen, 1930.
- 8) Dupuytren'sche Kontraktur der Palmar- und Plantaraponenrose.
- 9) Weiterer Beitrag zur Entfernung von Geschwülsten der hinteren Mediastinums.
- 10) Über Sanocrysin bei chirurgischer Tuberkulose, 1927.
- 11) Ἡ συμβολὴ τῆς χειρουργικῆς εἰς τὴν θεραπείαν τῆς πνευμονικῆς φυματίωσης, 1930.
- 12) Ἡ χειρουργικὴ θεραπεία ἐπὶ μετεμμησιατικῆς κοιλίτης, 1930.
- 13) Ὁ δὲ παρὰ τὴν κοιλίαν ἐν τῇ ἐγχειρητικῇ τοῦ θώρακος, 1930.
- 14) Ἡ χειρουργικὴ θεραπεία ἐπὶ τῶν σπληνῶν τῆς κοιλίας τῶν πνευμόνων, 1930.
- 15) Ἐπὶ τινῶν συγγένων κατευθύνσεων τῆς Χειρουργικῆς, 1936.

Ἐν τῇ κατὰ τὸ 1935 ἐκδομένῃ ἑξατομῶν Χειρουργικῇ (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ M. Γερολίνου, Έμμ. Κωνσταντίνου κ.λ.) ἐπισημασθῆναι τὰ κεφάλαια περὶ Χειρουργικῶν Παθήσεων τοῦ Προσώπου, Γόφου, Σιτομακτικῆς κοιλίτης καὶ Σιελόγόνου ἄδένου, Τραχήλου, Θυροειδοῦς ἄδένου, Οἰσοφάγου, Μαστοῦ, Θώρακος, Σπυοδελτικῆς στήλης καὶ Νωτιαίου μυελοῦ.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ — ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

1. **Ἰωάννης Ὀλύμπιος.** Ἐγεννήθη τῷ 1802 ἐν Λιτοχωρίῳ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου. Τὰ πρῶτα γράμματα ἔμαθε παρὰ τῷ θεῷ καὶ προστάτῃ του μοναχῷ Κωνσταντίνῳ, τὴν δ' ἐγκύκλιον παιδείαν παρὰ Δούκα ἐν Βαυκουρεστίῳ. Ἐἶτα μετέβη εἰς Ἀιδελβέργην καὶ Βερολίνον, ὅπου ἐν καταλήθει ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ὑψηλάντου ὡς στρατιωτικὸς ἰατρός, καὶ εἶτα ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ μέχρι τοῦ 1837, ὅπου διορίσθη καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς καὶ Κλινικῆς, μαθήματα ἅτινα εἶχε διδάξει προηγουμένως ἐν τῷ σχολείῳ τῆς ἱατρικῆς καὶ χει-

ρουργίας. Τῇ 14 Ἰανουαρίου 1846 ἀπελύθη, διορίσθη δὲ πάλιν τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1848 ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ὀφθαλμολογίας καὶ τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς. Τῷ 1859 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὁ τίτλος τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος ὑπὸ ἐν Newark ἐν Ἀμερικῇ Πανεπιστημίου. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1869 ἐξ ἀποπληξίας.

Ἐγγραφε:

- 1) Περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν ἐκδ. σ' 1837, β' 1856.
- 2) Ἐγχειρητικὴν χειρουργικὴν κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τοῦ Μαξ. Ἰουστ. Χαλίου, τόμ. Α'—Δ' 1853—1857.
- 3) Περὶ χειρουργικῆς, 1856. Οὐκίως εἶχε καὶ περὶ τῶν χειρουργῶν.

2. **Νικόλαος Πετσάλης.** Ἐγεννήθη τῷ 1813 ἐν Πράγᾳ, τὰ πρῶτα μαθήματα διήκουσεν ἐν Κερκίρα, εἶτα δὲ μετέβη εἰς Βασιλείαν (Ἑλβετίας) ἐνθα ἐτελείωσε τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς, ἣν ἐξηκολούθησε μετὰ τριετίαν ἐν Μονάχῳ, ἐνθα ὑπῆρθη τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα (1839) ἐγένετο στρατιωτικὸς ἰατρός, εἶτα δὲ (1846) καὶ ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 40 ἐτῶν τὴν 11 Ἰουλίου 1853.

3. **Ἐρρίκος Τροάμπερ.** Ἐγεννήθη ἐν Μείνινγκεν τῷ 1796, ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα παρεκολούθησε πλείστας μάχας, τῷ δὲ 1824 διορίσθη τακτικὸς στρατιωτικὸς ἰατρός καὶ κατόπιν διευθυντὴς τοῦ ἐν Ναυπλίῳ στρατ. νοσοκομείου, προδιδοσθεὶς τέλος εἰς ἀρχίατρον (1835). Ἐν ἀρχῇ ἐδίδαξεν ἐν τῷ σχολείῳ ἱατρικῆς καὶ χειρουργίας, μετὰ δὲ τὴν ἔβρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου ἀνέλαβε τὰς παραδόσεις τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς. Ἀπὸ τοῦ 1843 περιορίσθη εἰς τὴν ἐν τῷ στρατ. Νοσοκομείῳ ὑπηρεσίαν του μέχρι τοῦ 1865 ὅπου παρεκλήθη εἰς τὴν τάξιν τοῦ στρατοῦ ἐδωτέουσαν ἐν Ἀθήναις, ἐνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 1882.

Ἀνακοινώσεις αὐτοῦ ἀναφέρονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱατρικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν. (Ἔρ. Ἀνακριν. ἐκατονταετίας, σελ. 48, 49, 92, 131).

3. **Α. Ἀναγνωστάκης,** ὁ κατόπιν καθηγητὴς τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐδίδαξε καὶ χειρουργικὴν (ἄρα κατωτ. ὀφθαλμολογία).

4. **Θεόδωρος Ἀρσαῖος.** Ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 2 Αὐγούστου 1829, ἐνθα ἐκολούθησε τὴν πρῶτην καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν. Ἐν ἀρχῇ ἔφερε τὸ ἐπώνυμον Κωνσταντινίδης. Ἐν τῇ ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου ἐνεγράφη τῷ 1849, τὰς σπουδὰς δ' ὅμως αὐτοῦ ἐπεράτωσεν ἐν Βερολίνῳ, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα (1853). Μετὰ εὐμετέρας σπουδῆς ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Γαλλίᾳ ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας διορίσθη ἰατρός τῆς Ἀστυκλινικῆς

(1854), ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Ἑγχειρητικῆς καὶ Ἐπιθεωρολογίας (22 Ἀπριλίου 1863), εἶτα ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς (29 Ἀπριλίου 1864) καὶ τέλος τακτικὸς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς (15 Ὀκτωβρίου 1870). Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1893, καταλιπὼν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, δι' ἧς ἱδρύθη καὶ ἡ Χειρουργικὴ καὶ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ Θεοδώρου καὶ Ἑλένης Ἀρεταίου, τὸ «Ἀρεταίειον». Διακρίθη διὰ τὴν χειρουργικὴν αὐτοῦ δεξιότητα· ὡς ἔξοχος δὲ χειρουργὸς ἐτιμᾶτο καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολίην.

Ἐγγραψε πολλὰς πραγματείας, ἐξ ὧν σημειοῦνται:

- 1) Ἐκθεσις τοῦ κατὰ τὴν 9 Φεβρουαρίου 1859 ἐν Κορίνθῳ καὶ τοῖς περίεσι συμβάντες σεισμοῦ.
- 2) Περὶ ἠλεκτροκυστικῆς ἐπιρροῆς ἐπὶ τὰς χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις.
- 3) Über einen sehr seltenen Fall von Parasitenbildung mit Einschliessung (Parasitus pentadymus encranii), Virchow's Archiv, Bd. 29.
- 4) Ἰσχυρὸς ἄνοιγξ κατὰ Hamacher, 1874.
- 5) Περὶ τῶν ἐπιμελῶν τοῦ ἀρθροῦ σιαυροῦ νοσηλευθέντων πραγματιῶν τοῦ πολέμου 1879.
- 6) Λόγος πρυτανικῆς περὶ τῶν προόδων τῆς χειρουργικῆς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας, 1889.
- 7) Περὶ τῆς διὰ πνευματικῆς ἀνάτης κινήσεως τῶν ἀποτίμων κατὰ τὸ σύστημα Berlier, 1886.
- 8) Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πανεπιστημίων.
- 9) Ὄσκειπλαστικὴ ἢ τεχνητὴ παραγωγή τῶν ὀστέων διὰ μεταμορφώσεως περιστερίου ἢ λατοῦ κτλ., Ἀνατ. πρὸς Δ', 513.
- 10) Στατιστικὴ περὶ τῶν κατὰ τὰ ἔθνη καὶ κατὰ τῆς λιθωσιῶν ἐγχειρήσεων, 1887.

Ἐκθεσις κειραγμένων αὐτοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1889—1890 ἱδρυσαίσης τῇ 1691 ὁ ἐπιμελητὴς τῆς Χειρουργικῆς αὐτοῦ Κλινικῆς ἐν τῇ νοσοκομείῳ «Ἡ Ἑλπίς» Κ. Λάμπρου.

5. Σπυρίδων Μαγγίνας. Ἐγεννήθη τῇ 16 Ἰανουαρίου 1839 ἐν Ἀθήναις. Ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Ἀθήναις καὶ ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου γενόμενος διδάκτωρ τῇ 1861. Ἀκολούθως μετέβη πρὸς ἐδρυτέρας σπουδὰς ἐργασθεὶς ἰδίᾳ εἰς τὰς Χειρουργικὰς Κλινικὰς τῆς Βιέννης καὶ τῶν Παρισίων. Τῇ 1870 ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας διὰ λαμπρᾶς διατριβῆς: «Περὶ τῶν κατὰ τὸ κατώτερον ἄκρον τοῦ ὄστου τῆς κνήμης γενομένων καταγμάτων», ἤρξατο δὲ τῶν μαθημάτων διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου του λόγου: «Περὶ τῆς σχέσεως καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τὴν Ἰατρικὴν», ἀνεκδότου μέχρι τοῦδε. Προήχθη εἶτα εἰς ἔκτακτον καθηγητὴν τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας τῇ 31 Μαρτίου 1874, ἀκολούθως δὲ κατ' Αὐγουστον τοῦ 1880 εἰς τακτικὸν καθηγητὴν, τέλος δὲ ἐν ἔτει 1893 εἰς καθηγητὴν τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς, ἀντικαταστήσας τὸν Θ. Ἀρεταίου. Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1898 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἀρεταίου. Τῇ 1881 μετέβη εἰς Χίον κατόπιν τῶν ἐπισυμβάντων ἐκεῖσε καταστρεπτικῶν σεισμῶν ἐντολῇ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ κ. Α. Χρηστομάνου. Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων ἐδημοσίωσεν ἐν τῇ «Ὁρᾷ» καὶ τῇ «Γαλήνῃ» (1886, N° 26).

Τῇ 1897 παρέσχε τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν κατὰ τὸν πόλεμον.

Ἰππῆρες δὲ βαθὺς γνώστης τῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων Ἰατρικῆς· τούτῳ ἀφείλεται καὶ ἡ λέξις ἀπολύμανσις, ἣν παρέλαθεν ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου. Ἐγένετο πρόεδρος τοῦ 5^{ου} Πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συνεδρίου. Μετὰ θάνατον (10 Νοεμβρίου 1919) κατέλιπε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἐγγραψε πλείστας πραγματείας, ἐξ ὧν ἀναφέρονται αἱ ἑξῆς:

- 1) Τυφλὸς ὄγκος ἰδρύων κατὰ τὸ 9^{ον} μεγαλύτεριον δίσταγμα. Νευρολογικὴ ἔργα κατὰ τούτο. Ἐκθεσις Ἰασμ. Ἀσκληπείας, 1870, σελ. 34.
- 2) Τίτανος κατόπιν ἐγκόματος, χρεῖς χλωρόλας, θάνατος. Ἀσκληπείας, 1871, σελ. 202.
- 3) Μητρο-κολπο-κυστικὸν σπρίγγιον. Ἀσκληπείας, 1871, σελ. 53.
- 4) Θ. Βιλλρόθιου, Γενικὴ Χειρουργικὴ Παθολογία καὶ Θεραπευτικὴ. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ, 1877, σελ. 800, Βον.
- 5) Β. Κόιντ, Ἐγχειρήσεων εἰδικὴ Χειρουργία. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ 1877, τόμος 4, σελ. 1078.
- 6) Ὁστίωμα κατὰ τὴν ἀριστερὴν ἀντιπῶδα μετ' ἰσχυροῦς τοῦ ἀνατομικοῦ παρασκευάσματος Σ. Ε. Ι., 1881.
- 7) Ἀπόπειρα γυναικτικῆς ταξινόμησεως τῶν ἐν Ἑλλάδι εὐραλῶν, Σ. Ε. Ι. (1887).
- 8) Εἰδικὴ Χειρουργικὴ, Τόμ. I—III, 1890—96, σελ. 2485.
- 9) Ἀπολύμαντικὰ καὶ ἀποσηπτικὰ κατ' ἀρχαίους μίσα. Γαλ. 1890, σελ. 237.
- 10) Ἀρεταίος ὁ Καπάδοξ, Γαλ. 1890, σελ. 493.
- 11) Περί τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ τῶν πρὸς ταύτην συμβαλλουσῶν εἰσῶν, λόγος πρυτανικός, 1899.
- 12) Περὶ τῆς κατ' Ὀμήρου χροματολογίας. Ἡμερ. 19 Δεκεμβρίου 1900, Ἰατρικὴ πρόεδρος, 1901, σελ. 36.
- 13) Εἰς τὸ Ὀμηρὸς τυφλὸς Ἀθήνας 1909.

6. Ἰούλιος Γαλβάνης. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 1838, ἐσπούδασε δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐν Παρισίοις. Ἐπανελθὼν ἤσκησε τὴν χειρουργικὴν τὸ πρῶτον ἐν τῇ γενεαίῳ αὐτοῦ, εἶτα δ' ἐν Ἀθήναις, διορισθεὶς ἄμα ὡς διευθυντὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ τότε ἱδρυθέντος «Εὐαγγελισμοῦ». Τῇ 1881 ἐγένετο καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας, ἀπεσύρθη κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἀλλ' ἐπαναδιωρίσθη τῇ 1893 ὡς τακτικὸς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς. Ἀπέθανεν ἐν Σουίφ τῇ 1901 ἐκ στηθάγχης.

Ἐγγραψε:

- 1) Ἐγχειρητικὴ στοιχεῖα, Α' τόμος, 1864.
- 2) Ἐνὶ ἐκ περιπτώσεως φυματιώδους κερκονίτιδος Θεραπευθεῖσαι διὰ λαπαροτομίας. Ἰατρ. Ἐρ. Σεραιῶν Β', 641.
- 3) Ἡ εἰς ἰσοχλωρικῆς κοπίας ἀνοσθησία κατὰ τὴν μέθοδον Tuffier. Πρακτ. Α' Πανελ. Συνεδ. Α', 618.
- 4) Περὶ χρονίης φυματιώδους κερκονίτιδος ἐπὶ τῇ βίσει 50 λαπαροτομῶν. Μετάφρ. Ν. Ἀλιβιζίου. Ἰατρ. Μην. Α', 5.
- 5) Περὶ σκυλοκυστιτιδος. Πρακτ. Α', Πανελ. Συνεδ. Β', 116.
- 6) Σκέψεις περὶ σπειριλαῶν χειρουργίας ἐν τῇ Θεραπείᾳ τῶν χρονίων καθήσεων τῶν ὀστέων, 1887.

Συχνὰ ἀνακοινώσεις τούτου ἀναφέρονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἰατρικῆς Ἐταιρείας.

7. Γεράσιμος Φωκᾶς. Ἐγεννήθη ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 7 Αὐγούστου 1861, τὴν δ' ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσειν ἔσχεν ἐκεῖ καὶ ἐν Κερκύρᾳ. Τῇ 1877 μεταβὰς εἰς Παρισίους ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ, ἧς ἐγένετο διδάκτωρ τῇ 1886.

Εσωτερικός Ιατρός (interne des hôpitaux) και βοηθός (aide d'anatomie) εις τὴν École pratique ἐν ἀρχῇ, ἐγένετο κατόπιν ὑφηγητὴς ἐν Ἀλλοῖ, ἐνθα ἐδίδαξεν ὡς ἐντεταλμένος ὑφηγητὴς τὴν Ὀρθοπαιδικὴν καὶ χειρουργικὴν τῶν παιδῶν ἐν τῇ Νοσοκομείῳ St. Sauveur, καὶ διευθυντὴς τοῦ χειρουργικοῦ τμήματος τοῦ Σανατορίου τῆς Λυγκέρκης. Ψηφισθεὶς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τῇ 1902 κατήλθεν εἰς Ἑλλάδα ἐδίδαξε τὸ πρῶτον μὲν ἐν τῇ Χειρουργικῇ κλινικῇ τοῦ Νοσοκομείου ἢ «Ἐλπίς», εἶτα δὲ (1907) ἐν τῇ «Ἀρεταίει» νοσοκομείῳ, αὐτῶς ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν, ἀπομακρυνθέντος τοῦ καθηγητοῦ Μαγγίνα. Τῇ 1926 διορίσθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Τῇ 1930 παρτήθη καὶ διέμεινεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν Παρισίοις, εἶτα ἔμεινεν ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅθεν τέλος μετέβη εἰς Ἀργαστόλιον, ἐνθα ἀπέθανε τῇ 1937 ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος.

Μνημονεύομεν τὰς κυριώτερας τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν, δημοσιευθεῖσιν ὡς τὰ πολλὰ γαλλιστί.

- 1) Περὶ ἰκτεροῦς τῆς κίστεως, 1889.
- 2) Περὶ ὄστεϊδος, 1893.
- 3) Γυναικολογικαὶ μελέται, 1899.
- 4) Χειρουργικὴ Θεραπευτικὴ καὶ Χειρουργικὴ ἐν τῇ καθ' ἡμέραν πράξει. 8 τόμ. 1901. Μετάφρασις τοῦτο εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ Ἀ. Καλλιφρονά, Ἀθήναι 1907-1908. ἐν Β' ἐκδόσει μόνον ὁ Α' τόμος.
- 5) Πρώτη προστατευτικὴ ἐν Ἑλλάδι δια τῆς περιτομῆς μεθόδου, 1904.
- 6) Βρίστη προστατευτικὴ ἐν Ἑλλάδι δια τῆς ἀπὸ τῆς κίστεως ἄνω, 1904.
- 7) Ἐπὶ 95 περιπτώσεων ἐγχειρητικῆς σκυληκοειδίτιδος μέχρι τοῦ 1905, 1905.
- 8) Περὶ ὄστεϊδων κίστεων τοῦ ἥπατος, 1906.
- 9) Néphrites et rénodécortication. Ἐπὶ 14 περιπτώσεων ἀπορροστικῆς τοῦ νεφροῦ. Μετὰ τοῦ καθ. Β. Μπίνου, 1907.
- 10) Διέγνισις καὶ θεραπεία τῶν ὄστεϊδων κίστεων τοῦ ἥπατος, 1914.
- 11) Ἡ προτιμότερα ὁδὸς διὰ τὴν ἐγχείρησιν σκυληκοειδίτιδος, 1925.
- 12) Τὸ πείραμα ἐπὶ τοῦ ἀρρώστου, 1926. Ἀνακριν. ἐν Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν.
- 13) Νέα ὁδὸς χειρουργίας τῆς σκυληκοειδίτιδος, 1930.
- 14) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Γαλλικοῦ νοσοκομείου κατὰ τὸν πόλεμον, 1897.
- 15) Νεῖα μέθοδος λιθοθρυψίας. Πρακτ. Ἰατρὸς 1925.
- 16) Περὶ σκυληκοειδίτιδος. Εἰσήγ. Α'. Πανελ. Συνεδρ. Β', 180.

Πολλὰ ἐργασίαι ἔχουσι δημοσιευθεῖ εἰς διάφορα ἑλληνικὰ περιοδικά. Ἐξέδοτο δ' ἐπὶ τριετίαν ἑλληνιστὶ περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Χειρουργικὴ Ἐπιθεώρησις», ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ὑφηγητοῦ Ρ. Λιδάκηνουπαύλου.

Εἰς τὸν καθηγητὴν Γ. Φωκῶν ὀφείλεται ἐκτὸς ἄλλων ἢ πρώτη χρῆσις τοῦ μηχανήματος Ombredanne πρὸς νάρκωσιν, ἰδίᾳ μέθοδος ἐγχειρήσεως σκυληκοειδίτιδος καὶ ἡ εἰσαγωγή νεωτέρων τινῶν ἐγχειρητικῶν μεθόδων.

8. **Θεόδωρος Ζαῖμης.** Ἐγεννήθη τῇ 1848 ἐν Τερπινῇ τῶν Καλαβρύτων. Μετὰ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν ἀνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, γενόμενος δὲ διδάκτωρ ἀπήλθεν εἰς Αὐστρίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς εὐρύτερας μελέτας. Ἐπανελθὼν ἐγένετο βοηθὸς ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ (1881—2), εἶτα δ' ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ ἐν Πάτραις

Δημοτικοῦ νοσοκομείου, ἐνθα διορίθη ὡς ἐπιθεωρητικὸς χειρουργός, πρῶτος προβάς τότε ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐκτέλεσιν λαπαροτομίας. Ἐκλεγθεὶς τῇ 1902 καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1918, ὅποτε παραιτηθεὶς ἠκολούθησε τὸ πολιτικὸν στάδιον, ἐγένετο δὲ καὶ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας (1921). Ἀπέθανεν ἐκ συγκοπῆς τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1922 ἐν Ἀθήναις.

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Ὅποια ἢ θίσις ἦν ἡ χειρουργικὴ κατεῖχε ἐν τῇ Ἰατρικῇ, 1902.
- 2) Περὶ τῆς θεραπείας τῶν ἐν τῇ κοιλότητι τῆς κοιλίας καὶ τοῦ θύρακος ἀνεπτυκασμένων κύστεων ἰχθυοειδῶν.
- 3) Περὶ τοῦ ἰατρικοῦ μίσματος ἐν σχέσει πρὸς τὴν χειρουργικὴν, 1881.
- 4) Περὶ σχέσεως Πλεμνεύσεως πρὸς τὰ κακίθησι νεκρώματα, 1881.

9. **Δημήτριος Κατερινόπουλος.** Ἐγεννήθη τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1855 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν. Εἶτα ἀνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, μετὰ δὲ τὴν λήξιν τοῦ διδακτορικοῦ αὐτοῦ διπλώματος ἀπήλθεν εἰς Παρισίους, ἐνθα ἀνηγορεύθη καὶ πάλιν διδάκτωρ (1879). Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διορίσθη κατ' ἀρχάς (1886) καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Καλῶν τεχνῶν, εἶτα χειρουργός ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ, τῇ δὲ 1903 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας. Ἀπέθανε τῇ 7 Αὐγούστου 1934.

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Μιλέτη ἐπὶ τῶν καταγμάτων τῶν χόνδρων τοῦ λάρυγγος καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν δι' ἑμίου θυροειδοτομίας, 1879.
- 2) Χειρουργικὴ Θεραπεία τῶν ἰσχυροτήτων τοῦ ἥπατος, 1887.
- 3) Περὶ ἀλλοτριῶν σπερμάτων τοῦ ἰσχυρικοῦ ἀκουστικοῦ πόρου, 1879.
- 4) Περὶ ἀρτηρίας τοῦ Σκετοῦ, 1879.
- 5) Συμβολὴ εἰς τὰ ἰσχυροτήματα τῆς χειρὸς πρὸς τὸ ὄπισθον, 1882.
- 6) Περὶ μονοχόρου λιθοθρυψίας παρὰ τοῖς παισίν, 1882.
- 7) Περὶ ἀντρίστου τοῦ κρηνίου, 1899.
- 8—9) Πραγματῆρια ἐπὶ τῶν τραυμάτων τοῦ πάλμου τοῦ 1879, 1897 καὶ τοῦ πάλμου 1912—1913, τῶν νοσηλευθέντων ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐπίσης δὲ πολλαὶ συζητήσεις ἐν τῇ Ἰατρικῇ Ἐταιρείᾳ Ἀθηνῶν.

10. **Μαρίνος Ι. Γερούλωνος.** Ἐγεννήθη ἐν Πάτραις τῇ 21 Φεβρουαρίου 1867, τὴν δ' ἐγκύκλιον παιδευσιν αὐτοῦ ἔσχεν ἐν Ληξουρίῳ τῆς Κεφαλληνίας. Τῇ 1887 ἀνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ἐνθα ἐγένετο διδάκτωρ (1892) δημοσιεύσας πραγματείας ἐπερὶ τῶν μεταστάσεων τῶν κακοήθων ὄγκων ἐν τῇ ἐγκεφάλῳ, λαβὼν ἅμα τὴν ἀδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐγένετο κατόπιν ἐξωτερικὸς βοηθὸς εἰς διαφόρους κλινικάς, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀπριλίου 1894—6 τακτικὸς βοηθὸς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ καθηγ. Rottler ἐν Βερολίνῳ, δημοσιεύσας ἅμα πραγματείας περὶ τῆς φυματιώσεως τῶν ἄρθρων καὶ

της σπονδυλικής στήλης (1896). Τῷ 1896 μετακλήθεισ ἐγένετο τακτικὸς βοηθὸς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Greifswald ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Helferich, τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος ὕφηγητής. Μετὰ ταῦτα (1899) παρηκολούθησε τὸν καθηγητὴν Helferich εἰς Kiel, ἐνθα ἐδίβαζεν ὡς ὕφηγητής (1900). Τὸν Δ' αὐγούστου τοῦ 1902 ἀπαρχόμενος ἐκεῖθεν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς, καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Χειρουργικοῦ τμήματος τοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμίδος», παρ' ἧ διεμεινε μέχρι τοῦ 1914. Τῷ 1911 διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας, τὸν δ' Αὐγούστου τοῦ 1922 τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς. Τῷ 1926 ἐξελέγη τακτικὸν μέλος τῆς Αὐτοκρατορικῆς Γερμανικῆς Ἀκαδημίας τῶν φυσιοδιφῶν ἐν Halle, τῷ δὲ 1932 μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐγένετο ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Heidelberg ἐπὶ 550ατηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, κατ' Ὀκτώβριον δὲ τοῦ 1936 ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Μονάχου.

Ἐδημοσίευσε πλείστας ἐργασίας Ἑλληνιστὶ καὶ Γερμανιστὶ (περὶ τὰς 200). Ἐπιστημονικῶς ἀπασχόλησαν τούτων ἰδίᾳ ἡ φυματίωσις τῶν ὀστέων καὶ τῶν ἀρθρώσεων, αἱ ἐχινόκοκκοι, αἱ πλαστικαὶ ἐγχειρήσεις καὶ αἱ μεταμοσχεύσεις, ἡ χρησιμοποίησις μετάξης δι' ἀντικατάστασιν τενόντων ἢ μυῶν ἀντὶ ἄλλων, αἱ χειρουργικαὶ παθήσεις τοῦ ἥπατος, τοῦ κρανίου, τὰ πολεμικὰ τραύματα ἐκ τῆς πείρας αὐτοῦ ὡς ἀρχιάτρου ἐν τοῖς διαφόροις πολέμοις, ὁ Μαδούρειος ποῦς, ὃν πρῶτος παρετήρησε μετὰ τοῦ κ. Κατσαρᾶ. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ γενικῇ ναρκίᾳσι ἀκολουθεῖ ἰδίᾳ μὲθοδον (σκαπολαμίνης-μορφίνης) περὶ ἧς ἔγραψε (1911).

Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἀναφέρονται ὀλίγας τινὰς ἐκ τῶν νεωτέρων :

- 1) Περί ὕπαθεως ταγγραίας τοῦ ἰστέρου κατόπιν ἀγγιστῆς ἀπορροφῆας, 1926.
- 2) Über Entstehung und Histologie veralteter intrabdominaler Fistelgänge, 1927.
- 3) Αἰτιολογία καὶ Παθογένειαι τῆς ἰσθμῆς ὀστέου, 1927.
- 4) Ἀπώτερον ἀποτέλεσμα ἐμφυώσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως εἰς τὸ σπυροειδὲς πρὸς θεραπευτικὸν ἔκτισμα κροτοκοιλιακοῦ συρρίγγου, 1930.
- 5) Ein Beitrag zur Osteodystrophia fibrosa localisata, 1930.
- 6) Die chirurgische Behandlung der Echlinokokkenkrankheit, 1930 καὶ Ἑλληνιστὶ ἐν «Ἑλλ. Παιτρ.», 1930.
- 7) Πρωτικὴ τυφλίτις, 1931 καὶ Γερμανιστὶ Typhlitis ptotica 1931. Καὶ ἐκ τούτου ζητήματα.
- 8) Typhlitis ptotica. Ergänzende Bemerkungen. München 1931.
- 9) Χρόνιαι σκωληροειδίτις. Πρωτικὴ τυφλίτις, 1932.
- 10) Ἐνδοεῖς συντηρητικὴ καὶ χειρουργικὴ θεραπεία τῆς φυματίωσις τῶν ἀρθρώσεων 1933.
- 11) Ἐγχειρητικὴ περιπέσεις ἀκυρόματος τοῦ ἔγκερλιου, 1933.
- 12) Die Behandlung der Lungenechinokokken, Erlangen 1933.
- 13) Il trattamento dei disordini funzionali del colon, Roma 1933.
- 14) Ἀλέκτωμα παραθυροειδοῦς. Ὀστεοδυστροφία. Ἰνώδης ὄστειος, 1938.
- 15) Πραγματικὴ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Χειρουργικαὶ παθήσεις τῆς πύελου καὶ τῶν ἄκρων». ἐν τῇ Χειρουργικῇ Καίτη - Κόκκαλη, 1934.
- 16) Überblick über Ausführung u. Erfolge der Bassinischen Hernien-Operation in einem Zeitraum von 40 Jahren (1895), Padova 1935.
- 17) Ἐπὶ τῶν ἐνδοεῖων τῆς παραθυροειδοειδοῦς, 1934.
- 18) Die Echlinokokken-Krankheit in Griechenland, April 1936.

11. **Νικόλαος Ἀλιβιζάτος.** Ἐγεννήθη τῷ 1872 ἐν Αἰγυρίῳ, ἐνθα ἠκολούθησε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν. Τὴν Ἱατρικὴν ἐσπούδασεν ἐν Montpellier, Bordeaux καὶ Παρισίοις, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα (1897). Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ἐπιμελητὴς τῆς ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Γαλιάνην Χειρουργικῆς κλινικῆς (1902), εἰτα ὕφηγητής (1903) καὶ χειρουργὸς τῆς Ἀστυκλινικῆς (1906). Τῷ 1903 ἔβρουσε τὴν Πολυκλινικὴν Ἀθηνῶν. Τῷ 1918 διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς. Διετέλεσεν ἐπανειλημμένως βουλευτὴς Κεφαλληνίας, ἀπαστάλη δ' ὡς χειρουργὸς εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ πληγθέντα μέρη τῆς Σικελίας (1909).

Κυριώτερα: τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι :

- 1) Sur un nouveau procédé d'arthrotomie et de résection de l'épaule, Διακτ. Διατρ., 1897.
 - 2) Περί τῆς θεραπείας τοῦ ποταίου κακοῦ καὶ ἰδῆ τῆς ἀποτέρου ἐξουσίας τῆς κυρίως ὑπὸ γλαυροφάρμον, δι' ἐνὸς νέου μηχανήματος, Διατρ. Ἑφηρ., 1900.
 - 3) Περί τῆς διὰ κοκαίνης ἀναλγησίας ἐν τῇ χειρουργικῇ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Tuffier, 1901.
 - 4) Du castration des bourses comme moyen d'éviter la tuméfaction après l'incision de l'hydrocèle, 1903.
 - 5) La spermatorrhée. Nouveau procédé contre l'éctopie testiculaire, 1906.
 - 6) Περί σπερματορροφίας, 1906.
 - 7) Ἡ διὰ τοπικῶν καὶ ἐνδορραχιαίων ἰνέων σποδαφῆς ἀναλγησία, 1906.
 - 8) Περί μεμονωμένης κήρυξης τοῦ ἑνὸς πριεταρίου τῆς κνήμης, 1906.
 - 9) Rupture traumatique de la rate et de l'estomac avec déchirure de l'épipleure chez un paludéen. Splénectomie, Guérison 1909.
 - 10) L'orchidopexie, 1910.
 - 11) Sur un cas de rupture du penis, 1911.
 - 12) Fistule rharyngo-cutanée congénitale, 1911.
 - 13) Νόσος τοῦ Volkmann (συνεργ. Θεσσαλίας), 1916.
 - 14) Πι προσήκοντι τῇ ἱατρικῇ τῆς Ἑπιστάσεως καὶ ἰδῆ τῆς Κεφαλληνίας εἰς τὴν παγκόσμιον ἱατρικὴν.
 - 15) Sur le traitement chirurgical de la péritonite tuberculose, 1924.
 - 16) A propos de la rachianesthésie, 1928.
 - 17) Le traitement des plaies des tendons de la main, 1929.
 - 18) Le traitement chirurgical immédiat des fractures ouvertes de jambe 1931.
 - 19-20) A propos des cystes hydatiques du foie et du poumon, 1934.
- Καὶ σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον: Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἐπιγύουσαν καὶ καθ' ἡμέραν χειρουργίαν, 1931.

12. **Πολύβιος Κορύλλος.** Ἐγεννήθη τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1881 ἐν Πάτραις, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν, μεθ' ἧν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, γενόμενος διδάκτωρ τῷ 1901. Μεταθὰς εἰτα εἰς Παρισίους ἐνεγράφη εἰς τὴν ἐκεῖσε Ἱατρικὴν Σχολὴν, ἧς ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1914. Διετέλεσεν ἐν Παρισίοις βοηθὸς εἰς διάφορα νοσοκομεία, ἰδίᾳ δὲ εἰς χειρουργικὰ αὐτῶν τμήματα. Τῷ 1919 διορίσθη καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς παθολογίας, τῷ δὲ 1921 παρῆτήθη καὶ ἀπήλθεν εἰς Ἀμερικὴν, ἐνθα κατέλαβε τὴν θέσιν καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀπέθανεν ἐκεῖ τῷ 1938.

Ἀἱ κυριώτερα: τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν, δημοσιευθεῖσαι ὡς τὰ κατὰ Γαλλιστὶ εἶναι :

- 1) Νόσος τοῦ Recklinghausen, 1900, γαλλ.
- 2) Ἀποπνευστικὸν ἴνωμα μήτρας, 1908, γαλλ.

- 3) Επιδημία του κώλου, 1909, γαλλ.
- 4) Τά άδραντώματα, γαλλ.
- 5) Νέος τρόπος τοπικής άναεθσίας διά νοβοκαΐνης—δθρεκαΐνης; διά τας έγχειρήσεις του κώλου, 1916, γαλλ.
- 6) Περὶ τῆς υπερβιακής πλάγας τομῆς, 1911.
- 7) Συμβολή εἰς τὴν άνάτρεξιν του κρανίου 1912.
- 8) Περὶ άνάτρεξιν του κρανίου έν καιρῷ πολέμου, 1914, γαλλ.
- 9) Αἱ εἰς τὴν χειρουργικὴν του πολέμου άπειλήμεναι πρόοδοι τῆς συγχρόνου χειρουργικῆς 1919.
- 10) Corpuscules de Paccini dans une trompe utérine 1911.
- 11) Pince aiguille pour suture profonde, 1908.

13. **Έμμανουήλ Κοντολέων.** Έγεννήθη έν Κυθήροις τῷ 1879. Μετὰ σπουδὰς εἰς Γερμανίαν, Άγγλίαν καὶ Γαλλίαν έπανελθὼν έγένετο τῷ 1908 έπιμελητῆς τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ Άρσεταιείου, τῷ 1910 άφηγητῆς. Άπὸ τοῦ 1911 χειρουργὸς τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου. Τῷ 1921 διορίσθη έκτακτος καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς καὶ άπὸ τοῦ 1924 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ τῆς Χειρουργικῆς παθολογίας.

*Έγραψε πολλὰς έπιστημονικὰς έργασίας μεταξὺ τῶν ὁποίων αἱ έξῆς:

- 1) Zur Kasuistik der Prostatektomie suprapubica extravasculis.
- 2) Διόγνοις καὶ θεραπεία τῶν υδατιδων κύστιων του ήπατος.
- 3) Die operative Behandlung der elephantiasischen Oedeme.
- 4) The transport of wounded in war.
- 5) Die Lymphableitung des Scrotum.
- 6) Η κλινικὴ έκπαίδευσις έν τῇ Έσπερίᾳ Εύρώπῃ καὶ παρ' ἑαυτῶν.
- 7) Παθολογία τῶν σηπτικῶν τραυμάτων του έντέρου.
- 8) Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῶν ένδοξων καὶ του τεχνικῶν μέρους τῆς προστατεκτομίας.
- 9) Περιρριπτικὴ συμβολὴ εἰς τὴν παθολογίαν τῆς χρονίης έντερικῆς σκίσεως.
- 10) Τὰ άνώτερο άποτελέσματα τῆς νεοτέρης χειρουργικῆς θεραπείας τῶν χρονίων λεμφικῶν οίδημάτων.
- 11) Σύγχρονοι άπόψεις τῆς περιρριπτικῆς συμπαθεκτομίας.
- 12) Περὶ του μηχανισμοῦ τῆς ήλαίσεως τῆς ήπατικῆς άμβλύτητας.
- 13) Ἐπὶ τῆς παθολογίας καὶ τῆς διαγνώσεως τῆς πυροαλλοδύσεως του έντέρου.
- 14) Die chirurgische Komplikationen der Dengue.
- 15) Η άσπιουόθησις ἐπὶ καταγμάτων.
- 16) Vergroesserung der Brustdrüse nach Prostatektomie.
- 17) Die Entstehung des Hydatidenschirrens.
- 18) Έμφλοιοθεραπεία τῆς πολλαπλῆς ήγνασκηκίσεως.
- 19) Η γενικὴ νέκρωσις δι' ήβρίσεως.
- 20) Φλεγμονώδη υπερπλαστικὰ στενώματα του έφθαλου.
- 21) Χειρουργικὴ διαγνωστικὴ, 1926.

14. **Κωνσταντῖνος Μέγμηγας.** Έγεννήθη τῷ 1874 έν Κάμπερ τῆς Ουίτλου, τὰ δὲ άγκύκλια αὐτοῦ μθήματα ήκολούθησεν έν Καλάμεις. Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Άθηνῶν (1895) άπεστάλη διά διαγωνισμοῦ τῷ 1900 εἰς Γερμανίαν πρὸς έκπαίδευσιν εἰς τὴν χειρουργικὴν καὶ τὴν στρατιωτικὴν υγειονομικὴν άπηρεσίαν. Έπανελθὼν (1903) έγένετο χειρουργὸς του α' στρατιωτικοῦ νοσοκομείου καὶ άφηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς (1905). Παρατηθεὶς τῆς ένεργοῦ στρατιωτικῆς άπηρεσίας διορίσθη τῷ 1915 έκτακτος καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς

τῷ 1922 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Έγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Άνατομικῆς, τῷ δὲ 1935 καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς. Βουλευτῆς Λακωνίας (1911), εἶτα γερουσιαστῆς έν μέρους τῶν Πανεπιστημίων, τῆς Άκαδημίας καὶ τῶν άνωτάτων σχολῶν (1932), έξελέγη τῷ 1936 μέλος τῆς Γερμανικῆς Άκαδημίας του Μονάχου. Πρόεδρος τῆς Ιατρικῆς Έταιρείας Άθηνῶν (1923—1935).

Έκ τῶν πολυαριθμῶν έπιστημονικῶν αὐτοῦ έργασίῶν σημειοῦνται:

- 1) Η Χειρουργικὴ έν τῆς ήπαρίας, διατρ. άρ., 1904.
- 2) Γενικὴ Χειρουργικὴ Παθολογία, εἰς δ' έκδ. 1915—1925.
- 3) Έγχειρητικὴ, 1925.
- 4) Η πότις μίσηρ ὡς προστάτις τῶν ήπιστημῶν, ήναρτ. μαθ., 1923.
- 5) Η ήπιστήμη καὶ ή διδασκαλία αὐτῆς έν τῷ πανεπιστημίῳ, ήναρτ. λόγος, 1915.
- 6) Εἰδικὴ χειρουργικὴ, 1930.
- 7) Τοπογραφικὴ Άνατομικὴ, 1926.
- 8) Πλαστοὶ διατρητῆς έν του Α' Στρατ. Νοσοκομίου Άθηνῶν, 1905—1910.
- 9) Διατρητῆς έν τῆς πολεμικῆς πείρας έν Deutsch. militärärztliche Zeitschrift, κελ., 1913.
- 10) Πληθὺς άλλων διατρητῶν έν ήνοις, ής Γερμανικῆς, καὶ Έλληνικῆς περιοδικῆς.
- 11) Έπίσημο κριτικὸν ήπισημώσεως περὶ τῆς ήλληνικῆς χειρουργικῆς κατὰ τὰ ήτη 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924.
- 12) Εκδόσεις έκτακτῆς περὶ τῆς πανεπιστημιακῆς αὐτοῦ διδασκαλίας άπὸ του διορισμοῦ αὐτοῦ.
- 13) Έπίσημο κριτικὸν έπὶ του άγνωνισμοῦ Μαιουρητικῆς 1929, Ζαρηκεῶν, 1933 καὶ του Συμβουλίου, 1935.
- 14) Πλαστοὶ άνακαταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ιατρικὴν Έταιρείαν Άθηνῶν, τῆς Χειρουργικῆς Έταιρείας καὶ

*Άλλὰ καὶ άλλα δημοσιεύματα έξέδοτο οἷον λόγους, βιογραφίας καὶ κρίσεις ἐπὶ διαφόρων έπιστημονικῶν ζητημάτων, οἷον:

- 1) Πολικαὶ καὶ νείαι άντιλήψεις περὶ τῆς χειρουργικῆς 1924.
 - 2) Τὰ ήπιστημονικὴ καὶ ποιητικὴν ήργον του Α. Άναγνωστῆ, 1915.
 - 3) Η ήπιστημονικὴ καίθεσις τῶν γυναικῶν, 1928.
 - 4) Ιατρικὴ καὶ ήπιστήμη, 1929.
 - 5) Η διαίσεις τῶν ήπιστημῶν, 1931.
 - 6) Λόγος πανηγυρικὸς ἐπὶ τῇ ήκωνταετητητῇ τῆς Ιατρ. Έταιρείας Άθηνῶν, 1933.
 - 7) Das 100jährige Bestehen der Athener med. Gesellschaft, 1936.
 - 8) Der Krieg u. die Aerzte, 1932.
 - 9) Johann Wolfgang Goethe, 1932.
 - 10) Ο Goethe ὡς ήπιστήμων, 1932.
 - 11) Η δεινότης του Goethe, 1933.
- *Έτι δὲ Έπιστημολογία, 1933 καὶ μεταφράσεις διαφόρων ποιημάτων του Byron, του Goethe. Ήσπερίαις μείας χρότῃ ή έρμηνείας μεταφράσεως του Faust του Goethe (α' καὶ β' μέρος), 1935.

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙΝΙΚΗ

1. **Ιωάννης Ολύμπιος.** Ούτος διορισθεὶς τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1848 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Οφθαλμολογίας καὶ Χειρουργικῆς κλινικῆς έβίβαζε τὸ μθήμα τοῦτο μέχρι του 1856, ὁπότε ὁ Άνδρέας Άναγνωστῆκης διορίσθη έκτακτος καθηγητῆς τῆς Οφθαλμιατρικῆς καὶ Οφθαλμιατρικῆς καὶ διαδουτηῆς του Οφθαλμιατρείου (άπὸ του 1854).

2. **Ἀνδρέας Ἀναγνωστάκης.** Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Κρήτῃ τῇ 11 Ἀυγούστου 1829. Ἐσοῦδασεν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ἐγένετο διδάκτωρ τῷ 1849. Μετὰ εὐρυτέρας σπουδὰς ἐν Βιέννῃ, Βερολίνῃ καὶ Παρισίοις ἐπανακάμψας εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἐν ἀρχῇ μὲν ὁρηγητής (1854), εἶτα ἔκτακτος καθηγητής τῆς ὀφθαλμο-λογίας καὶ ὀτολογίας καὶ τέλος τακτικός τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1856. Προτάσει τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς ἐνακρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου νὰ διδάσκῃ ἐκτὸς τοῦ μαθήματος τούτου καὶ «οἰονδήποτε ἄλλο μάθημα θέλει τῆς Χειρουργικῆς». Διετέλεσε καὶ διευθυντής τοῦ Ὀφθαλμιατρείου ἀπὸ τοῦ 1854—1897. Ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς ἀρίστου ὀφθαλμολόγου ἐπεξετάθη καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν. Ἀπέθανε τῷ 1897.

Ἐγραψε πλείστα πραγματείας, ὧν ἀναφέρομεν τὰς ἑξῆς:

- 1) Essai sur l'exploration de la rétine et des milieux de l'œil sur le vivant au moyen d'un nouvel ophthalmoscope, Paris 1851.
- 2) De l'ophtalmologie en Grèce et en Égypte, Bruxelles 1856.
- 3) Melanges ophthalmologiques, Athènes 1861.
- 4) Contributions à l'histoire de la chirurgie oculaire chez les anciens, Athènes 1862.
- 5) Encore deux mots sur l'extraction de la cataracte chez les anciens, Athènes 1878.
- 6) La méthode antiseptique chez les anciens, Athènes 1899 καὶ Π. 1889.
- 7) Περὶ τῶν ὀφθαλμικῶν παθῶν, 1874.
- 8) Μιλῆσαι περὶ τῆς ὀπτικῆς τῶν ὀργάνων 1878.
- 9) Ἡ Ἱατρικὴ τοῦ Ἀριστοτέλους, 1893.
- 10) Ἡ ὕστερον κριτικὴ παρ' ὀφθαλμολόγους, 1891.
- 11) Περὶ ὀφθαλμικῆς καταγωγῆς τῶν κορεῶν φακῶν, Φασα, Δελτ. Γ', 379.
- 12) Τὴν ὁ ἱσχυρισμὸς τῶν μεγεθυντικῶν φακῶν, 1873.
- 13) Ὀφθαλμοσκοπίων Ἀναγνωστάκης, 1893.
- 14) Στοιχεῖα ὀφθαλμολογίας, 1861.

Ἐγραψεν ἐπίσης πλείστα ἄρθρα εἰς περιοδικὰ καὶ πραγματείας ἀσχετοῦς πρὸς τὴν Ἱατρικὴν. Ἰδιαιτέρας μνείας χρήζει ἢ περὶ τῆς πνευματικῆς προσόδου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους 1875. Γνώστης τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἡσχολήθη ἰδιαιτέρως καὶ περὶ τὴν λογογραφίαν καὶ ποίησιν, μετέφρασε δ' ἐμμέτρως τὴν Maria Stuart τοῦ Schiller (1896).

3. **Νικόλαος Δελλαπόρτας.** Ἐγεννήθη κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1852 ἐν Ἀργεστολίῳ, ἐνθα διήκουσε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ σπουδὴν, μεθ' ἣν ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ ἐν ἔτος μετέβη εἰς Πίζαν τῆς Ἰταλίας, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ πτυχίον (1872), εἶτα δ' ἐν Νεαπόλει καὶ τὴν ἄδειαν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Μετὰ διετῆ δὲ μετεκπαίδευσιν περὶ τὴν Ὀφθαλμολογίαν ἐν Βιέννῃ, ἐπέστρεψεν (1875) εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐγένετο ὁρηγητής τῆς Ὀφθαλμολογίας καὶ ἰατρός τῆς Ἀστυκλινικῆς (1876-97) καὶ τῷ 1897 καθηγητής τῆς Ὀφθαλμολογίας. Ἀπολυθεὶς μετὰ διετίαν ἐπανε-διωρίσθη τῇ 10 Ἀυγούστου 1910. Ἀπέθανε τῷ 1928.

Κυριώτεραι τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ εἶναι:

- 1) La strabisme étudié physiologiquement, 1872.
- 2) Περὶ ἐγκυρῶσεων τοῦ σταβισμού (διετρ. ἔργ.), 1875.
- 3) Περὶ τῶν οὐσίτων ὀφθαλμολογίας ὡς εἰδικῆτος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὅλην Ἱατρικὴν, 1878.

Καὶ πολλὰ διετριβὰ ἐν τῇ περιοδικῇ «Γαλήνῃ», οὕτως ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐκρυπῶν. Ἐπίσης ἐξέδοτο σύγγραμμα Ὀφθαλμολογίας, 1915.

4. **Γεώργιος Γαζέπης.** Ἐγεννήθη τῷ 1860 ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐθείας, ἐνθα διήκουσε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν, μεθ' ἣν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ τὴν ἀναγνώσειν του εἰς διδάκτορα (1882) μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐν τῇ Ὀφθαλμολογίᾳ. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας ἤσκησε τὴν ὀφθαλμιατρικὴν, τῷ δὲ 1899 διορίσθη καθηγητής τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1929.

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν εἶναι:

- 1) Θεραπεία τοῦ τραχιόματος ἐκ τῶν ὀργάνων Ἱατρῶν, 1892.
- 2) Θεραπεία τοῦ τραχιόματος, 1892.
- 3) Περὶ ὀπιοχόματος, 1894.
- 4) Διπλοὺς φακὸς πρὸς ἕξιαν τῶν ὀφθαλμῶν διὰ τοῦ κλαίου φωτισμοῦ, Παρίσι 1833.
- 5) Ὀφθαλμικὸν ἀμφοτέρωθεν ὄρασμα, 1884.
- 6) Κατασπλάστης, χειρουργικὸν ὄργανον, 1887. Archiv d'opht. 1892.
- 7) Ἱατρικὴ ἀμβλυοπία μετὰ δερματογραφίας 1910.
- 8) Περὶ ἡμεροσκοπίας, Γαλλός, 1896.
- 9) Περὶ ἰριδοκτομίας 1911.
- 10) Ὀφθαλμικὴ κλῆμαξ ἐν δέκα διαφόροις γλώσσαις, 1896.
- 11) Ἀπογραφικὸν πινάκας τῆς κλινικῆς αὐτοῦ, 1894.

5. **Γεώργιος Φωκᾶς Κοσμετάτος.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀργεστολίῳ τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1876. Ἐσοῦδασε τὴν Ἱατρικὴν ἐν Παρισίοις, ἐνθα ἔλαβε καὶ τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος (1898), μετὰ ταῦτα πρὸς μετεκπαίδευσιν μετέβη εἰς Γερμανίαν, ἀσχοληθεὶς περὶ τὴν ὀφθαλμολογίαν καὶ τὴν ἐμβρυολογίαν καὶ ἱστολογίαν. Ἐπα-νελλθὼν εἰς Ἀθήνας (1902) ἐγένετο διαδοχικῶς ἐπιμελητής τοῦ Ἀνατομικοῦ καὶ ὁρηγητής τῆς Ὀφθαλμολογίας (1906), ἔκτακτος καθηγητής τῆς ἱστολογίας καὶ ἔμβρυολογίας (1919), τακτικός καθηγητής τῆς Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς (1931), διευθυντής τοῦ Ὀφθαλμιατρείου καὶ πρόεδρος μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1929).

Ἐδημοσίευσεν ἀλληγοιστί, γαλλιστί καὶ γερμανιστί περὶ τὰς 150 ἐργασίας ἀναφερομένας εἰς τὴν ἱστολογίαν, ἐμβρυολογίαν καὶ ὀφθαλμολογίαν καὶ δύο συγγράμ-ματα, ὧν τὸ μὲν φέρει τὸν τίτλον: Θεραπευτικὴ τῶν νόσων τῶν ὀφθαλμῶν (1907, 1926), τὸ δὲ ἕτερον Ὀφθαλμολογία (1936).

Κυριώτεραι ἐργασίαι αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Recherches sur le développement des voies lacrymales. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορῆς. Παρί-σι 1898.
- 2) Περὶ τῆς διαπλάσεως τῶν ἐξαρτημάτων τοῦ ὀφθαλμοῦ. Διατριβὴ ἐπὶ ὕψιστης, Ἀθήναι 1903.

- 3) Recherches sur le développement de la membrane pupillaire chez l'homme. Archives d'ophtalmologie, 1910.
- 4) Recherches sur le développement de l'iris et la formation de la chambre antérieure chez l'homme. Arch. d'ophtalmologie, 1911.
- 5) De l'œil des anencéphales. Arch. d'ophtalmologie, 1905.
- 6) Über eine Form von Pseudocolobom der Iris, oder Ectropium uveæ congenitum. Archiv für Augenheilkunde, 1906.
- 7) Über einige angeborene Anomalien der Tränenwege. Archiv für Augenheilkunde, 1906.
- 8) Des kystes épithéliaux de la conjonctive. Archives d'ophtalmologie, 1907.
- 9) Quelques considérations sur le trachome en Grèce. Αρχαία Πατρῶν, 1906.
- 10) Des complications cornéennes de la rougeole. Arch. d'ophtalmologie, 1908.
- 11) Trois cas de Microphthalmie. Annal. d'Oculistique et Αρχαία Πατρῶν, 1908.
- 12) Über eine atypische Form von Frühjahrskatarrh. Arch. für Augenheilkunde, 1911.
- 13) Des cystes congénitaux du segment antérieur de la tunique vasculaire du cristallin. Annales d'oculistique, 1912.
- 14) De la fréquence et de formes cliniques du trachome en Grèce, 1914.
- 15) Verletzungen der Augen durch Gewehrkugelschüsse während des Krieges. Archiv für Augenheilkunde und Αρχαία Πατρῶν, 1915.
- 16) Blessures des yeux par des bombes à main pendant la guerre. La Clinique Ophthalmologique, 1914.
- 17) De la cyclopie chez les monstres diprosopes triophtalmes, 1921.
- 18) Sur les flocculi du bord de l'iris humain. Ann. d'oculistique, 1921.
- 19) Des affections de la cornée au cours de la syphilis acquise. Arch. d'Ophtalmologie, 1921.
- 20) Sur la genèse de l'hydrophtalmie congénitale. Ann. d'oculistique, 1926.

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ

1. Μιλτιάδης Βενιζέλος (βρ. σελ. 52).

2. **Σπυρίδων Κ. Μπαλάνος.** Έργονος του επιφανούς διδασκάλου του Γένους Μπαλάνου Βασιλοπούλου γεννήθη τῷ 1824 ἐν Κερκύρῃ καὶ ἐπορεύσατο τὴν ἰατρικὴν ἐν Ἀθήναις καὶ Παρισίοις. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα διορίσθη τῷ μὲν 1856 ὑφηγητὴς, τῷ δὲ 1862 ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς, τῷ δὲ 1875 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ὑγιεινῆς καὶ σφιλιδολογίας. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1881.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων ἀναφέρονται τὰς ἑξῆς:

- 1) Περὶ τῆς νοθείου τῶν οσίων, ποσῶν καὶ καρκινωμάτων καὶ τῆς αὐτομάτου αὐτῶν ἀλλοιώσεως (Ἰατρ. ἐφ. Α', 98).
- 2) Περὶ σωματικῶν (Παλ. Α', 39).
- 3) Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μετὰ τοῦ I. Βισρανέου τοῦ συγγραμματος τοῦ A. Γριζόλου: «εἰδικὴς Παθολογίας στοιχειώδους καὶ πρακτικῆς πραγματεία». Ἀθήναι, 1819.
- 4) Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Ἔργου τοῦ Κώλλραϊ: «Περὶ τῶν ἀφροδισίου νοσημάτων», 3 τόμ. 1876.

3. Παῦλος Ἰωάννου (βρ. ἀνωτ. 36).

4. Εὐάγγελος Καλλιωνίδης (βρ. ἀνωτ. σελ. 37).

5. **Βασίλειος Πρωτόπουλος.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Δεκεμβρίου 1854. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Ἀθήναις, ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρ. Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, ἧς διδάκτωρ ἐγένετο τῷ 1873. Εἶτα μετέβη εἰς Βιέννην ἔνθα μετεκπαιδεύθη περὶ τὰ δερματικὰ καὶ ἀφροδισια νοσήματα. Ἐπανελθὼν ἐγένετο ὑφηγητὴς τῶν μαθημάτων τούτων (1881), τῷ δὲ 1902 τακτικὸς καθηγητὴς. Τῷ 1910 ἀπελύθη, ἀλλ' ἐπαναδιορίσθη (1916). Ἀπέθανε τῷ 1922.

Κυριώτεροι τῶν ἐργασίων αὐτοῦ εἶναι:

- 1) Περὶ σφιλιδίων ἱκανοτήτων, 1881.
- 2) Περὶ μαλακοῦ ἔλακος, 1885.
- 3) Περὶ σφιλιδίου ἔλακος, 1887.
- 4) Περὶ βουβόλων καὶ λεμφαγγειῶν καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν, 1898.
- 5) Περὶ βλεννορροϊκῆς ἐπιδορυμίας καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς, 1898.
- 6) Ἡ σφιλίς ἐν Ἑλλάδι, 1901.

6. **Γεώργιος Θ. Φωτεινός.** Ἐγεννήθη τῇ 26 Ἰανουαρίου 1878 ἐν Μυλοποτάμῳ Κυθήρων. Μετὰ τὰ ἐγκύκλια αὐτοῦ μαθήματα ἐν Κυθήροις καὶ τῇ Γαλλικῇ σχολῇ Σμύρνης ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου (1893), ἀνηγορεύθη δὲ διδάκτωρ τῷ 1898. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς μετεκπαιδεύσιν ἐν τῇ δερματολογίᾳ καὶ σφιλιδολογίᾳ, εἶτα δὲ καὶ εἰς Βερολίον καὶ Βιέννην. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐν Ἑλλάδι σπουδῶν του ἐγένετο βοηθὸς τῆς τοπογραφικῆς ἀνατομίας (1896), βοηθὸς δὲ τοῦ νοσοκομείου τῶν Ἀφροδισίων νόσων καὶ εἶτα τῆς Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς τῶν Ἀφροδισίων καὶ δερματικῶν νοσημάτων. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἐπιμελητὴς τῆς αὐτῆς κλινικῆς ἀπὸ τοῦ 1908 μέχρι τῆς 9 Ἀυγούστου 1910, ὅτε διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῶν ἀφροδισίων καὶ δερματικῶν νοσημάτων καὶ διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου Ἀνδρέου Συγγροῦ, οὗτως εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ συμπλήρωσιν μεγάλως συνέβαλε.

Αἱ σπουδαιότεραι ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων εἶναι:

- 1) Contribution à l'étude et au traitement des affections cutanées et ganglionnaires de la région inguinocrotale, 1906.
- 2) Über einige Kulturen und mikroskopische Präparate von Herpes tonsurans, 1907.
- 3) Die Bedeutung von Wachsabdrücken (moulagens) bei Dermatologie u. Syphilis nebst einer ausführlichen Beschreibung ihrer Herstellung mit einem Vorwort von Prof. Lassar, 1907.
- 4) Sur les résultats curatifs du 606, 1912.
- 5) La seroréaction de Wassermann et la cutiréaction du Pirquet dans la lèpre (avec Michaelidès), 1912.
- 6) Un nouveau traitement du Bouton d'Orient par les injections locales de chlorhydrate d'émétine, 1920.
- 7) Die Behandlung der Orientbeule durch locale Injektionen mit emetinum hydrochloricum, 1930.
- 8) Gaucher. Δερματολογία μετάφρασις μετὰ τῶν Πετροπούλου καὶ Εὐαγγέλου, 1915.
- 9) Augagneur et Carle. Ἐγχειρίδιον ἀφροδισίων νοσημάτων, Μετάφρ. μετὰ τῶν Πετροπούλου καὶ Εὐαγγέλου, 1918.
- 10) Περὶ ἐντερίσεως τοῦ βόου, 1918.
- 11) Περὶ θεραπευτικῶν ἐπιδορυμάτων τῷ 606, 1912.
- 12) Αἱ πρόοδοι τῆς ἀφροδισιολογίας ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ θεραπευτικῆς ἀπόψεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, 1918.

Πρὸς τούτους δὲ μόνος ἦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἰατρῶν ἐπιμελητῶν καὶ βοηθῶν τοῦ Νοσοκομείου Ἀνδρέου Συγγρού ἀνεκοίνοσε περὶ τὰς 2 χιλ. περιπτώσεων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀφροδισιολογικὴν καὶ Δερματολογικὴν Ἑταιρείαν.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ — ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

1. **Νικόλαος Κωστής.** Ἐγεννήθη τῷ 1805 ἐν Σμύρνῃ, ἐξ εὐπόρου Θεσσαλικῆς οἰκογενείας, ἣτις κατὰ τὴν ἐπανάστασιν διεσώθη εἰς Τεργέστην. Τὴν ἰατρικὴν ἐσπούδασεν ἐν Heidelberg, εἶτα δ' ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις διορισθεὶς ἐν ἀρχῇ νομιάτρος. Ἄμα τῇ ἰδρύσει τοῦ Πανεπιστημίου διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἰατρικῆς ὕλης καὶ Μαιευτικῆς, ἅμα δὲ διευθυντὴς τοῦ Μαιευτηρίου, ὅπερ οὗτος πρῶτος ἰδρύσε καὶ διοργάνωσεν. Ἰδιαίτερος ἰατρός τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος ἐπὶ μακρὰ ἔτη, διετέλεσε πρόεδρος τοῦ Ἰατροσυνεδρίου καὶ πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν. Ἐπίσης μεγάλως συνέβαλεν εἰς τὴν Θεσσαλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1854. Ἀπέθανε τῇ 14 Μαρτίου 1861 ἐξ ἀποπληξίας.

Ἐγραψε:

- 1) Ἐγχειρίδιον Μαιευτικῆς, Ἀθήναι, 1849.
- 2) Ἐγχειρίδιον φαρμακολογίας, Ἀθήναι, 1853.
- 3) Ἐκθεσις περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Μαιευτηρίου (1836-1837), ἐν περιοδικῷ «Ἀκρόπολις».

Ἐκτὸς τούτων πολλὰς ἀνακοινώσεις ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Ἰατρικῇ Ἑταιρείᾳ.

2. **Μιλτιάδης Βενιζέλος.** Ἐγεννήθη ἐν Αἰγίνῃ τῷ 1822 ἐξ οἰκογενείας τῶν Μπενιζέλων Παλαιολόγων. Μετὰ τὰ ἐν Αἰγίνῃ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα, ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, γενόμενος διδάκτωρ τῷ 1854. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Βερολίνον γενόμενος διδάκτωρ διὰ τῆς ἐνασίμου γαλλιστὴ γραφείσης διατριβῆς του περὶ τοῦ φαρτοῦ ὕμενος. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἐν ἀρχῇ μὲν δημοτικὸς ἰατρός, εἶτα δὲ ὑφηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας (23. 2. 1850) καὶ βοηθὸς ἐν τῇ Ἀστυκλικῇ, τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1852 ἑκτακτος καθηγητὴς τῶν νευρικῶν, σφραδακτικῶν καὶ δερματικῶν νοσημάτων, τῇ δὲ 2 Μαΐου 1861 καθηγητὴς τῆς μαιευτικῆς καὶ διευθυντὴς τοῦ Μαιευτηρίου¹. Τῷ 1863 ἐξελέγη πληρεξούσιος Ἀττικῆς ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, τῷ δὲ 1886 (24 Νοεμβρίου) παραιτηθεὶς ἐγένετο βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν τῇ ὑπὸ τὸν Βάλδην κυβέρνησει. Ἀπέθανε τῇ 9 Ἰανουαρίου 1887 ἐκ συγκοπῆς. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τούτου ἰδρύθη τὸ νοσοκομεῖον τῶν μεταδοτικῶν (ἀφροδισίων) νοσημάτων.

Συμφώνως ταῖς παραδόσεσιν αὐτοῦ εἶχεν ἐκδοθῆ λιθόγραφος Μαιευτικῆ.

¹ Β. Α. ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1865 ἐχώρησε τὴν φαρμακολογίαν ἀπὸ τῆς μαιευτικῆς, εἰς ἣν ἦτο αὐτῇ πρωτοβουλίᾳ διὰ Β. Α. τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1843.

3. **Δημήτριος Κόνσολας.** Ἐγεννήθη τῷ 1828 ἐν Θήβαις, μετὰ δὲ τὴν ἐκεῖσε ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους, ἔνθα μετεκπαιδεύθη περὶ τὸν κλάδον τῆς μαιευτικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο τῷ μὲν 1870 ὑφηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ ἰατρός τοῦ Μαιευτηρίου (1872), τῷ 1881 ἑκτακτος καθηγητὴς καὶ τῷ 1884 τακτικὸς καθηγητὴς, διδάσκων ἐν ἀρχῇ τὸ μάθημα μετὰ τοῦ Βενιζέλου. Ἀπέθανε τῇ 27 Μαΐου 1908.

Ἐκτὸς ἀνακοινώσεων αὐτοῦ ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Ἰατρικῇ Ἑταιρείᾳ καὶ δημοσιευμάτων ἐν περιοδικοῖς ὁ Δ. Κόνσολας μετέφρασεν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ Joulin συγγραφείσαν «Πραγματεῖαν πλήρη περὶ Μαιευτικῆς» (Ἀθ. 1876, τόμ. 3, ἐκδόσις Β', 1894) καὶ ἐξέδοτο «Ἐγχειρίδιον μαιευτικῆς» πρὸς χρῆσιν τῶν ματῶν καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Μαιευτηρίου (ἐκδ. Γ', Ἀθ. 1900) καὶ πραγματεῖαν περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀναισθητικῶν κατὰ τὸν τοκετὸν (Ἀθ. 1870).

4. **Κωνσταντῖνος Ν. Δούρος.** Ἐγεννήθη ἐν Ναυπάκτῃ τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1864 ἐνθα ἐδιδάχθη καὶ τὰ πρῶτα γράμματα. Μετὰ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσιν ἐν Ἀθήναις καὶ Κερκύρᾳ ἐνεγράφη (1884) ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῷ δὲ 1888 ἀνγγορεύθη διδάκτωρ. Διετέλεσε δ' ἐσωτερικὸς ἰατρός τοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» μέχρι τοῦ 1891, ὅποτε ἐπιτυχῶν ἐν τῷ διαγωνισμῷ Ἀρεταίου ἀπεστάλη εἰς Μάναχον καὶ Βερολίνον πρὸς εἰδίκευσιν περὶ τὸν κλάδον τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας. Ἐν Βερολίνῃ διετέλεσε βοηθὸς τῆς Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ Ohlshausen. Τῷ 1895 μετέβη εἰς Ἀγγλίαν καὶ παρακολούθησε τὰς κλινικὰς τοῦ Λονδίνου, Ἐδιμβούργου καὶ τὴν Κλινικὴν Rotunda καὶ μετὰ δοκιμασίαν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Δουβλίνου ἐλαβε τὸ δίπλωμα μαιευτῆρος-γυναικολόγου. Ἐπανακάμψας εἰς Ἀθήνας (1896) ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς μαιευτικῆς καὶ γυναικολογίας (1897) καὶ βοηθὸς τῆς Ἀστυκλικῆς ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1908, ὅποτε διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς. Διετέλεσε μέλος καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἰατροσυνεδρίου, γερουσιαστὴς (1931), βουλευτὴς Αἰτωλο-Ἀκαρνανίας (1935) καὶ ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς (1935). Τῷ 1934 ἐγένετο ὁμότιμος καθηγητὴς. Ἀπὸ τοῦ 1896-1936 διετέλεσεν ἰατρός τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας.

Συνέγραψε πολλὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας καὶ σύγγραμμα Μαιευτικῆς (α', ἐκδ. 1916, β', 1925). Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν ἀναφέρομεν:

- 1) Über die Behandlung der Nachgeburtperiode bei Abortus, 1892.
- 2) Über den Einfluss des Malariafiebers auf der Schwangerschaft, der Geburt und des Wochenbettes, 1906.
- 3) Therapie der Wehenschwäche während der Geburt und der Subinvolutione Uteri, 1906.
- 4) Über die künstliche Eröffnung der Gebärmutter in der Geburtshilfe, 1907.
- 5) Περὶ μωρῶν τῆς μήτρας ἐν σχέσει πρὸς τὴν κύσιν, τὸν τοκετὸν καὶ τὴν λοχείαν, 1897.
- 6) Φυσιολογία καὶ παθολογία τῆς λοχείας, 1902.

- 7) Μελέτη περί της αιτιολογίας και θεραπείας των φλεγμονωδών αλλοιώσεων της σάλπιγγος και φάρυγγος, 1900.
- 8) Περί αποξείσεως της μήτρας και των προς ταύτην ενδείξεων, 1890.
- 9) Περί συμφοροστομίας, 1893.
- 10) Περί δλικής μήτρας της μήτρας, 1898.
- 11) Περί βίου του καρκίνου, 1906.
- 12) Περί της προφυλάξεως των τελευτών και λεγόμενων από της επιλογίου λοιμώξεως, 1905.
- 13) Η θέση της μαιευτικής και γυναικολογίας εν τη καθόλου Ιατρική, 1898.
- 14) Περί της εξελίξεως και της ανακάλυψης της επιλογίου λοιμώξεως και της από ταύτην προφυλάξεως της γυναίκης και περί της επιδόσεως, εν τω γυναικείω ή μεγάλη αυτή ανακάλυψις επί της εν γένει κρούσεως της μαιευτικής και της καθόλου υγείας του ανθρώπου, 1908.
- 15) Περί του βίου του Ίπποκράτους και ιδίως περί των ιδίων αυτού επί της αιτιολογίας της λοιμώξεως και επί της αντισηπτικής και άσηπτικής μεθόδου, 1930.

5. Νικόλαος Πετσάλης. Έξ Ήπειρωτικής οικογενείας καταγόμενος, έγεννήθη εν Αθήναις τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1872, μετά δὲ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδεύσειν ἐν Αθήναις καὶ Χάλκῃ ἐναγράφη τῇ 1889 ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, εἶτα δὲ ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Μομφελλιῆ καὶ Παρισίων, ἔνθα ἐγένετο διδάκτωρ τῇ 1898. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας ἐγένετο τῇ μὲν 1902 ὀφηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας καὶ ἐπιμελητὴς τῆς Μαιευτικῆς Κλινικῆς, τῇ δὲ 1919 (10 Ἀπριλίου) τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς Κλινικῆς καὶ διευθυντὴς Δημοσίου Μαιευτηρίου, ἀντὶ τοῦ τότε ἀπολυθέντος Κ. Λούρου. Ἐπαναδιορισθέντος ἑμῶς τούτου (1920) ἀπαλύθη, ἀλλ' ἐπαναδιορίσθη τῇ 1923. Τῇ 1935 ἀπαλύθη καὶ πάλιν ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ Λογοθετοπούλου, ἐπανήλθεν ἑμῶς καὶ πάλιν ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ, ἣν κατέχει μέχρι σήμερον. Διετέλεσε πληρεξούσιος Ἐβδόμης (1910—1911) ἐν τῇ Α' καὶ Β' ἀναθεωρητικῇ Ἐθνικοσυνολεύσει, βουλευτὴς Ἐβδόμης καὶ τέλος γερουσιαστὴς νομοῦ Ἐβδόμης (1929).

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ μνημονεύομεν ὡς:

- 1) Σχίσεις τινὲς ἐπὶ τῆς θεραπείας τῶν φηθερσοσάλπιγγιτιδων, Γαλλ. 1898.
- 2) Περί τῆς τῶν ὑμῶν ἱσχυρίας, 1902.
- 3) Ὀλικὴ ἔμμησὶς τοῦ θυρογλωσσικοῦ πόρου, 1905.
- 4) Ἱστολογικὴ μελέτη τοῦ νεφρικοῦ συστήματος ἀναγκαζίου βρέφους (ἐν συνεργασίᾳ μετὰ Γ. Κοσμάκου) Γαλλ. 1905.
- 5) Περί διαγνώσεως τῆς σκαρμυδικῆς ἀπὸ τῆς λεγομένης ἀνατομικῆς ἀκαμίας τοῦ μητρικοῦ αἵματος, 1905.
- 6) Περὶ τῆς σπανίας σγαλιώσεως τῶν ἀγγείων τοῦ ἠρραλίου λάρου, 1906.
- 7) Ἱστολογικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ πλάκωτος τῶν ἑλαιοκυττῶν, 1906.
- 8) Ἐγχερηστικαὶ ἐπιπλακαὶ τῆς ἐπιλογίου μόλυνσεως, 1906.
- 9) Περί χειρουργημάτων βραδείας ἀναπύξεως. Συγκριτικὰ καὶ συγκριτοσφαίρια, Γαλλ. 1911.
- 10) Ἐρευναὶ ἐπὶ τῆς ἀναπύξεως τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῆς γυναίκης, Γαλλ. 1915.
- 11) Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας καὶ ιδίως τῆς κλητικῆς αὐτοῦ μόρας, 1921.
- 12) Περί ἑκτροπῆς τῆς μήτρας, 1933.
- 13) Περὶ τῆς δευτέρας τῆς μήτρας μετ' ἀποσπασμοῦ τμήματος λεπτοῦ ἐντέρου, 1936.

6. Κωνσταντῖνος Λογοθετόπουλος. Ἐγεννήθη τῇ 1878 ἐν Ναυπλίῳ, ἔνθα καὶ διένησε τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς. Τῇ 1897 μετέβη εἰς Μόναχον, ἔνθα καὶ ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν, γενόμενος διδάκτωρ τῇ 1903, ἅμα δὲ βοηθὸς

(1903) καὶ ἐπιμελητὴς (1906) τῆς ἐκείσε Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας τῇ 1910 ἔβρουσεν ἰδιωτικὴν μαιευτικὴν καὶ γυναικολογικὴν κλινικὴν, τῇ δὲ 1922 ἐγένετο τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Γυναικολογίας καὶ διευθυντὴς τῆς Πανεπιστημιακῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Ἀρεταιεῖου νοσοκομείου, ἔβρουσας ἅμα ἰδίαν πτέρυγα πρὸς νοσηλείαν ἰδίων αὐτοῦ ἀσθενῶν. Τῇ 1924 ἔβρουσεν ἐν ταύτῃ τῇ βοηθείᾳ τοῦ βραδίου τῆς δωρεᾶς *Ναχάρων* καὶ νέον τοιοῦτον (1930) τμήμα πρὸς θεραπείαν καρκινοπαθῶν. Τῇ 1935 ἀνέλαβεν ἐπὶ ἐν περίπτῳ ἔτος ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τὴν διευθύνειν τοῦ Δημοσίου Μαιευτηρίου. Ἐπὶ τῆς πρωτανείας αὐτοῦ ἐδόθησαν πολλὰ ζητήματα τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, παρεχωρήθη αὐτῇ τὸ Κρατικὸν «Ἱπποκράτειον» νοσοκομεῖον, ἔβρουθη τὸ «Λαϊκὸν νοσοκομεῖον», ἡ νέα Ἀστυκλινικὴ καὶ ἐτέθησαν οἱ θεμέλιοι λίθοι τοῦ Δημοσίου Μαιευτηρίου, τοῦ Ὄδοντοιατρικοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Μεγάρου τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν. Εἶναι μέλος τῆς Γερμανικῆς Ἀκαδημίας τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Μονάχου καὶ ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγιεινικοῦ Συμβουλίου.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ αἱ μάλιστα ἀξιωμακτικώτατοι εἶναι αἱ ἐπόμεναι γερμανιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ δημοσιευθεῖσαι:

- 1) Περί ἀτραχίας τοῦ καλοῦ, 1904.
 - 2) Περί φορησιότητος τῶν ἐπὶ γεννητικῶν ὀργάνων, 1906.
 - 3) Περί τῆς σημασίας τῶν λευκοκυττῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐπιλογίους λοιμώξεις καὶ τὰς φλεγμονώδεις γυναικολογικὰς παθήσεις, 1910.
 - 4) Περί νέου κελιοδιαστολέως, 1910.
 - 5) Περί διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῆς ἑμμητρίας κήσεως, 1910.
 - 6) Περί ἑμμητροπύρεως, 1911.
 - 7) Νέα μέθοδος αἱμοστασίας κατὰ τὰς ὑστερικότητας, 1923.
 - 8) Νέα ἄξις πρὸς τὴν σκοληκοειδῆ ἀπόφωσιν, 1923.
 - 9) Νέα ἱγχειρητικὴ μέθοδος κατὰ τὰς βαρεῖας ἑμμητροπύρεως, 1931.
 - 10) Μέθοδοι ἱγχειρήσεως κλαστικῶν σπυγγίων, 1931.
 - 11) Μερικὴ σφραγιστὴς ἰσχυρὴ τῆς μήτρας κατὰ τὸν ἐμμητρικὸν ἔκτομα, 1933.
 - 12) Νέα μέθοδος θεραπείας τῆς χρονίως παρεμμητρίας διὰ τεχνητῆς ἀποστρηματοποιήσεως, 1935.
 - 13) Μέθοδος ἱγχειρήσεως ἐπιπέτῃσι διαφράγματι τοῦ καλοῦ, 1936.
- Καὶ κλαίεται ἄλλαι ἐπὶ πλείοι δὲ ταύταις ἔδρασευσαν ἐν ἔτει 1929 δίτομον εἰς γράμμα «Γυναικολογία».

7. Νικόλαος Κωνστ. Δούρος. Ἐγεννήθη τῇ 6ῃ Μαρτίου 1898 ἐν Αθήναις, ἔνθα καὶ ἐπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς. Ἐφοίτησεν ἐπὶ διατίαν (1913—1914) ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μεταγράφη ἀκολουθῶν εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βέρνης, ὅπου τῇ 1919 ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα. Εἶτα εἰργάσθη ἐν Βιέννῃ καὶ ὡς τακτικὸς βοηθὸς ἐν τῇ Μαιευτικῇ καὶ Γυναικολογικῇ Κλινικῇ τοῦ Βερολίνου ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Вунтπ μέχρι τοῦ 1925, ὅτε καὶ ἀνηγορεύθη ὀφηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου, ἀφοῦ ἔλαβεν τὴν ἀδειαν ἐξασκήσεως ἐν Γερμανίᾳ. Τὸ αὐτὸ ἔτος μετεκλήθη ὡς ἐπιμελητὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ ἑρευνητικοῦ τμήματος τῆς Κρατικῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τῆς Δρέσδης.

ένθα παρέμεινε μέχρι το 1930. Τη 1928 προήχθη υπό της 'Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βερολίνου εις έκτακτον καθηγητήν της Μαιευτικής και Γυναικολογίας. Τη 1930 επανελθών εις 'Αθήνας διεθύθη την «Κλινικήν Λούρου» ως αναπληρωτής του καθηγητού Κ. Λούρου, αναγνωρισθείς τη 1934 ως έκτακτος καθηγητής του 'Αθηναιου Πανεπιστημίου. Κατ' 'Απρίλιον του 1935 διορίσθη τακτικός καθηγητής και διευθυντής της Γυναικολογικής Κλινικής εν τῷ Πανεπιστημίῳ 'Αθηνῶν και διευθυντής του Μαιευτηρίου «Μαρίκα 'Ηλιάδη» (Δωρεά 'Ελενας Βενιζέλου).

Αί εργασίαι, όμιλίαι και δημοσιεύσεις αὐ περισσότεραι τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύθησαν εἰς Γερμανικά περιοδικά ὑπερβαίνουν τὰς 100. Ἐκ τούτων 61 ἐγένοντο ἐν Γερμανίᾳ μέχρι τοῦ 1930 και αὐ ὑπόλοιποι μετὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα καθισθόν του ἀπὸ τοῦ 1930 και ἐφεξῆς. Ὡς σπουδαιότερας ἀναφέρομεν τὰς ἀκολούθους:

- 1) Immunisierung der Schwangeren gegen die puerperale Streptokokkeninfektion, 1923.
- 2) Über den Erregbarkeitszustand des vegetativen Nervensystems in der Schwangerschaft und Eklampsie, 1923.
- 3) Zur Schwangerschaftsvagotonie, 1924.
- 4) Zur prophylaktischen Immunisierung gegen die puerperale Streptokokken-Blutinfection, 1925.
- 5) Experimentelle Studien zur Ätiologie der Eklampsie, 1927.
- 6) Die Streptokokkeninfektion, das Retikuloendothelialsystem, ihre Beziehungen und ihre therapeutische Beeinflussung, 1928.
- 7) Über den allgemeinen Stoffwechsel bei Uterussarzinom, 1929.
- 8) Stoffwechselbild bei der Puerperalsepsis, 1929.
- 9) Ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς σερπτικοκοκκικῆς λοιμώξεως, 1933.
- 10) Περὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἠμεμιόματων τῆς μήτρας ἐνδοκρινόμενης θεραπευτικῆς ἀγωγῆς, 1931.
- 11) Ἡ πατρότης τῶν ἠμεμιόμων τέκνων, 1931.
- 12) Ἡ θεραπεία τοῦ κεφαλοῦ τῆς μήτρας, 1931.
- 13) Κλινικαὶ ἐτυμώσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὁρμονοθεραπευτικῆς τῆς ψόθηκικῆς ἀεσπαρκίας, 1933.
- 14) Ἡ ἐπὶ τῆς Sepsis - Antitoxin Θεραπεία τῆς ἐπιλογίου λοιμώξεως, 1933.
- 15) Ἡ κρίσις ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, 1934.
- 16) Κεφαλὸς και πληρονομικός (ἐνδοκρινικός) ἐπὶ τῇ καθήσει, 1935.
- 17) Ἡ προστασία τῆς μητρίδος, 1936 κλπ. κλπ.

Συγγράμματα ἐδημοσίευσεν τὰ ἐξῆς:

- 1) Erkrankungen im Wochenbett, 1924.
- 2) Παθολογία τῆς λοχείας, 1925.
- 3) Die Bedeutung des Retikuloendothelialsystems für das Streptokokkensepsisproblem, 1928.
- 4) Παθήσεις τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῆς γυναίκας, 1934.

Πλὴν τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν και ἐπίβλεψιν και πολλὰ ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν αὐτοῦ ἐργασίαι τῶν συνεργατῶν και μαθητῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν περὶ τὰς πενήντα κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ δράσιν αὐτοῦ και ἕτεραι 38 ἐκ τῆς «Κλινικῆς Λούρου».

ΥΓΙΕΙΝΗ — ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως σχεδὸν τῆς 'Ιατρικῆς Σχολῆς ἤρξατο διδασκομένη ἡ ὕγεινή σὺν αὐτοτελῶς ἀλλὰ μετ' ἄλλων μαθημάτων ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Ι. Νικολαΐδου

Λεβαδέως, Γ. Πρινάρη, Σπ. Μπαλάνου, Κ. Κυριακοῦ και Ι. Πόρλα. Ὁ τελευταῖος αὗτος καταγόμενος ἐκ Τριπόλεως, διορίσθη έκτακτος καθηγητῆς τῆς Ὑγιεινῆς τῇ 19 Δεκεμβρίου 1875 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἀνευ ὑποδείξεως τῆς Σχολῆς, ἀπὸ λήθη τῇ 23 Μαρτίου 1877. Διὰ τῆς ἀπολύσεως ταύτης ἐλύθη ἡ διαφορά μεταξὺ Ὑπουργείου και Σχολῆς, ἣτις ἐξήτησαν ἕπως διὰ Β. Δ. κανονισθῆ ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὸν διορισμὸν τῶν καθηγητῶν.

Κυριολεκτικῶς εἶπεν πρῶτος καθηγητῆς τῆς Ὑγιεινῆς ὕπῆρξεν ὁ

1. **Κωνσταντῖνος Σάββας**, ὅστις ἐδίδαξε και Μικροβιολογίαν, ἐγένετο δὲ και ὁ κυριώτερος ὀργανωτῆς τῆς ὕγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους· αὗτος ἐγεννήθη τῇ 10 Αὐγούστου 1861 ἐν Χαλκίδι, ἔνθα διήνοσε και τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν. Μετὰ τὴν φοίτησιν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου (1887) και τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ εἰς διδάκτορα (1882) κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν (1882), μεθ' ὃ μετέβη εἰς Βιέννην (1888) και Λονδίον (1898) ἔνθα ἠσχολήθη περὶ τὴν ὕγεινὴν. Παρατηθεὶς τοῦ στρατοῦ ἐγένετο ἀρχίατρος (1900) τῶν Βασιλέων Κωνσταντῖνου και Ἀλεξάνδρου, πρόεδρος τοῦ Ἱατροσυνεδρίου ἀπὸ τοῦ 1908 και καθηγητῆς τῆς Ὑγιεινῆς και Μικροβιολογίας. Ἀπέθανεν ἐν Ναυτικῇ ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος τῇ 1929.

Ἐγράψεν πλείστας πραγματείας, ὧν πολλάς και γερμανιστί, γαλλιστί και ἀγγλιστί, ἐξ ὧν μνημονεύομεν τὰς ἐξῆς:

- 1) Ein Fall von Lepra anaesthetica, 1888.
- 2) Ἡ ἐπιδημικὴ ἐγκεφαλονοστιὰ μνηγγίτις. Βραβεύεται ἐν τῷ Συμβουλευτικῷ ἀπὸν 1892.
- 3) Περὶ τῆς ἕξης τοῦ προτεπλάσματος τῶν κυττάρων ἐν γίναι.
- 4) Ἐκθεσις περὶ τοῦ καταβρέγματος τῶν ἕλκων διὰ θαλασσίου ὕδατος ὑπὸ ἑταιρῆν ἑκείων (μετὰ Δαρβέρη και Πατρικίου).
- 5) Ἐκθεσις περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ Μίλανος ποταμοῦ και τῆς Σουρφαλίας ὑπὸ ὕγεινῆν ἀποψιν.
- 6) Περὶ τῶν προσφορευτῶν μίτρων πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἐλασίων νόσων ἐν Ἑλλάδι.
- 7) Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κινώπων.
- 8) Ἐκθεσις περὶ τῆς νόσου τῶν θεσπῶν και τῶν μέσων τῆς ἐπ' αὐτῆς προφυλάξεως.
- 9) Le paludisme en Grèce. L'oeuvre de la Ligue antimalarienne.
- 10) La malaria en Grèce pendant l'année 1907.
- 11) Über die Malariabekämpfung in Griechenland.
- 12) Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι και Κρήτῃ συσχέσεως τῆς ἐλονοσίας και Γαλλ.
- 13) Περὶ τῶν ἕλκων τῆς Ἑλλάδος και τῆς Κρήτης.
- 14) L'oeuvre de la Ligue antimalarienne Hellénique pendant l'année 1909.
- 15) Antimalaria measures in Greece.
- 16) Σχέσιν νόσου ἐπιβλήσεως τῆς θημοσίας ὕγιαις.
- 17) La dernière épidémie de cholera en Grèce 1913 et la vaccination anticholérique και Γερμ.
- 18) Die Sennbehandlung der Cholera in Griechenland και τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ: Ἐγχειρίδιον Μικροβιολογίας και Ἐγχειρίδιον Ὑγιεινῆς.

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

1. **Ἀλέξιος Πάλλης**. Ἐγεννήθη τῇ 1790 ἐν Παραμυθίᾳ, τὰς δὲ σπουδὰς αὐτοῦ ἐκκολούθησεν ἐν Καρκύρᾳ και Ἱταλίᾳ, ὁπόθεν ἐπανελθὼν και ἐγκατασταθεὶς

έν Αθήναις διορίσθη ἄμα τῇ ἰδρύσει τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητὴς τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας. Ἀπέθανε τῇ 1885.

Κυριώτεραι τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ εἶναι :

- 1) Περὶ τῆς ἐπιείκους τοῦ κλίματος ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς θανάτου, 1874.
- 2) Περὶ μηχανογόνου λοιμοῦ.
- 3) Ὅτι οἱ Ἕλληνες ἱατροὶ πολυτελῶς ἐπέλεξαν τὴν πατρίδα αὐτῶν 1844.

2. **Ἀχιλλεὺς Γεωργαντᾶς.** Ἐγεννήθη τῇ 1833. Γενόμενος διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπῆλθεν πρὸς μετακπαίδευσιν εἰς Μόναχον. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἐν ἀρχῇ ἐορηθὸς ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ, εἶτα δὲ (1880) καθηγητὴς τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τούτου ἰδρύθη τὸ τοξικολογικὸν ἐργαστήριον. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1887.

Κυριώτεραι τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ :

- 1) Ἱατροδικαστικὴ, 1885—1889.
- 2) Ἱατροδικαστικὰ περὶ ἐρωτοπληξίας μελέται, 1871.
- 3) Μίθοδοι πρὸς ἀνίχνυσιν τῶν δηλητηρίων, 1876.

3. **Γεώργιος Βάφας.** Ἐγεννήθη τῇ 29 Νοεμβρίου 1849 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐγκύκλιον ἐκπαίδευσιν. Διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1872) μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς μετακπαίδευσιν, ἐπόθεν ἐπανελθὼν (1877), ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν. Τῇ 29 Ἀπριλίου 1893 ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας, ἣν ἐδίδαξε μέχρι τοῦ θανάτου του (27 Ἰανουαρίου 1911). Διετέλεσεν ἐν ἀρχῇ καὶ ἰατρός τῆς Β. Αὐλῆς.

Ἐγραψε πλείστας πραγματείας, ἐξ ὧν σημειοῦνται :

- 1) Αἱ Ἀθήναι ἐπὶ ἱατρικῶν ἐπιστῶν, 1878.
- 2) Περὶ συνήθων πυρετῶν, 1880.
- 3) Περὶ διφθερίτιδος ἐν Ἀθήναις, 1880.
- 4) Περὶ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἐν Ἀθήναις, 1881.
- 5) Περὶ ἱατρῶδους αἰμοσφαιρινουρικοῦ πυρετοῦ, 1901.
- 6) Μαθήματα Ἱατροδικαστικῆς, 1901, Σύνγραμμα εἰς 4 τόμους.

4. **Ἰωάννης Ν. Γεωργιάδης.** Ἐγεννήθη κατ' Ἀπρίλιον 1876 ἐν Τριπόλει, μετὰ δὲ τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδᾶς ἐν τῇ γενεατερίᾳ του καὶ Ἀθήνας ἐνεγράφη (1894) ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, ἥς διδάκτωρ ἐγένετο τῇ 1898. Εἶτα μετέβη πρὸς μετακπαίδευσιν εἰς Παρισίους (1899) καὶ εἰς Λυὼν ἐπιδοθεὶς ἰδέα περὶ τὴν ἱατροδικαστικὴν καὶ τοξικολογίαν. Ἐπανελθὼν ἐγένετο ἐπιμελητὴς ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῶν μαθημάτων τούτων παρὰ τῷ καθηγητῇ Βάφᾳ καὶ μέχρι τοῦ διορισμοῦ του ὡς τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας (1912). Τὸ αὐτὸ ἔτος ἰδρυσε τὸ α' ἐν Ἀθήναις νεκροτομειὸν στεγασθὲν

ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Ἱατροδικαστικῆς. Τῇ 1933 μετακομισθέντος τοῦ ἐργαστηρίου τῆς Ἱατροδικαστικῆς εἰς τὸ παλαιὸν Ἀνατομικὸν βιογυμνασιὸν τὸ ἐγκληματολογικὸν ἐν αὐτῷ μουσεῖον. Διετέλει ἀπὸ τοῦ 1915 μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Ἑπιτακτομικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ κυριώτεραι ἐπιστημονικαὶ αὐτοῦ ἐργασίαι εἶναι :

- 1) Traitement des phlegmons diffus chez les enfants, 1906.
- 2) Αἱ δακτύλοι Röntgen ἐν τῇ Θεραπείᾳ τοῦ καρκίνου, 1908.
- 3) Δυσφύσια ἐπακόλουθα καὶ ἱατρικὴ εὐθύνη ἐν τῇ ρανταγενεθραπείᾳ, 1909.
- 4) Αἱ κατὰ τὰς δηλητηριάσεις ἱατροδικαστικαὶ φροντίδες, 1910.
- 5) Μηχανισμὸς τῆς ἀνοσίας καὶ ἡ τέχνη τῆς μεθόδου Wassermann καὶ ἡ διαγνωστικὴ εἴη αὐτῆς.
- 6) Ὁ παρθενικὸς ἱμὴν καὶ ἡ ἱατροδικαστικὴ σημασία αὐτοῦ.
- 7) Περὶ ἡλιοκλιβίας (συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γ. Κάτσα).
- 8) Περὶ τῶν ἐν πολέμῳ αὐτοτραυματισμῶν (συνεργασίᾳ Γ. Κάτσα).
- 9) Περὶ τῆς πρόδου τῆς σήψης πυωμάτων καὶ τοῦ ἔκτατου τῆς ἐντοπίσεως κακώσεων ἐπὶ τούτων (συνεργασίᾳ Γ. Κάτσα, 1917).
- 10) Περὶ ταυτότητος τῶν ἐκ τῆς σήψης ἀλλουθέντων πυωμάτων καὶ τῆς διασκευῆς τῶν βακτηριολογικῶν αὐτῶν χαρακτῆρων.
- 11) Περὶ ταυτότητος τῶν βλαβερῶν πυροβόλων ὄπλων.
- 12) Τοξικολογία Κλινικὴ καὶ Ἱατροδικαστικὴ, εἰς τὸμ. 2, 1922—1925.
- 13) Ἱατροδικαστικὴ, τὸμ. 2, 1932.

ΠΡΩΤΑΝΕΙΣ

Ἐκ τῶν καθηγητῶν τούτων διετέλεσαν πρωτάνεις 24, οἱ ἑξῆς :

- 1) Νικόλαος Κωστής (1841—1842 καὶ 1853—1854).
- 2) Ἰωάννης Ὀλύμπιος (1855—1856).
- 3) Ἀλέξιος Πάλλης (1860—1861).
- 4) Μιλτιάδης Βενιζέλος (1865—1866 καὶ 1883—1884).
- 5) Κωνσταντῖνος Βουσαῆς (1870—1871).
- 6) Γεώργιος Μακκᾶς (1873—1874).
- 7) Ἀνδρέας Αναγνωστάκης (1877—1878).
- 8) Θεόδωρος Ἀρεταῖος (1879—1880).
- 9) Παναγιώτης Κυριακὸς (1882—1883).
- 10) Κωνσταντῖνος Δηλιγιάννης (1885—1886).
- 11) Γεώργιος Καραμήτσος (1886—1887).
- 12) Θεόδωρος Ἀφεντιούλης (1887—1888).
- 13) Μιχαὴλ Χατζημιχάλης 1889—1890).
- 14) Παῦλος Ἰωάννου (1891—1892).
- 15) Σπυρίδων Μαγγίνας (1896—1897).
- 16) Μιχαὴλ Κατσαράς (1907—1908).
- 17) Θεόδωρος Ζαΐμης (1912—1913).
- 18) Γεράσιμος Φωκᾶς (1914—1915).
- 19) Γεώργιος Γαζέλης (1918—1919).

- 20) Χρήσιμος Μαλανδρινός (1920—1921).
- 21) Κωνσταντίνος Λούρος (1922—1923).
- 22) Νικόλαος Αλιβιζάτος (1927—1928).
- 23) Κωνσταντίνος Μελισσηνός (1930—1931).
- 24) Κωνσταντίνος Λογοθετίκιουλος (1932—1933).

Κοσμητόρες της Ιατρικής Σχολής έγινοντο κατά σειράν σχεδόν πάντες.

Έκτακτοι καθηγηταί. — Έκτός των τακτικῶν καθηγητῶν, οἵτινες προηγουμένως διατέλεσαν ὡς ἑκτακτοὶ καθηγηταί, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Ιατρικῆς Σχολῆς μέχρι τῆς α' ἑκατονταετηρίδος διορίθησαν ἑκτακτοὶ καθηγηταί καὶ οἱ ἐξῆς, ταξινομηθέντες ἐπίσης κατὰ τὰ μαθήματα, ἅτινα ἐδίδαξαν.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

1. **Ἰωάννης Γ. Κούμαρης.** Ἐγεννήθη τῇ 12 Νοεμβρίου 1879 ἐν Ἀθήναις ἐνθα ἔσχε καὶ τὴν στοιχειώδη καὶ μέσων ἐκπαίδευσιν. Μετὰ τὴν ἀναγέρευσιν αὐτοῦ εἰς διδάκτορα ἐν τῇ Ιατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν (1901) ἐφοίτησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου καὶ εἶτα τῶν Παρισίων. Ἐγχειρήθησε βοηθὸς τοῦ Ἀνατομικοῦ (1899), ἐπιμελητῆς τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας (1915). Τῇ 12 Νοεμβρίου 1915 διορίθη διευθυντῆς τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ μουσείου, τὴν δὲ 20 Μαΐου 1925, μετὰ β' πρότασιν τῆς Ιατρικῆς Σχολῆς, καθηγητῆς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἑδρας τῆς ἀνθρωπολογίας. Ἰδρυσε τὴν ἀνθρωπολογικὴν ἑταιρείαν.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν ἀναφέρομεν.

- 1) Stichverletzung der Bauchwand, 1907.
- 2) Ein Beitrag z. Lehre der Coxa Valga, 1908.
- 3) Zur Kasuistik der Schrotschussverletzungen, 1912.
- 4) Knochenbildung in einer Narbe, 1912.
- 5) Zur Beschäftigung des Ascites, 1913.
- 6) Lymphangioma cysticum pendulum des Zwerchfellperitoneums, 1914.
- 7) Abortive Erysipelbehandlung 1914.
- 8) Zur Beschäftigung des Ascites, 1914.
- 9) Χειρουργικὸν ἰγκόλιον, 1915.
- 10) Mildermaid und Wandermilz, 1915.
- 11) Πρὸς ἀπαρτίην τοῦ ὀστέου, 1917.
- 12) Über einige Varietäten der Muskeln, Gefäße u. Nerven, 1909.
- 13) Κρανιολογικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν κοινῇ τέρει κλειστόρων κρανίων τοῦ Π. Φαλήρου, 1915.
- 14) Περὶ τινῶν παραλλαγῶν τῶν ὀστέων κρανίων διαφόρων αἰώνων τῆς Ἑλλάδος, 1917.
- 15) Ἡ ἀνθρωπολογία ὡς Πανεπιστημιακὸν μάθημα. Ἐσπερος, 1925.
- 16) Die Blutgruppe bei den Griechen, 1925.
- 17) L'indice céphalique dans les différents siècles de la Grèce, 1930.
- 18) Einiges zur anthropologischen Nomenclatur, 1930.
- 19) Ἀνθρωπολογικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν κρανίων τῆς ἐν Ἀγ. Κωνσταντίνῳ, 1931.
- 20) Οὐρομετρικαὶ ἐκθέσεις, 1934.
- 21) Zur Primateneinteilung und noch ein Wort zur Fimateinteilung, 1936.

ΙΣΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑΣ

1. **Γεώργιος Κοσμετάτος,** ὁ νῦν καθηγητῆς τῆς Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς (δρ. ἀνωτ. σελ. 49).

2. **Θεμιστοκλῆς Γ. Σκλαβοῦνος.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀυγούστου 1896. Μετὰ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ιατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου ἐπὶ ἐν ἔτος (1913), ἀποπεράτωσε δὲ τὰς σπουδὰς του ἐν Μονάχῳ, ἐνθα παραμείνας περὶ τὴν ἱστορίαν ὑπέστη καὶ τὰς πρακτικὰς καὶ τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις. Ἐγένετο ἐπὶ μακρὸν βοηθὸς ἐν τῇ Παθολογικῇ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Μονάχου, κατ' Ὀκτώβριον δὲ τοῦ 1926 ὑφηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διορίθη ἐπιμελητῆς τοῦ Ἀνατομικοῦ, παραμείνας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τοῦ διορισμοῦ του ὡς ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Ἱστολογίας καὶ Ἐμβρυολογίας (1932).

Ἐγγραφε:

- 1) Über ein polycystöses Teratoma diphyllum der Sakrocoelgegend mit fast ausschließlicher Bildung von Centralnervensubstanz. Inaug. Diss. 1920.
- 2) Keine diffuse Pankreashyperplasie, 1922.
- 3) Entzündungsversuche bei leucocytenreinem Tieren, 1924.
- 4) Experimentell-histologische Studien über Kutzündung bei möglichstleucocytenfrei gemachten Kaninchen, 1925.
- 5) Νεότεραι δοξασαὶ περὶ θρομβώσεως, 1926.
- 6) Ἡ παθολογία τοῦ δευτεροδόθλιακου κυτταρικοῦ συστήματος ὑπὸ τὸ πρῶν τῆς συγγένου ἱστίας μετὰ ἑῶν παραμέτρων, 1927.
- 7) Beiträge zur Histobiologie des Molluscum contagiosum, 1928, Zm. καὶ Virchow's Archiv, 1928.
- 8) Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστοβιολογίαν τοῦ μολυσματικοῦ μολασίου (τερμίδου) 1929.
- 9) Zur Kritik der mediz. Namengebung, 1929.
- 10) Zur Histobiologie der blastomatösen Ovarialteratome, 1930.
- 11) Περὶ τῶν λεμφοειδῶν ἰσθίων ἐν ταῖς διαφόροις βρογχεκτασίαις καὶ ἐν τῇ κατὰ φύσιν θρομβώσῃ ἑῶν, 1930.
- 12) Συμβολαὶ εἰς τὴν διεθνή Ιατρικὴν ὁμοιοπαθειαν, 1930.
- 13) Ἐπὶ τῆς χρώσεως τῶν ἰσθητῶν ἑῶν, 1930.
- 14) Ἡ σαρκοσία τῆς μικροσκοπικῆς ἀνατομικῆς διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς ἑῶν, 1934.
- 15) Étude anatomopathologique des reins et du gros intestin post mortem sur un cas d'urétéro-colostomie à implantation bilatérale, 1936.

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

1. **Νικόλαος Α. Μιχαηλίδης.** Ἐγεννήθη ἐν Τυρνάβῳ τῇ 1879, μετὰ δὲ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐγκύκλιον αὐτοῦ μόρφωσιν ἐνεγράφη ἐν τῇ Ιατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, γινόμενος διδάκτωρ τῇ 1881. Εἶτα μετέβη εἰς Παρισίους καὶ Γερμανίαν πρὸς εἰσυτέρας σπουδὰς. Ἐπιστρέψας ἐγένετο ἐπιμελητῆς τῆς Ἀποκλινικῆς, εἶτα δὲ μικροβιολόγος τοῦ νοσοκομείου Ἀνδρέου Συγγροῦ. Τῇ 1928 ἐγένε-

νατο ύφηγητής της 'Υγιεινής και Μικροβιολογίας, κατ' Ίούνιον δὲ τοῦ 1933 ἐξελέγη ἑκτακτος καθηγητής της αὐτοτελοῦς ἔδρας της Μικροβιολογίας.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργασιων ἀναφέρονται:

- 1) Über eine durch die Ziehlfärbung nicht darstellbare Form des Tuberkelbacillus, 1907.
- 2) Ἡ φυματιώδης διεγερτικὴ μίσην της φυματιώσεως, 1908.
- 3) Τὸ παιδικὸν Καλί-ἄζαρ (μετὰ τοῦ καθ. Α. Ἀραβαντινοῦ) 1911.
- 4) Kala-azar in Griechenland (μετὰ τοῦ καθ. Α. Ἀραβαντινοῦ), 1911.
- 5) La seroréaction de Wassermann et la cutiréaction de v. Pirquet dans la lèpre (μετὰ τοῦ καθ. Γ. Φωτεινοῦ), 1912.
- 6) Περίπτωσης ἀραιβαδογενεῖς κυτίου, 1918.
- 7) Περὶ ἱατροβακτηριολογικῆς σπειροχαιτίσεως, 1919.
- 8) Ἐργαστηριακὴ διεγερτικὴ, 2 τόμ., 1926—1927.
- 9) Ἡ χυλὴ ὡς ἀντιγόνον ἐν τῇ ἀντιδράσει Wassermann, 1927.
- 10) Ἡ συμβολὴ τοῦ ἔργαστηρίου εἰς τὴν διαγνώσιν της ἰχθυοκοκκίτιδος, 1927.
- 11) Ἐπιθροὺς της ἀποθεραπείας ἐπὶ της ἀντιδράσεως Wassermann, 1927.
- 12) Ἡ συμβολὴ τοῦ ἔργαστηρίου εἰς τὴν διαγνώσιν τῶν ἀφροδισίων νόσων, 1928.
- 13) Ἡ ἡθελὴς της ἀντιδράσεως Wassermann καὶ αἱ σημεριναὶ ἀντιλήψεις περὶ αὐτῆς, 1928.
- 14) Ἡ λειομανία τῶν κωσῶν ἐν Ἑλλάδι, 1929.
- 15) Ἐγχειρίδιον Μικροβιολογίας, 2 τόμ., 1936.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΙΚΗ

1. **Δημοσθένης Τριανταφυλλᾶκος.** Ἐγεννήθη τῇ 1858 ἐν Τριπόλει, ἐνθα ἠκολούθησε καὶ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν. Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1883), μετέβη εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς, ἐπιστρέψας δ' ἐγένετο (1895) ἐπιμελητὴς της Παθολογικῆς Κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ Καραμήτσα, εἶτα ὕφηγητής (1901) καὶ τέλος ἑκτακτος καθηγητής της Παθολογικῆς Κλινικῆς (1915), ἀπολυθεὶς ἕνεκα πολιτικῶν λόγων τῇ 1918. Ἀπέθανε τῇ 1934.

Ἐγραψε:

- 1) Περὶ γρίπης, 1901.
- 2) Περὶ Πλαδίου πυρετῶν μετὰ τοῦ F. Θεκούμου. Γαλλικά, 1901. Πολλοὶ ἀνακρινόμενοι αὐτοῦ εἰς τὴν ἱατρικὴν Ἑταιρείαν.

ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

1. **Δυκοῦργος Χ. Κόκκορης.** Ἐγεννήθη τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1877 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἠκολούθησε τὴν πρώτην καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν, μετ' ἣν ἐνεγράφη ἐν τῇ ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῇ 1898. Μετὰ ταῦτα ἐφοίτησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου μέχρι τοῦ 1903, ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλάδα. Τῇ 26 Νοεμβρίου 1915 διορίσθη ἑκτακτος καθηγητής της Ὄδοντιατρικῆς καὶ Στοματολογίας, ἀπὸ δὲ τῆς 23 Ἀπριλίου 1921 της αὐτοτελοῦς ἔδρας της Νοσολογίας τοῦ Στόματος.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργασιων σημειώνονται:

- 1) Die zahnteillichen Verhältnisse Griechenlands, 1906.
- 2) Περὶ Μεγαρχῆς τῶν ὀδόντων 1911, β' ἐκδ., 1928.

- 3) Physiologie u. Hygiene der Brückenarbeiten, 1913.
- 4) Ἡ Ὄδοντιατρικὴ καὶ Στοματολογία ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι σήμερα, 1916.
- 5) Ἑγχειρίδιον τῶν ὀδόντων καὶ τοῦ στόματος, 1916.
- 6) Σπουδαίους της ἰατρικῆς διαγνώσεως τῶν ἐν τῷ στόματι ὄγκων, 1917.
- 7) Ἡ ὀδοντιατρικὴ παρὰ τῷ Γαλλοῦ, 1917.
- 8) Ἡ ὀδοντιατρικὴ ἐν Ἑσπερίαις, 1918.
- 9) Ἱστορίαν της ὀδοντιατρικῆς καὶ στοματολογίας, 1918.
- 10) Περὶ τριχοειτοῦς γλώσσης 1927 (καὶ Γερμανικά 1936).
- 11) Γλωσσίτις Möller (glossodynia exfoliativa), 1931.
- 12) Περὶ τῆς τοῦ προσώπου μετ' ἐπίθεσιν πρὸς ἱερὰς ὀδόντων, 1933 (καὶ Γερμ. 1934).
- 13) Ὁ πλεθθωρισμὸς ἐν τῇ ὀδοντιατρικῇ, 1936.
- 14) Περὶ τῶν κωσῶν ἐν τῶν ταχισταῶν ὀδοντιατρικῶν, 1936.
- 15) Ὄδοντικὴ ὀστεοπεριουσίτις, 1936.

ΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ—ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

1. **Στέφανος Σταυρινάκης.** Ἐκ Χίου, ἐπορεύσας τὴν ἱατρικὴν ἐν Μονάχῳ. Ἐπανελθὼν ἐγένετο διευθυντὴς τοῦ Ἀνατομικοπαθολογικοῦ Μουσείου, τῇ δὲ 9 Μαΐου 1856 ἑκτακτος καθηγητής της Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας ἐφηρμοσμένης εἰς τὴν Χειρουργικὴν, ἅμα δὲ καὶ βοηθὸς ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ. Ἀπελύθη τῇ 20 Μαρτίου 1866. Ἀπέθανε τῇ 1891.

Διάφοροι ἀνακρινόμενοι αὐτοῦ ἀναφέρονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς της ἐν Ἀθήναις ἱατρικῆς Ἑταιρείας.

2. **Ἀντώνιος Βάστας** (ἢ Μπάστας), ἐκ Κόθνου, διδάκτωρ της ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου (20 Ἰαν. 1854) διορίσθη ἑκτακτος καθηγητής της Ἐγχειρητικῆς τῇ 18 Ἀπριλίου 1863, ἀμέσως δὲ κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς ἀπελύθη. Διορίσθη καὶ πάλιν τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1864, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπελύθη χωρὶς νὰ διδάξῃ. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 1865.

Ἀνακρινόμενοι αὐτοῦ ἀναφέρονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς της ἐν Ἀθήναις ἱατρικῆς Ἑταιρείας.

ΡΙΝΟ - ΛΑΡΥΓΓΟ - ΩΤΟΛΟΓΙΑ

1. **Δημήτριος Στ. Δημητριάδης.** Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 1867. Τῇ 1887 ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, εἶτα δ' ἐφοίτησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον της Βιέννης (1889—1893). Ἐπανελθὼν ἐγένετο ὕφηγητής της Ὠτολογίας καὶ Λαρυγγολογίας (1895), τῇ δὲ 1915 ἑκτακτος καθηγητής τοῦ μαθήματος τούτου, οὗτινος ἐγένετο ὁ ἐν Ἑλλάδι εἰσηγητής. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1934.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργασιων ἀναφέρονται:

- 1) Αἱ διανοητικαὶ φλεγμοναὶ τοῦ μίσου ὡτις καὶ αἱ ἐκ τούτων συνέπειαι, 1895.
- 2) Ἱστορία της ὀτολαρυγγολογίας, 1896.
- 3) Στατιστικὴ τῶν περ' ἡμῶν ὀτικών νοσημάτων, 1902.

- 4) Περὶ τῶν πρώτων παρ' ἡμῶν ἐπιδημιῶσεων ἐπὶ αὐτῶν ριζικῶν ἐγγεινήσεων τῆς μαλακιοῦς; 1903.
- 5) Über fremde Körper, Würmer u. Insekten im menschlichen Ohr, und ihre Behandlung von den ältesten Zeiten bis heute 1909.
- 6) Περὶ τῶν ἀδενωειδῶν ἐκβάσεων καὶ τῆς τούτων θεραπείας καὶ τῆς παρ' ἡμῶν συγγένειας αὐτῶν. 1911
- 7) Ἡ ἱστορία τῆς ὀτολογίας ἐν Ἑλλάδι. 1913.
- 8) Περὶ ὄζωνος. 1917.
- 9) Über Inhalationen im Altertum u. die mannifachen Methoden derselben zur Heilung der verschiedenen Krankheiten. 1909.
- 10) Über Verwundungen an den Ohren, der Nase und den Kehlkopf aus den beiden letzten Kriegen Griechenlands. 1914.

2. **Ἰωάννης Β. Χρυσικός.** Ἐγεννήθη τῇ 22 Ἀπριλίου 1901 ἐν Μαραθῆ (Ἐβροταίαις), ἐνθα ἔλαβε τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, τὴν δ' ἐγκύκλιον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὴν ἱατρικὴν ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις, ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῇ 1927. Ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα ἀνέλαβε τὸ ὀτολαρυγγολογικὸν τμήμα τοῦ Προφυγικοῦ νοσοκομείου καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀτολαρυγγολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Γαλλικοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν (1928). Τῇ 23 16 Ἀπριλίου 1935 διορίσθη ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς ὀτολογίας καὶ Λαρυγγολογίας.

Ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίων ἀναφέρονται:

- 1) Περὶ τῆς οὐρογενετικῆς ἐπιπέσεως εἰς τὴν κερρίσιν τοῦ ἔσκατος μετ' ἀσκήσεως (μετὰ τὴν καθήρησιν Gilbert, Blunt, Dufourmentel), 1930.
- 2) Περὶ λευκοπλακίῶν τοῦ ὠσφάγου (μετὰ τοῦ καθ. Dufourmentel), 1925.
- 3) Μιλάτη περὶ τῶν πλαστικῶν ἐπιπέσεων ἐπὶ τοῦ ἀκρορύνου. Διπτρ. 23., 1927.
- 4) De la migraine ophthalmique et de son traitement (συγγρ. Disbury), 1928.
- 5) Ἡ ἐπιβρασις τῆς ἰνδοθεραπείας ἐπὶ τῶν πρώτων κερρίσεων. 1930.
- 6) Ἡ συγγένεια τῶν ἀδενωειδῶν ἐκβάσεων ἐν Ἑλλάδι (συγγρ. Δ. Σωτηριάδου), 1930.
- 7) Πειραματικὰ ἔρευνα ἐπὶ τῆς θεραπευτικῆς ἐπιπέσεως τῶν ἰνδοθινῶν ἀντιόξυδων αἵματος κούλου καὶ πύθου ἐπὶ τῆς ὄζωνος (συγγρ. Δ. Σωτηριάδου) 1930.
- 8) Ἀπώτερα ἀποτελέσματα τῆς διὰ τοῦ ἀντιόξυδου αἵματος πύθου ἰνδοθίνης ἐν τῇ ὄζωνῃ. 1931.
- 9) Traitement de l'asthme par la résection du cornet moyen, 1931.
- 10) Le tabac est innocent de la pharyngite chronique, 1934.
- 11) Ἐκτριπτικὴ θεραπεία τοῦ παραμυξελικού φλεγμονῆς. 1934.
- 12) Περὶ τῆς τετραμυξελίας. 1935.
- 13) Περὶ ἀνωραλίου τοῦ σφραγιστοῦ κόλλου. 1935.
- 14) Περὶ ἀνωραλίου τοῦ σφραγιστοῦ κόλλου. 1935.
- 15) Ἡ ὀτολαρυγγολογία διὰ τῶν ἀδένων. (Ἐκαστήριον μίθων), 1935.
- 16) Resultats des épithéliomas de la cavité buccale, de la langue et de pharynx traités par la chirurgie et la radiothérapie (συγγρ. Λαμπροβάνου), 1936.
- 17) Sur un cas de stenose congénitale de l'oesophage, 1935.
- 18) Ἀρτολογικαὶ παρατηρήσεις κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀρτηρίων (συγγρ. Α. Φωκᾶ), 1935.
- 19) Περὶ καθῆκτων ὄστων, ρινῶν φάρμακων καὶ λάρυγγος. 1935.

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ

1. **Ἰωάννης Γ. Χρυσοσκάθης.** Ἐγεννήθη ἐν Καλάμει τῇ 2 Ἰουνίου 1873, μετὰ δὲ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδευσιν μετέβη εἰς Λεϊψίαν, ἐνθα ἀπέκτησε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα (1895). Μετὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν ὡς βοηθοῦ ἐν δια-

φόροις Γερμανικαῖς καὶ Αὐστριακαῖς κλινικαῖς, ἐν αἷς ἐμορφώθη περὶ τὴν ὀρθοπεδικήν, ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας (1901) καὶ ἐργάσθη ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ κλάδου τούτου, ἐν πρώτῳ αὐτὸς ἐμόρφωσεν ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ Μάιον 1925 ἐξελέγη ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς ὀρθοπεδικῆς καὶ διευθυντὴς τοῦ ὀρθοπεδικοῦ τμήματος τῆς Ἀστυκλινικῆς καὶ τοῦ Ἱπποκρατείου Νοσοκομείου.

Ἐγράφη πλείστας ἐργασίας, ὧν ἀναφέρονται τὰς ἑξῆς:

- 1) Zur Statistik und Kenntnis des Carcinoma Mammae utriusque (Διδ. Διατριβή), 1895.
 - 2) Νέα ἱπποκράτους θεραπεία τοῦ σφραγιστοῦ κόλλου ἰσχυρῶς κατὰ Lorenz, 1897 καὶ 1901.
 - 3) Sur un cas de guérison d'un pied bot équiu paralytique par transplantation tendineuse, 1903.
 - 4) Orthopédie oder Orthopaedie. 1904.
 - 5) Περὶ ποδηλατικῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν κατὰ νιογνοῖς, 1907.
 - 6) Ein einfacher medicomechanischer Stuhl zur Beugung u. Streckung, Abduction u. Adduction des Hüftgelenks, 1907.
 - 7) Περὶ χρονίας ἀγκυλωτικῆς ἀποθλάσεως (Διπτρ. ἔργον), 1907.
 - 8) Die ortholischen Leiden in Griechenland (καὶ ἑλλην.), 1908.
 - 9) Beitrag zu den intrauterin entstehenden Fracturen resp. Knochenverbiegungen (καὶ ἑλλην.), 1908.
 - 10) Ἡ ὀρθοπεδικὴ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων ριζικῶν τῶν καθ' ἡμῶν χρόνων, 1909.
 - 11) Die Orthopédie in Hippocrates Werken, 1910.
 - 12) Über die Verbreitung der Knochentuberkulose in Griechenland und die gegen sie anzuwendenden prophylaktischen u. therapeutischen Massregeln, 1910.
 - 13) Über eine einfache Zentrierungsmethode in eine Durchleuchtungsblende zugleich Durchleuchtungscompressionsblende, 1910.
 - 14) Die Volkmanzsche Sprunggelenkdeformität als Folge angeborener fehlerhafter Lage der Fibula (καὶ ἑλλην.), 1916.
 - 15) Die Variationen einiger Skeletteile und die von ihnen ausgehenden Beschwerden, 1911.
 - 16) Le pied forcé, 1913.
 - 17) Αἱ πρόοδοι τῆς ὀρθοπεδικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, 1917.
 - 18) Ἡ ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ ἰατροῦ θεραπεία τῶν ἰσχυρῶν ἀποστημάτων ἐκ τῆς μεθόδου ἐπιπέσεως καὶ ἀποτελεσματικῆς, 1928.
 - 19) Kyrtopodie, 1935.
- Καὶ σύγγραμμα ὑπὲρ τὸν τίτλον Ὀρθοπεδική, 1932.

ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ

1. **Βαρθολομαῖος Γκίζης.** Ἐγεννήθη τῇ 1866 ἐν Μυκόνῳ, μετὰ δὲ τὰς ἐν τῇ ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου σπουδὰς μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς μετακπαίδευσιν ἐν τῇ Οὐρολογίᾳ παρὰ τῆς καθηγητῆς Guyon, οὗτινος ἐγένετο καὶ ἐξωτερικὸς βοηθός. Ἐίτα μετέβη πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς Ἰταλίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα (1886) εἰσήγαγε τὴν εἰδικότητα τῆς χειρουργικῆς οὐρολογίας, ἧς ἐγένετο καὶ ὑφηγητὴς (1886). Τῇ 1815 ἐγένετο καθηγητὴς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς οὐρολογίας καὶ διευθυντὴς τοῦ οὐρολογικοῦ τμήματος τῆς Ἀστυκλινικῆς μέχρι τοῦ 1923, ὅτε ἀπεχώρησε, ληξάσης τῆς θητείας αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίῶν ἀναφέρονται τὰς ἑξῆς:

- 1) Περὶ ὑστερογόνου ζωνῶν τοῦ οὐρῆτικῆς συστήματος, 1898.
- 2) Περὶ τινῶν περιπτώσεων ὑστερῆς ἰσχυρῆς, 1898.
- 3) Περὶ ἔξαγωγῆς ἰσχυρῶν τριῶν περιπέου μινῶν ἐκ τῆς αἰσθητικῆς κούστιας γυναικῶν ἡμετέρων κούστια, 1903.
- 4) Περὶ δύο περιπτώσεων πρωτοπαθεῶς φυματιώσεως τῆς κούστιας.
- 5) Περὶ προστατικῆς.
- 6) Περὶ ἰατρικῆς τῆς κούστιας.
- 7) Περὶ φυματιώσεως τῆς ἐπιδιδυμίδος, 1928.

Σπυρίδων Οἰκονόμου. Ἐγεννήθη τῇ 12 Δεκεμβρίου 1886 ἐν Ἄρτῃ τῆς Ἀλλωνῶν (Ἠπείρου). Μετὰ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν αὐτοῦ ἐν Ζωσιμαίᾳ σχολῇ ἀπήλθεν εἰς Montpellier, ἔνθα ἐποδόκασε τὴν ἰατρικὴν καὶ ἐγένετο διδάκτωρ. Ἔπειτα ἐγένετο ἐν ἀρχῇ μὲν ἐξωτερικὸς, κατόπιν δὲ ἐσωτερικὸς βοηθὸς τῶν νοσοκομείων ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ ἐπιμελητὴς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας εἰργάσθη ἐν τῇ Πολικλινικῇ Ἀθηνῶν ὡς διευθυντὴς τοῦ οὐρολογικῆς τμήματος, κατὰ Φεβρουάριον δὲ τοῦ 1926 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς ὡς ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἑδρας τῶν οὐροποιητικῶν ὀργάνων.

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίῶν ἀναφέρονται τὰς κάτωθι ὄντινες ἐγγράφους ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων ἐπιστημόνων.

- 1) Appendicite et annexite, 1912.
- 2) Cancer de la langue chez une jeune fille de 19 ans, 1912.
- 3) Sarcome de l'arc posterior de l'Atlas. Extirpation - guérison, 1912.
- 4) Le traitement des brûlures par l'héliothérapie, 1913.
- 5) Le pansement à l'alcool et en particulier à l'alcool méthylique, 1914.
- 6) L'œdème malin charbonneux, 1914.
- 7) Les blessures opératoires de l'uretère et leur traitement, 1914.
- 8) Τι ἀρθρίαι ἢ σύγχρονος οὐρολογία εἰς τὴν Γαλλικὴν ἐπιστήμην, 1917.
- 9) Plaies de l'utérus, 1921.
- 10) Τῆς πρῆσις καὶ εἶδος ἢ σημεῖα θεραπείαι τοῦ καρκίνου τοῦ μαστοῦ, 1923.
- 11) De la vaccinothérapie à la protéinothérapie, 1924.
- 12) Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς μεταγχερητικῆς ὑπερουριαιμίας, 1928.
- 13) Τὸ Αὐτοκάνον καὶ ἡ ἐν αὐτῇ θεραπεία τῆς οὐρολιθώσεως, 1929.
- 14) Ἡ καλοβακτηριδικὴ μόλυνσις τοῦ οὐροποιητικῆς συστήματος, 1930.
- 15) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς κατώσῃ κυτταρογενέσει, 1931.
- 16) Ἐργαστηριακὰ ἱκανὰ ἐπὶ τῆς ἀπικρίσεως τῆς οὐρῆτικῆς κούστιας, 1932.
- 17) Περὶ φωτογραφικῆς καὶ δακτυλικῆς κωδικοποιήσεως ὕλης ἐπινοήσεως, 1933.
- 18) Λοιμωδὴν, 1934.
- 19) Περὶ νέας μεθόδου διακοπῆς τῶν σπινθημάτων τῆς ἐπιδιδυμίδος, 1934.
- 20) Ἡ θεραπεία τοῦ καρκίνου τοῦ προστάτου, 1936.

Ἐπίσης ἐξέδοτο δίτομον σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἡ ἀπαραίτητος οὐρολογία διὰ πάντα ἰατρὸν 1927 καὶ Νοσολογίαν τοῦ γεννητικῆς συστήματος τοῦ ἄρρενος 1936.

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

1. **Σωκράτης Τσάκωνας.** Ἐγεννήθη ἐν Χανίοις (Κρήτης) τῇ 1864, μετὰ δὲ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παιδείαν ἐνεγράφη εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς

τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου, ἀναγορευθεὶς εἰς διδάκτορα τῇ 1884. Ἔπειτα μετέβη εἰς Γερμανίαν καὶ Αὐστρίαν πρὸς μετακπαίδευσιν ἐν τῇ Μαιευτικῇ καὶ Γυναικολογίᾳ. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Γυναικολογίας (1889) καὶ ἐπιμελητὴς ἐν τῇ χειρουργικῇ τοῦ καθηγητοῦ Γαλδάνη, ὃν θανάτῳ διεδέχθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, μέχρι τῆς ἰδρύσεως ἑξῆς γυναικολογικῆς τμήματος ἐν τῇ Νοσοκομείῳ ταύτῃ. Τῇ 1915 συσταθείσης αὐτοτελοῦς ἑδρας Γυναικολογίας διορίσθη ὡς ἑκτακτος καθηγητὴς μέχρι τῆς ἰδρύσεως τακτικῆς ἑδρας Γυναικολογίας (1923), ἣν κατέλαβεν ὁ καθηγητὴς Κ. Λογοθετόπουλος.

Κυριώτεραι τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασίῶν εἶναι:

- 1) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ Süniger κρίσεων καὶ κισσορῆς, τομ. 1, 1887.
- 2) Ἡ κισσορῆς καὶ τῆς γυναικολογικῆς ἐπιπλοῆς, 1889.
- 3) Περὶ τῆς φαγγίτιδος ἐν τῇ στομάχῳ κορραϊδῶν, γαλλικῆ, 1894.
- 4) Τὰ κυστικοειδῆ πυρίγγια καὶ ἡ θεραπεία αὐτῶν, γαλλικῆ 1894.
- 5) Περὶ κολικῆς ὑστερορραγίας, 1894.
- 6) Δυστοκίαι ἐκ πολλαπλῶν ἐμνήσεων τῆς μήτρας. Κισσορῆς, τομ. 1, 1906.
- 7) Στατιστικαὶ παρατηρήσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κύου καὶ κατὰ τὸν ἀναστήματος τῶν Ἑλληνίδων, 1906.
- 8) Κολικαὶ ὑστερορραγίαι κατὰ Wertheim, 1907.
- 9) Ἡ Ἑλλήσις ἀπὸ φαινοτικῆς ἀπόψεως, 1910.
- 10) Περὶ τῆς δι' αἰθέρος παρακώσεως δι' ἑλβετικῶν ὕδατων Γερμανίας, 1911.
- 11) Ὁ ἄθροιστος ἀνατομικῆς ἱσταζέμενος, 1914.
- 12) Μεταμόρφωσις τῶν οὐρολίθων ἐν τῷ ἐσθῆ ἰσχυρῇ, 1915.
- 13) Ἡ γυνὴ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ, 1915.

Ἐργασίαι ἐπίσης ἐγκρίθησαν ἐκ τῆς συγχρόνου γυναικολογίας (1894) καὶ ἐξέδοτο μεταφράσει τῆς ὑπὸ τὸν Penard καὶ Abelin συγγραμμάτων ἰσχυρῶν μαιευτικῆς (1896) καὶ ἱεροποιήσεως τῆς κατὰ Cuvier μεθόδου (1906).

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

1. **Ἰωάννης Π. Πύργος.** Ἐγεννήθη (1817) ἐν Τριπόλει καὶ ἐποδόκασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Ἀθήναις καὶ Παρισίοις. Ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν ἐγένετο τῇ 1871 ὑφηγητὴς τῆς φυσιολογίας, τῇ δὲ 1875 ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς ὑγιεινῆς, ἀπολυθεὶς τῇ 23 Μαρτίου 1877. Ἄδηναν ἂν ἐδίδαξεν. Ἀπέθανε ἐν Ἀθήναις τῇ 1901.

Ἐργασίαι: Συνέδριον Ἑλληνικῆς (γ' ἔκδ. 1875) καὶ Συνέδριον Ἑπτανησιακῆς (τόμ. Β', 1870-4), πολλὰς ἰατρικὰς διατριβὰς καὶ ἐξέδοτο περιοδικὰ τινὰ (Φεῖβος, Παράρτητος κτλ.).

2. **Κωνσταντῖνος Ι. Μουτούσης.** Ἐγεννήθη τῇ 1892 ἐν Πάτραις ἔνθα ἔσχε καὶ τὴν πρώτην ἐγκύκλιον αὐτοῦ μόρφωσιν. Μετὰ ταῦτα ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τῆς Βιέννης, ἔνθα ἔλαβε καὶ τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὑγιεινολογικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ Κράτους (1917), ἐπιμελητὴς ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ τοῦ Ἐργαστηρίου Ἑλληνικῆς καὶ Μικροβιολογίας (1919-23), τμηματάρχης τῶν λοιμωδῶν νόσων ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ Ἑλληνικῆς (1924) καὶ τέλος διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐργαστηρίου Ἑλληνικῆς τοῦ Κράτους (1925). Κατ' Ἰούλιον 1933 ἐξελέγη ἑκτακτος καθηγητὴς τῆς ὑγιεινῆς ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀναφέρομεν.

- 1) Die Choleraabkämpfung in der griechischen Armee während des griechisch-bulgarischen Krieges, 1914.
- 2) Beiträge zur Aetiologie und Vakzinebehandlung der Ozaena, 1921.
- 3) Eine Blastomyces-Art aus einer Hautaffektion, 1923.
- 4) Untersuchungen über Fleckfieber, 1923.
- 5) Le paludisme en Grèce, 1925.
- 6) Πειραματικὰ ἔργα περὶ τῆς ἐν τῷ ὄργανο-κροῦ κατακρῆταις τῆς κούρας, 1925.
- 7) Ἡ ἀντιδρασὶς Wassermann καὶ αἱ διὰ πρᾶκτοσφοῦ ἀντιδράσεις, 1927.
- 8) Befunde von rickettsiaartigen Gebilden und Einschlüssen in mit Denguefiebertivirus infizierten Stegomyien, 1929.
- 9) Ἀντιφελισμὸς καὶ ἰκτερίαι ἐν Ἑλλάδι, 1932.
- 10) Ἐργασιὰ εἰς τὴν κατὰ Löwenstein καλλιέργειαν τῶν βακτηριδίων φαρμακώσεως ἐκ τοῦ αἵματος, 1933.
- 11) Recherches sur l'anophélisme et le paludisme en Grèce, 1933.
- 12) Untersuchungen zur Isolierung der Tuberkelbacillen aus dem Blute nach Löwenstein und ihre klinische Bedeutung, 1935.
- 13) Ἡ ὑγιεινὴ καὶ ἡ εὐγονία εἰς τὰς σύγχρονους κοινότητας, 1933.
- 14) Über die Bacillämie bei Lepra und sonstige Befunde in Blute bei Leproskranken, 1934.
- 15) Ἐπιδημιολογία, ὑγιεινὴ καὶ προφύλαξις τῆς ἰκτερίας ἐν Ἑλλάδι, 1935.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΓΥΓΙΕΝΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΛΟΓΙΑ

Ἐμμανουὴλ Ν. Λαμπαδάριος. Ἐγεννήθη τῷ 1884 ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἠκολούθησε τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς, μεθ' ἧς ἐνεγράφη ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἧς ἐγένετο διδάκτωρ τῷ 1904. Εἶτα μετέβη πρὸς μετακταύθουσιν εἰς Γαλλίαν, Ἑλβετίαν καὶ Γερμανίαν, ἐπιστρέψας δ' ἐγένετο σχολίατρος καὶ κατόπιν διευθυντὴς τῆς ὑπηρεσίας τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς, ἧς ἐγένετο ἱδρυτὴς ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας. Τῷ 1935 ὄρυσε τὸ παιδολογικὸν κέντρον Ἀθηνῶν. Τῷ 1936 ἐξελέγη ἐκτ. καθηγητὴς τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Παιδολογίας.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν ἀναφέρομεν ὅδε.

- 1) Περὶ τῆς καθ' ἑνὸς παιδαγωγίας ἐν ταῖς ἡμετέροις σχολαῖς (γαλλ. καὶ γερμ.), 1911.
- 2) Ἡ παιδικὴ ἰσχὴ Βουλγαρίας, 1915.
- 3) Στοιχεῖα παιδολογίας, 1915.
- 4) Κώδις τῆς Σχολικῆς ὑγιεινῆς, 1922.
- 5) Περὶ τοῦ καταλληλοτέρου προσανατολισμοῦ τῶν διδασκασίων παρ' ἡμῖν, 1916.
- 6) Ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις τοῦ παιδίου καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑλλήνου μαθητοῦ, 1920.
- 7) Ὑπερτροφία σχολαῖα, 1923.
- 8) Les œuvres grecques de protection de l'enfance à Smyrne, 1920.
- 9) Γενικὴ εἰσαγωγή εἰς τὴν Σχολικὴν ὑγιεινὴν, 1926.
- 10) Ὁ ἀντιφελισμὸς ἐγγὺς κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ ὅπως τὴν μαθητικὴν, 1920.
- 11) La tuberculose chez les écoliers, 1931.
- 12) The organisation and work of the Greek School Hygiene Service, 1930.
- 13) Τὸ ἀντιφελιστικὸν ἱμῶλον B.C.G., 1931.
- 14) Ὑγιεινὴ συνθήκαι, 1931.
- 15) Σχολικὴ ὑγιεινὴ μετὰ στοιχείων παιδολογίας. Γ' ἐκδ., 1934 (Λαμπρὸν βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν).
- 16) Ὁ ἀντιφελιστικὸς ἱμῶλισμὸς τῶν μαθητῶν παρ' ἡμῖν, 1935.
- 17) Ἡ διδακτικὴ κόπαισις τοῦ Ἑλλήνου μαθητοῦ ἐλεγχόμενὴ διὰ τῆς αἰσθησιομετρικῆς μεθόδου, 1935.
- 18) Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐξέλιξις τῆς διδασκαλίας διὰ συστήματος ἡμιπαιθρίων σχολικῶν αἰθουσῶν, 1936.

ΓΦΗΓΗΤΑΙ

Οἱ πλείστοι τῶν τακτικῶν καθηγητῶν διετέλεσαν ὀργηγηταὶ ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ, τῶν λοιπῶν, πλὴν τῶν ἐν ἀνεργείᾳ, τὰ ὄνόματα* εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

Ἀνατομίας, Χ. Ὀλύμπιος, Μ. Βελλίνης.

Φυσιολογίας, Α. Χατζηαργγύρης.

Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς, Δ. Παναγιωτίδης, Σ. Γαβαλάς, Γ. Ἀποστολόπουλος.

Φαρμακολογίας, Ο. Δαλέζιος, Α. Παπαδόπουλος.

Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς, Ν. Λαμπαδάριος, Α. Κυβέλος, Ν. Παρίσης (καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς), Ν. Σταθακόπουλος, Γ. Καρυοφύλλης, Σ. Παυλίνης, Γ. Φωκάς, Σ. Βαλακίτης, Ι. Βλάχος, Ι. Λαμπρόπουλος, Κ. Μαυράκης, Δ. Κυριακόπουλος, Ἀθ. Μυρογιάννης, Π. Ροντόπουλος, Χ. Δασκαλόπουλος, Χρ. Οἰκονόμου, Ι. Θεοδωρίδης, Ι. Κατσαμάτης (νόσων τῶν θερμῶν χωρῶν).

Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς, Τ. Μιχαηλίδης, Κ. Τσιμηλάκης, Δ. Παπαδόπουλος, Μ. Οἰκονομάκης, Κ. Πηγάδοπουλος, Σ. Βλαβιανός.

Παιδιατρικῆς, Κ. Κυριακίδης, Γ. Γρηγοράκης, Ι. Βλαχάκης, Γ. Τραχάνης, Ἄλ. Παπαπαναγιώτου, Γ. Παπαβασιλείου, Σ. Καραβασίλης, Σπ. Δούρος, Κ. Παπαγιάννης, Κ. Παυλοσόφης, Ν. Καραλλήνης.

Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας—Χειρουργικῆς Παθολογίας, Γ. Γενιάδης, Σ. Σκιαδαρέσης, Μ. Χρυσόχορς, Τ. Δούσης, Σ. Ε. Κουτολέων, Σ. Σπάθης, Π. Πατρίκιος, Κ. Ματσάλης, Δ. Χαράμης, Ι. Βλάχος, Δ. Κόκορη, Γ. Καραμηλάς, Μ. Καντάς, Η. Δελαγραμμάτικας, Γ. Λιθαθινόπουλος, Ν. Καραβίας, Π. Φραγκόπουλος.

Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας, Δημ. Καρέλης, Α. Κινδύνης, Ν. Ζαννιτόπουλος, Κ. Διγενής, Α. Μπέλλος, Α. Τριάντης, Α. Ἀλεξανδρόγιαννης, Κ. Χατζιλόσκος, Σ. Ρουδῆλιος, Δ. Μπαλάνος, Α. Πετρίνης, Κ. Ἀλαβάνος, Γ. Μελισσογιάννης, Θ. Σαχτούρης, Δ. Μιχαλόπουλος, Σ. Στρατήγης, Σ. Ζερβός, Γ. Γλαράκης, Α. Μωρέττης, Γ. Χαλκίοπουλος, Κ. Λαμῆρας, Μ. Καίρης, Δ. Θεοδωρίδης, Χ. Οἰκονόμου.

Τῆς Ὀφθαλμολογίας, Η. Φιλιππακόπουλος, Θ. Πανόπουλος, Γ. Κεστομοίρης (καὶ Ὀτολογίας), Σ. Τσολλάκος, Γ. Ἀθάξιος, Σ. Φερεντίνος, Δ. Σβορώνος, Γ. Μπίστης, Σπ. Χαράμης, Γ. Λυρίτσας.

* Πάντες οἱ ὀργηγηταὶ οὐ μικρὸν συμβέβηκεν εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν φοιτητῶν μεθ' ἑκαστῆς διαγραφῆς ἐνείκετος ὄρων πρὸς διδασκαλίαν, ἐπὶ πλείστοι δὲ τούτων διὰ τῆς εὐδακίμου διδασκαλίας τῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἱδρυθῆσαν ἐξῆστειτο ἀκαδημαϊκοὶ διδασκαλοὶ. Τῆς παροῦσης πραγματικῆς καθ' ὅρισθαις εἰς ὁρισμένον ἄρθρον τυπογραφικῶν φάλλων, αἱ βιογραφίαι καὶ ὁ κατάλογος τῶν ἐργασιῶν τούτων θέλουσι δημοσιευθῆναι βραδύτερον.

Τῆς Λαρυγγολογίας καὶ Ρινολογίας, Σ. Κυταρέλος, Δ. Παπαθανασόπουλος.

Τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νοσημάτων, Σ. Ροσάλμιος, Γ. Φιλαρετόπουλος, Ἀθ. Τραχίλης, Φ. Ζαννέτος, Ι. Φαραντάτος.

Τῆς Ἱατροδικαστικῆς, Ἀ. Καλλιθεοῦ.

Τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Μικροβιολογίας καὶ Ἐπιδημιολογίας, Χ. Βάμβας, Α. Παπαδάκης, Ἀγγέλ. Παναγιωτάτου.

ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ ΣΧΟΛΗΝ ΝΥΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΙΝ :

α') Οἱ Ὁμότιμοι καθηγηταί :

1. *Μιχαὴλ Κατσαράς*. — 2. *Κωνσταντῖνος Λοῦρος*. — 3. *Μενέλιος Σακκόραρος*. — 4. *Κωνσταντῖνος Μελισσηός*.

β') Οἱ Τακτικοὶ καθηγηταί :

1. *Γεώργιος Σκλαβοῦνος*, τῆς περιγραφικῆς Ἀνατομικῆς (1899 Ἰουνίου 7).
2. *Γεώργιος Φωτεινός*, τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νοσημάτων καὶ τῆς Κλινικῆς αὐτῶν (1910 Ἀγούστου 9).
3. *Μαρτῖνος Γερουλᾶνος*, τῆς Α' Χειρουργικῆς Κλινικῆς (1911 Νοεμβρίου 12).
4. *Βλαδίμηρος Μπένσης*, τῆς Β' Παθολογικῆς Κλινικῆς (1912 Ἰανουαρίου 24).
5. *Ἰωάννης Γεωργιάδης*, τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας (1912 Ἰουλίου 26).
6. *Σπυρίδων Λιβιεράτος*, τῆς Α' Παθολογικῆς Κλινικῆς (1912 Ἰουλίου 26).
7. *Ἀναστάσιος Ἀραβαντινός*, τῆς Παθολογικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας (1918 Σεπτεμβρίου 15).
8. *Νικόλαος Ἀλιβιζάτος*, τῆς Β' Χειρουργικῆς Κλινικῆς (1918 Σεπτεμβρίου 22).
9. *Νικόλαος Πεσοῦλης*, τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς (1919 Ἀπριλίου 10).
10. *Ἀριστοτέλης Κοῦζης*, τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς (1921 Ἰουνίου 25).
11. *Κωνσταντῖνος Μέριγγας*, τῆς Β' Χειρουργικῆς Κλινικῆς (1915 Σεπτεμβρίου 3, 1922 Ἰουλίου 1).
12. *Κωνσταντῖνος Λογοθετόπουλος*, τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς (1922 Ἰουλίου 1).
13. *Ἐμμανουήλ Κοιτολέων*, τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας καὶ Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς (1921 Μαρτίου 5, 1924 Ἰουλίου 19).
14. *Ἰωάννης Κατσαράς*, τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας (1915 Δεκεμβρίου 2, 1924 Σεπτεμβρίου 6).
15. *Σπυρίδων Λοσιᾶς*, τῆς Πειραματικῆς Φυσιολογίας (1915 Δεκεμβρίου 2, 1925 Ἀπριλίου 15).
16. *Γεώργιος Ἰωακείμογιου*, τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας (1928 Ἀπριλίου 6).
17. *Γεώργιος Μακεῖς*, τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς (1929 Μαΐου 16).

18. *Γεώργιος Κοσμετᾶτος*, τῆς Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς (1919 Νοεμβρίου 26, 1931 Ἰανουαρίου 24).

19. *Μελέτιος Γεωργόπουλος*, τῆς Θεραπευτικῆς Κλινικῆς (1934 Ἀπριλίου 27).

20. *Γεώργιος Παμπούκης*, τῆς Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς (1934 Ἀπριλίου 27).

21. *Νικόλαος Λοῦρος*, τῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς (1934 Ἰουλίου 4, 1935 Ἀπριλίου 10).

22. *Κωνσταντῖνος Χορδέμης*, τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς (1935 Ἀπριλίου 10).

23. *Πέτρος Κόκκαλης*, τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας (1935 Ἀπριλίου 10).

γ') Οἱ Ἐκτακτοὶ καθηγηταί :

1. *Λυκοῦργος Κόκκορης*, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Νοσολογίας τοῦ στόματος (1915 Δεκεμβρίου 2).

2. *Ἰωάννης Κούμαρης*, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἀνθρωπολογίας (1925 Μαΐου 20).

3. *Ἰωάννης Χρυσοσπάθης*, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ὀρθοπαιδικῆς (1925 Μαΐου 20).

4. *Σπυρίδων Οἰκονόμος*, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῶν Ὀδοντιατρικῶν ὀργάνων (1926 Φεβρουαρίου 27).

5. *Θεμιστοκλῆς Σκλαβοῦνος*, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἐμβριολογίας καὶ Ἱστολογίας (1932 Ἰανουαρίου 13).

6. *Νικόλαος Μιχαηλίδης*, τῆς Μικροβιολογίας (1933 Ἰουλίου 4).

7. *Κωνσταντῖνος Μουταῖσης*, τῆς Ὑγιεινῆς (1933 Ἰουλίου 4).

8. *Ἰωάννης Χρυσαῖς*, τῆς Ὁτορινολαρυγγολογίας (1935 Ἀπριλίου 10).

9. *Ἐμμανουήλ Λαυπαδάριος*, τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Παιδολογίας (1936 Ἀπριλίου 16).

δ') Οἱ Ὑφηγηταί :

1. *Νικόλαος Πετρόπουλος*, τῆς Δερματολογίας καὶ Ἀφροδισιολογίας.

2. *Βυθόχιος Χάσι*, τῆς Φυσικοθεραπείας.

3. *Γεώργιος Μαροῦδης*, τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικ. Κλινικῆς.

4. *Βασίλειος Φωτιάκης*, τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς.

5. *Μαρτῖνος Βαλλιᾶνος*, τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας.

6. *Ἀλέξανδρος Φωκᾶς*, τῆς Βιολογικῆς Χημείας.

7. *Ἀθανάσιος Κονταργύρης*, τῆς Ὀρθοπαιδικῆς.

8. *Γρηγόριος Κάσιος*, τῆς Ἱατροδικαστικῆς.

9. *Διονύσιος Τριαντάφυλλος*, τῆς Νευρολ. καὶ Ψυχιατρ. Κλινικῆς.

10. *Νικόλαος Σπυρίδωνος*, τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς.

11. *Τρόφων Ἀνδριανᾶκος*, τῆς Μαιευτ. καὶ Γυναικ. Κλινικῆς.

12. *Ἀνδρέας Κοιταῖτης*, τῆς Φυσιολογίας.

13. *Ζαννῆς Καῖρης*, τῆς Χειρουργικῆς Ὀφθαλμολογίας.

14. Μιχαήλ Πειζετιάκης, τῆς Παθολογίας.
15. Ἀνδρέας Πράτσικας, τῆς Παθολογίας.
16. Δρόσος Παμπούκης, τῆς Γυναικολογίας.
17. Παῦλος Τσέλιος, τῆς Παθολογίας.
18. Ἀρκάγαθος Γούτιας, τῆς Παθολογίας.
19. Χαρίλαος Τούλ, τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς.
20. Κυριάκος Κυριαζίδης, τῆς Μικροβιολογίας.
21. Νικόλαος Κλεισιώτης, τῆς Φαρμακολογίας.
22. Δημήτριος Ἀντωνόπουλος, τῆς Γυναικολογίας.
23. Ἰωάννης Χαραμῆς, τῆς Ὀφθαλμολογίας.
24. Γεώργιος Ἀποστολάκης, τῆς Ἀνατομικῆς.
25. Θεόδωρος Δημηριάδης, τῆς Ὀτορινολαρυγγολογίας.
26. Γεράσιμος Ἀλιβιζάτος, τῆς Ὑγιεινῆς.
27. Σπυρίδων Πεζόπουλος, τῆς Εἰδικῆς Νοσηλείας.
28. Κωνσταντῖνος Γαβριηλίδης, τῆς Ὀφθαλμολογίας.
29. Παναγιώτης Φωτεινός, τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερμ. Νόσων.
30. Νικόλαος Τσαμπούλιας, τῆς Παθολογίας.
31. Ἀντώνιος Κοιδιάνης, τῆς Παθολογίας.
32. Ἀναστάσιος Χρηστομάνος, τῆς Βιολογικῆς Χημείας.
33. Ἰωάννης Μαρζιανός, τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερμ. Νόσων.
34. Δημήτριος Κουρέτας, τῆς Ψυχιατρικῆς.
35. Βλάσιος Βλασσόπουλος, τῆς Βιολογικῆς Χημείας.
36. Νικόλαος Κισθήριος, τῆς Παθολογίας.
37. Λάμπρος Καταλάμπρος, τῆς Παθολογίας.
38. Κλεόδημος Βουδοῦρης, τῆς Παιδιατρικῆς.
39. Γεώργιος Πάγκαλος, τῆς Μικροβιολογίας.
40. Ἰωάννης Ἀναγνώστου, τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας.
41. Θεόδωρος Γαροφαλίδης, τῆς Ὀρθοπαιδικῆς.
42. Νικόλαος Τσοῦχλος, τῆς Παθολογίας.
43. Βασίλειος Φίνος, τῆς Παιδιατρικῆς.
44. Ξενοφῶν Κονιάδης, τῆς Χειρουργικῆς.
45. Εὐγένιος Φωκᾶς, τῆς Παθολογίας.
46. Βασίλειος Παπανικολάου, τῆς Φυματιολογίας.
47. Χρήστος Ἀθιερνός, τῆς Παθολογίας.
48. Ἀνδρέας Σιμωνέτιος, τῆς Παθολογίας.
49. Εὐστάθιος Δραγόντας, τῆς Χειρουργικῆς.
50. Βασίλειος Κούριος, τῆς Χειρουργικῆς.
51. Κωνσταντῖνος Ἀλιβιζάτος, τῆς Χειρουργικῆς.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
ΤΗΣ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
(1837—1937)

Ὑπὸ τὴν προσωπογραφίαν σημειοῦται τὸ ἔτος τοῦ διορισμοῦ ἐκάστου τῶν Καθηγητῶν, ὑπὸ δὲ τὰς τῶν τελευταίων καὶ τὸ ἔτος τοῦ θανάτου. Ἀστερίσκος ἐτέθη πρὸ τοῦ ὀνόματος τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

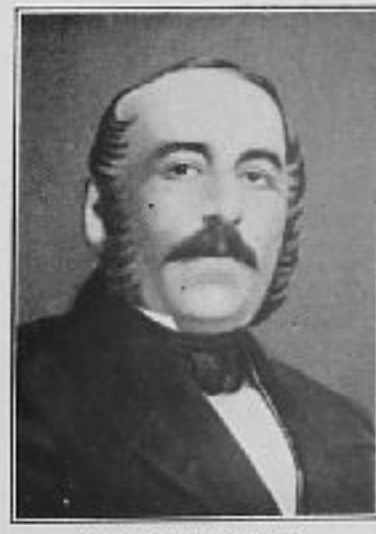
Α΄. ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

ΑΛΕΞΙΟΣ ΠΑΜΕΙΣ
(1837—1905)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΜΠΙΟΣ
(1837—1869)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΕΤΣΗΣ
(1837—1861)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΡΟΣ
(1837 - 1885)

* ΑΝΑΣΤ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΛΕΥΚΙΑΣ
(1837 - 1883)

* ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
(1837 - 1839)

ΕΡΡΙΚΟΣ ΤΡΑΪΜΠΕΡ
(1837 - 1882)

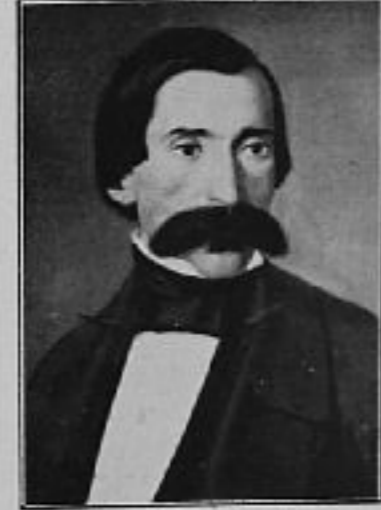
ΙΩΑΝ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΛΕΒΑΔΕΥΣ
(1837 - 1871)

ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
(1840 - 1889)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
(1845 - 1861)

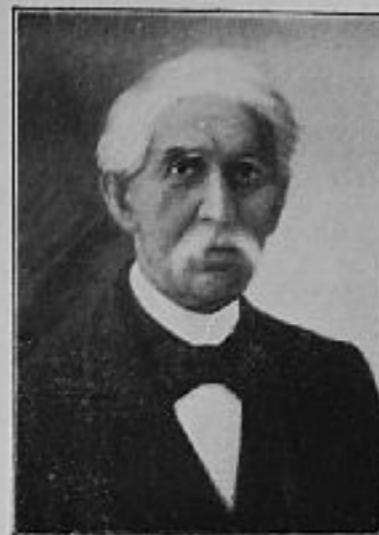

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΣ
(1846 - 1853)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΡΑΡΗΣ
(1847 - 1883)

© 2006-2015

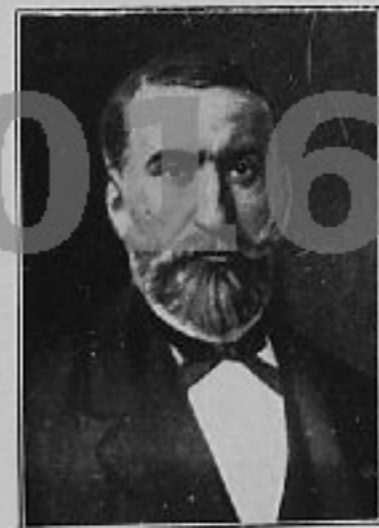
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΚΚΑΣ
(1849 - 1905)

ΜΙΑΥΛΙΔΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
(1852 - 1887)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΑΝΤΟΥΑΝΗΣ
(1852 - 1893)

* ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΙΓΙΝΗΤΗΣ
(1855 - 1882)

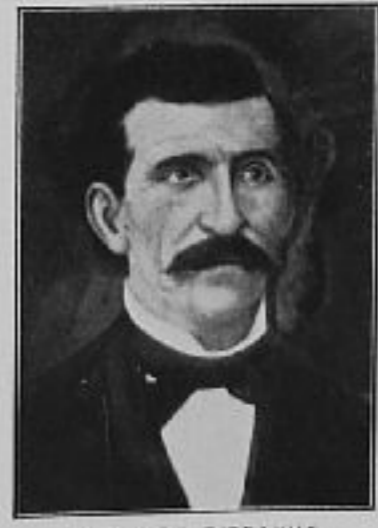
ΑΝΑΡΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ
(1856 - 1897)

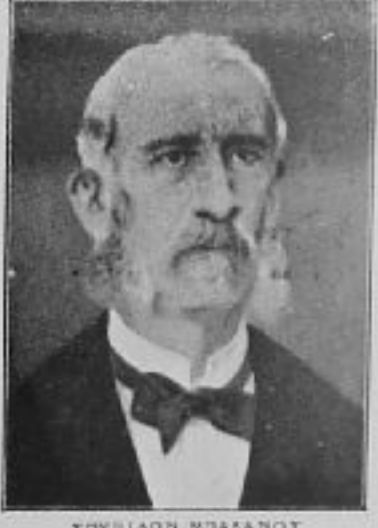
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΥΖΑΚΗΣ
(1856 - 1898)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ
(1857 - 1898)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΙΤΣΑΡΚΗΣ
(1862 - 1892)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΛΑΝΟΣ
(1862 - 1881)

© 2006-2016 ΕΚΠΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
(1852 - 1900)

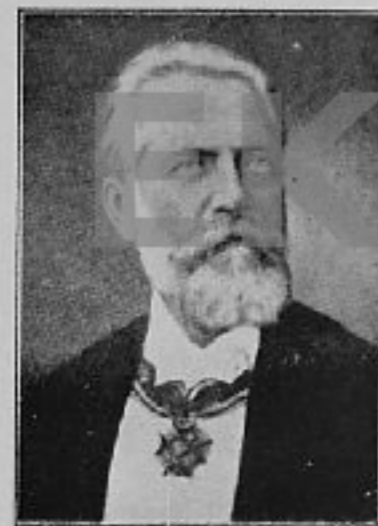
ΚΑΡΑΛ. ΤΥΠΑΛΑΔΙΣ ΠΡΕΤΕΡΤΕΡΗΙΣ
(1863 - 1885)

* ΒΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΕΤΑΙΟΣ
(1864 - 1893)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΙΣ
(1864 - 1898)

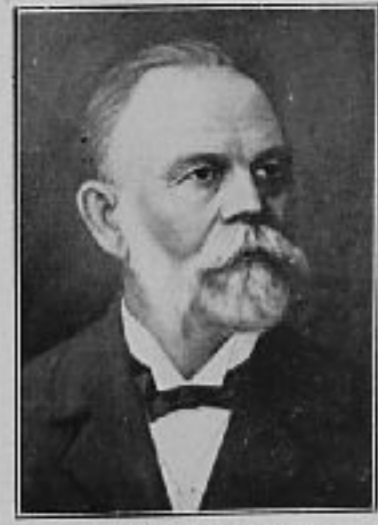
ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
(1848 - 1897)

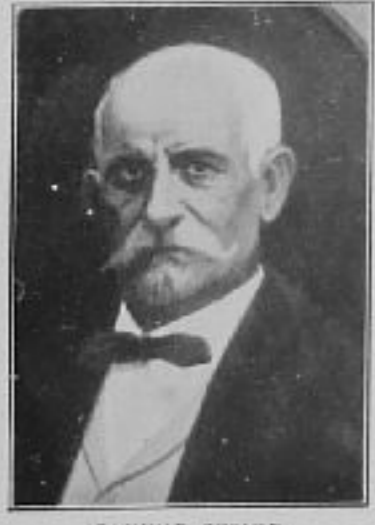
* ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΤΙΝΑΙΣ
(1874 - 1919)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΝΤΕΛΙΣ
(1875 - 1904)

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΖΙΜΙΧΑΛΗΙΣ
(1875 - 1908)

ΙΩΑΝΝΗΙΣ ΖΩΧΙΟΙΣ
(1875 - 1912)

© 2006-2010

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
(1837 - 1854)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΖΙΝΝΗΣ
(1879 - 1899)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΖΟΛΑΣ
(1881 - 1908)

ΙΟΥΛΙΟΣ ΓΑΛΒΑΝΗΣ
(1881 - 1908)

ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΦΑΝΟΥΡΟΥ
(1881 - 1890)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΣΙΟΤΗΣ
(1890 - 1897)

ΡΗΦΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
(1892 - 1928)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣΑΣ
(1893 - 1911)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΚΚΑΣ
(1893 - 1935)

© 2006-2016 ΕΚΠΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ
(1895 - 1911)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΛΛΑΤΟΡΑΣ
(1897 - 1928)

* ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΛΛΙΟΝΤΖΗΣ
(1899 - 1922)

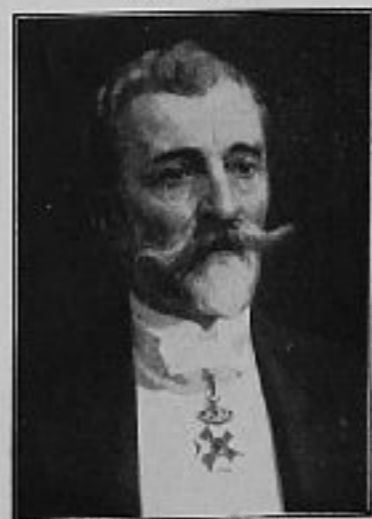
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΖΕΠΗΣ
(1899 - 1925)

* ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΛΛΑΣ
(1900 - 1925)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΜΙΚΟΥΝΗΣ
(1901 - 1922)

* ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ
(1902 - 1922)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΦΩΚΑΣ
(1902 - 1937)

* ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ
(1902 - 1922)

© 2006-2016

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
(1903 — 1934)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟΣ
(1907 — 1924)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ
(1912 — 1933)

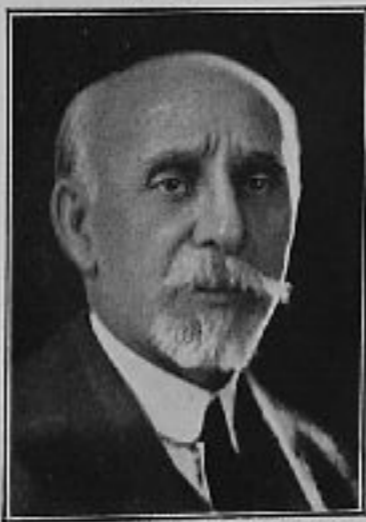
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΣΑΡΑΣ
(1853 —)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΥΡΟΣ
(1908 —)

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΣΑΚΟΡΡΑΦΟΣ
(1915 —)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΛΙΣΙΝΟΣ
(1912 —)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ
(1899 —)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΔΕΙΝΟΣ
(1910 —)

© 2006-2016 ΕΚΠΑ

ΜΑΡΙΝΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ
(1911 —)

ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ ΜΙΕΝΕΤΣ
(1912 —)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
(1912 —)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΛΙΒΕΡΑΤΟΣ
(1912 —)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ
(1918 —)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΛΙΒΕΡΑΤΟΣ
(1915 —)

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΚΟΡΥΛΟΣ
(1913 —)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΡΑΛΗΣ
(1919 —)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΖΗΣ
(1921 —)

© 2006-2015 EKEIA

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ
(1915 -)

ΚΩΝΣΤΑΝ. ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΥΛΟΣ
(1922 -)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ
(1921 -)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΑΣ
(1915 -)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΟΝΤΑΣ
(1915 -)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΡΑΚΕΙΜΟΓΛΟΥ
(1928 -)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΚΚΑΣ
(1929 -)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΣ
(1919 -)

ΜΕΛΗΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
(1934 -)

© 2006-2010 ΚΓΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΟΥΚΗΣ
(1934 —)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΟΥΡΟΣ
(1932 —)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΞΕΡΕΜΗΣ
(1935 —)

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ
(1935 —)

© 2006-2016 ΕΚΠΑ

Β'. ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΙΝΑΚΗΣ
(1856 — 1891)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΛΑΤΙΛΑΣ
(1864 — 1893)

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ΓΚΙΖΗΣ
(1815 —)

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΕΛΚΙΡΑΣ
(1815 —)

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΑΚΟΣ
(1815 — 1934)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
(1815 — 1934)

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ ΚΟΚΚΟΡΗΣ
(1915 -)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΑΡΗΣ
(1925 -)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΖΛΑΚΗΣ
(1925 -)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ
(1926 -)

ΒΕΜΙΣΤΟΚΑΗΣ ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ
(1932 -)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΛΙΔΗΣ
(1933 -)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΤΟΥΖΗΣ
(1933 -)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΤΙΚΟΣ
(1935 -)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΑΜΠΛΑΡΙΟΣ
(1936 -)

© 2006-2016 ΚΚΑ